

Nota
Mediabeleid
Gemeente Maastricht

Werkgroep Media

11 september 1984

80-093

NOTA GEMEENTELIJK MEDIABELEID MAASTRICHT

Werkgroep Media

11 september 1984

3.4.2.	Audio-/radio-productiefaciliteiten	29
3.4.2.1.	Studioruimte	29
3.4.2.2.	Apparatuur	30
3.4.2.3.	Financieel niveau	31
3.4.2.4.	Beschikbaarheid	31
3.4.3.	Videotex invoerapparatuur	32
3.4.3.1.	Kabeltekst	32
3.4.3.2.	P.T.T.	32
3.4.4.	Transportmogelijkheden	33
3.4.4.1.	Ether	33
3.4.4.2.	Standaardnet	33
3.4.4.3.	Het tweewegkabelexperiment	34
3.4.5.	Randapparatuur	34
4.	<u>JURIDISCH KADER</u>	36
4.1.	<u>Inleiding</u>	36
4.2.	<u>Het kabelgebruik</u>	37
4.2.1.	De technische aspecten	37
4.2.2.	De programmatische aspecten	39
4.2.3.	De auteursrechtelijke aspecten	45
4.3.	<u>Lokale omroep</u>	46
4.3.1.	Inleiding	46
4.3.2.	De voorwaarden voor een lokale omroep	47
4.3.3.	Financieringsmogelijkheden	49
4.4.	<u>Andere (nieuwe) elektronische toepassingen</u>	49
4.4.1.	Ander kabelgebruik	49
4.4.2.	Het tweewegkabelexperiment	52
5.	<u>ONDERLINGE SAMENHANG</u>	54
5.1.	<u>Inleiding</u>	54
5.2.	<u>Radio en t.v.</u>	54
5.3.	<u>Tekstdiensten</u>	56
5.4.	<u>De relatie met het tweewegkabelexperiment</u>	57

6.	<u>CONCRETISERINGSVOORSTELLEN</u>	60
6.1.	<u>Inleiding</u>	60
6.2.	Programmatisch	60
6.2.1.	Kabelraad	60
6.2.1.1.	Uitgangspunten	60
6.2.1.2.	Taken Kabelraad	61
6.2.1.3.	Structuur en werkwijze	63
6.2.2.	Lokale omroep	65
6.2.2.1.	Uitgangspunten	65
6.2.2.2.	Modellen voor lokale televisie	68
6.2.2.3.	Advies met betrekking tot lokale televisie	76
6.2.2.4.	Modellen voor lokale radio	76
6.2.2.5.	Advies voor lokale radio	79
6.2.3.	Commerciële televisie	79
6.2.4.	Elektronische tekstdiensten	80
6.2.4.1.	Kabelnet	80
6.2.4.2.	Interactieve videotexdiensten	81
6.2.4.3.	Viditel	81
6.2.4.4.	Teletekst	81
6.2.4.5.	Tekstuele informatie exploitant	81
6.3.	<u>Niet-programmatisch</u>	82
6.3.1.	Alarmering/signalering	82
6.3.2.	Automatische meteropname	82
7.	<u>CONCLUSIES (SAMENVATTING)</u>	84
7.1.	Centrale Antenne inrichting	84
7.2.	Lokale omroep	84
7.3.	Overige toepassingen	85
7.4.	Overige zaken	85
7.5.	Fasering	85
8.	<u>VERKLARENDE WOORDENLIJST</u>	88

9. BIJLAGEN

- 9.1. Bevolking Maastricht per 1.1.1984 naar nationaliteit
- 9.2. Raadsstukken 1981, volgno. 291
- 9.3. Artikel 3 sexies Telegraaf- en Telefoonwet en artt.
47 en 48 (oud) Omroepwet
- 9.4. Aanwijzingsbesluit
- 9.5. Machtiging
- 9.6. Kerstbeschikking + wijziging Kerstbeschikking +
wijziging Aanwijzingsbesluit
- 9.7. Pinksterbeschikking
- 9.8. Vonnis Hof Den Bosch d.d. 17.6.1984
- 9.9. Arrest Hoge Raad d.d. 25.5.1984
- 9.10. Aanbiedingen van Maastrichtse vestigingen voor
het tweewegkabelexperiment Z.-Limburg
- 9.11. Schema modellen lokale omroep

LEDEN WERKGROEP MEDIA (* tevens lid Voorbereidingscommissie)

de heer W. Jansen*, voorzitter	(namens De Limburger)
de heer P. Beek*	(namens R.O.Z.)
de heer Ing. J. Daenen*	(namens Gemeentebedrijven)
de heer K. Das*	(namens de Projektorganisatie Tweewegkabelexperiment)
de heer drs. J. Reiners*	(namens de S.K.I.L.)
de heren P. Clébèr en R. Mulleneers	(namens de Stichting Maastrichtse Stadsomroep i.o.)
de heer drs. J. Huijbregts	(namens het Limburgs Dagblad)
de heer H. Lardinoie	(namens de Stadsbibliotheek)
mevrouw B. Jacob en de heer W. Bleus	(namens de Ziekenomroep Maastricht)
de heer R. Houben*	(namens de Stichting Maastrichtse Stadsomroep i.o./ mede namens de O.L.O.N.)

Secretaris: de heer mr. M. Snijders
de heer J. Habets

1. INLEIDING.

Op 21 maart 1984 heeft de Commissie ter Behartiging van de Culturele Belangen Maastricht de Werkgroep Media ingesteld, met het verzoek een nota uit te brengen die de basis kan vormen voor het mediabeleid van de Gemeente Maastricht.

Lokale omroep, het kabelnet en het Tweeweg-kabelexperiment werden als in het oog springende ontwikkelingen in Maastricht aangeduid.

De Werkgroep heeft, met het oog op de gewenste snelle voortgang, een Voorbereidingscommissie gevormd die met inzet van de beschikbare deskundigheid in twee fasen gestalte heeft gegeven aan deze nota gemeentelijk mediabeleid.

Eerst werd de basis gelegd in de vorm van een tussenrapportage, die op 5 juli j.l. met algemene instemming werd aanvaard door de Commissie ter Behartiging van de Culturele Belangen Maastricht, vervolgens werden de in die tussenrapportage slechts globaal aangeduide concretiseringsvoorstellen nader uitgewerkt.

De Werkgroep vergaderde vijf maal, de Voorbereidingscommissie negen maal. Daarbuiten werden niet minder extra-werkbijeenkomsten gehouden.

De procedurele achtergrond van de nota is echter geheel ondergeschikt aan het belang van het onderwerp.

De mediawereld is volop in beweging, om niet te zeggen in beroering. In tal van landen en ook in Nederland maakt de informatisering van de samenleving een snelle ontwikkeling door die vaak krachtig door de overheid wordt gestimuleerd.

In de onderhavige nota zijn deze veranderingen geschetst: in een momentopname van dit ogenblik, maar ook in de nabije en verder gelegen toekomst, zowel in Maastricht als daarbuiten.

De nota bevat een brede inventarisatie van het aanbod, van de vraag en van de technische mogelijkheden en het juridisch kader op het terrein van de media.

Bij het bepalen van de keuzen ten aanzien van het voorgestelde mediabeleid van de Gemeente Maastricht en de concretisering ervan heeft de Werkgroep de belangen van de Maastrichtse samenleving zwaar laten wegen.

De voorstellen aangaande de instelling van een Kabelraad en de oprichting van een (semi-) professionele lokale omroep (bij voorkeur in relatie met het Tweeweg-kabelexperiment) zijn gericht op stabiliteit en continuïteit, maar er is niet geschroomd om nieuwe oplossingen te construeren waarmee Maastricht een vernieuwende rol kan spelen.

De (nieuwe) media dienen uitdrukking te geven aan wat er in de Maastrichtse samenleving leeft - pluriform, in diversiteit en met aandacht voor de minderheden-, maar zij informeren de Maastrichtse bevolking ook over hetgeen zich elders afspeelt. Het commerciële aanbod beperkt zich daarbij voornamelijk tot programma's die amusement voor een zo groot mogelijk publiek inhouden.

Het is mede daarom dat de Werkgroep adviseert om in Maastricht lokale (televisie-)omroep van de grond te brengen teneinde met eigen cultuuruitingen een tegenwicht te kunnen bieden aan de stortvloed van buitenlandse (televisie)producties die ons via satelliet- of abonneetelevisie bereikt dan wel gaat bereiken.

Hier komt de samenhang tussen cultuur- en mediaproducten, de relatie tussen cultuur- en mediabeleid, het meest tot uitdrukking.

Daarmede wordt ook het grote belang van een deskundig onderbouwd en vooruitziend mediabeleid voor de Gemeente Maastricht nog eens onderstreept.

Een beleid dat niet alleen voortvloeit uit de ontwikkelingen op het terrein van de media, de regelgeving op dat gebied en de beleidsnota's ter zake, maar vooral ook gebaseerd op de gedachte dat de gemeente een belangrijke, zo niet essentiële rol speelt in het ontsluiten van bronnen van kennis en cultuur, met name ook ten behoeve van die inwoners van Maastricht voor wie deze informatie c.q. cultuur niet of niet optimaal bereikbaar is.

Maastricht, 11 september 1984.

De Werkgroep Media.

2. BESCHRIJVING ONTWIKKELINGEN.

2.1. INLEIDING

De huidige ontwikkelingen op het terrein van de media en vooral bij de informatisering worden regelmatig bestempeld als een informatie-revolutie. Zij kunnen evenwel eerder worden gekenschetst als een evolutie, een meer harmonische vernieuwing.

Sterke industriële en culturele impulsen leiden tot een voortdurende presentatie van nieuwe technische vindingen en toepassingen. Dit geldt zeker voor kabel- en satelliettelevisie, interactieve informatie-diensten, telecommunicatie en de bij dit alles behorende hard- en software, met name in de audiovisuele industrie.

Ondanks de druk van de technische vernieuwingen houdt de acceptatie ervan en de participatie daaraan hiermee geen gelijke tred.

Niet alles wordt als bruikbaar of betaalbaar ervaren en ook verouderde regelgevingen kunnen remmend werken.

Niet alle vernieuwingen op het terrein van de informatisering zijn op voorhand een verrijking van de maatschappij. Waar nodig zullen bijvoorbeeld de belangen en waarden van de bestaande media zoals die van omroepen en van de gedrukte pers moeten worden beschermd.

Informatisering moet op de eerste plaats gericht zijn op het verschaffen van informatie en het ontsluiten van bronnen van kennis ten behoeve van degene voor wie deze informatie of kennis niet of niet optimaal bereikbaar is.

2.2. NEDERLAND.

Hoewel in Nederland de abonneetelevisie nog in de kinderschoenen staat, valt reeds een schifting onder de aanbieders te constateren, nog voordat zij een programma op de buis hebben gebracht. De spoeling op de Nederlandse markt is te dun. Daarnaast wordt het omroepbestel door het Ministerie van Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur in bescherming genomen tegen de commerciële ontwikkelingen. Verkeer en Waterstaat beschermt de belangen van de P.T.T. af.

Intussen is 70 procent van Nederland bekabeld en zoeken de exploitanten van de netten naar de meest rendabele invulling van de kanalen. Hoewel de netten met hun coaxiaalkabel weinig retourcapaciteit hebben zijn toepassingen mogelijk van tekstuele informatiediensten en signaleringssystemen.

Het ziet ernaar uit dat de informatiediensten via de coaxiaalkabel slechts geleidelijk in betekenis zullen toenemen. Voor het grote publiek is dit zeker een zaak van lange termijn, voor op gesegmenteerde groepen afgestemde informatie is de prognose gunstiger.

De P.T.T. heeft de afgelopen vijf jaren met teleurstellende resultaten 24 miljoen gulden geïnvesteerd in Viditel. Daarmee kan via de telefoonlijnen en een modem op het t.v.-toestel in de huiskamer informatie worden opgevraagd in de vorm van tekstpagina's. Tot 1990 zal de P.T.T. daar nog eens 40 miljoen gulden extra in investeren. Het kabinet verwacht dit jaar 60.000 aansluitingen, maar op dit ogenblik zijn het er nog geen 10.000.

Daartegenover heeft de uit de omroepbijdragen betaalde Teletekstdienst 400.000 min of meer trouwe kijkers. De pagina's worden met het omroep-t.v.-signaal meegezonden en kunnen zonder kosten op een t.v.-toestel met teletekstdecoder worden getoond.

De datacommunicatie heeft een sterk groeiend aandeel in de informatievoorziening. De automatisering van de tekstverwerking neemt ook buiten het bedrijfsleven toe en daarmee groeit eveneens de behoefte aan mogelijkheden om informatie op te slaan en te raadplegen.

Het kabinet is van plan om in de komende vijf jaren 1,3 miljard gulden te besteden aan een informatica-stimuleringsplan.

Tussen nu en 1996 zal een grootscheeps experiment met een tweeweg kabeltelevisienet worden uitgevoerd in de gemeenten Maastricht, Heerlen en Kerkrade. Niet alleen verfijnde vormen van betaaltelevisie, zoals individuele abonneetelevisie en pay-per-view, maar ook interactieve informatiediensten zullen in hun toepassingen worden uitgetest. Voor dit experiment heeft het kabinet voorshands al 53 miljoen gulden gereserveerd.

Op langere termijn - na 1990 - zullen nieuwe technische verbindigen hun intrede doen. De integratie van de televisiekabel en de telefoonnetten is dan aan de orde. Digitale telefonie, waarin de P.T.T. zeven miljard gulden investeert, en glasvezelnetten zullen de dragers worden van de bestaande en de nieuwe elektronische media.

De vraag is in hoeverre dit een rem zal zetten op het gebruik van de televisiekabel voor informatie- en communicatiediensten.

De glasvezeltechnologie wordt in het lokale communicatienet een grote toekomst voorspeld. Deze geïntegreerde netten zouden omvatten: telefoon, telex, datatransmissie, girofonie, beeldtelefonie, televisie, radio, elektronisch winkelen, post- en krantenbezorging, kortom het gehele gezinscommunicatiepakket.

De Centrale Directie van de P.T.T. ziet het "universele individuele communicatienet" voorlopig als eindpunt.

Op wat kortere termijn, binnen drie jaar, kunnen nieuwe generaties t.v.-ontvangers met veel fijnere afbeelding van details en digitale opslag van beelden op de markt worden verwacht. Hierme wordt geanticiperd op de nieuwe ontwikkelingen in de informatietechnologie. Het aantal databanken neemt in Nederland gestaag toe, net als in de rest van West-Europa. In de V.S. ontwikkelt het gebruik van home-computers zich bijna explosief. En ook in West-Europa wordt rekening gehouden met een sterke penetratie op wat langere termijn.

2.3. BUITENLAND.

De tendensen in landen met een groot aanbod van radio- en televisieprogramma's alsmede van tekstuele informatiediensten tonen aan dat de afnamebereidheid van het publiek beperkt is.

In de Verenigde Staten, waar over het algemeen 36 en meer televisiekanalen beschikbaar zijn, blijken de kijkers het te houden op een vaste keuze van gemiddeld acht kanalen.

Engeland, West-Duitsland en Frankrijk hebben bij de invoering van nieuwe communicatietechnieken een voorsprong op Nederland. Zo heeft de Franse regering een wetsontwerp goedgekeurd voor de oprichting van gemeentelijke kabeltelevisie met gebruik van glasvezelkabels.

Eind volgend jaar moeten 320.000 aansluitingen zijn gerealiseerd in Frankrijk en tegen 1986 wil men 1,5 miljoen woningen op het net zien aangesloten.

In het midden van de jaren negentig zal dit aantal 6 miljoen bedragen. De infrastructuur en de glasvezelkabels blijven in handen van de Franse "P.T.T.", de exploitatie van het dure net geschiedt door "gemengde bedrijven", waarvan gemeenten, andere overheden en particuliere bedrijven aandeelhouders zijn. Wat de programmering betreft, is vastgelegd dat minimaal 15% lokaal moet zijn.

De mate waarin reclame mag worden gebruikt als bron van inkomsten is in Frankrijk nog niet bepaald. Wel heeft de regering een wetsontwerp goedgekeurd waarmee voor 900 lokale radiostations de mogelijkheid wordt geopend om reclame uit te zenden.

De stations kunnen zowel de status van vereniging hebben als die van commerciële onderneming. In het eerste geval maken ze gebruik van gemeentelijke subsidies, aangevuld met beperkte inkomsten uit reclame, in het andere geval drijven ze uitsluitend op onbeperkte reclame. De regionale pers steunt de nieuwe regeling, na zich aanvankelijk fel te hebben verzet tegen de aantasting van haar inkomsten. Inmiddels heeft de pers belangen genomen in tal van lokale radiostations.

2.4. MEDIANOTA.

In Nederland zijn in veertien gemeenten lokale omroepen operationeel, terwijl in 135 gemeenten activiteiten in die richting worden ontplooid. Er zijn inmiddels 32 zendmachtigingen voor lokale omroep afgegeven. Een gemeente waar lokale omroep operationeel is, is Melick-Herkenbosch. De medianota en andere nieuwe regelingen bieden aanknopingspunten. Ondanks het toenemend aanbod van algemene informatie via de media blijkt de gemeenschap groot belang te hebben bij goede informatie over het lokale en regionale gebeuren.

Hoe groot die belangen kunnen zijn, landelijk maar ook lokaal, moge blijken uit de navolgende passage uit de begin 1984 in de Tweede Kamer behandelde Medianota:

"Allereerst dan het oude maar nog steeds in onze maatschappij gewortelde, dat bescherming en waar nodig vernieuwing verdient. Nog altijd en terecht vinden velen, dat de veelkleurigheid aan opvattingen en van ons cultuurpatroon een belangrijke waarde in onze samenleving is. Even waardevol is het, dat er media beschikbaar zijn om daaraan uiting te geven. Ook zijn die middelen tegenwoordig onmisbaar om groepsbindingen te bevorderen zodat mensen zich geworteld kunnen weten. Een pluriforme samenleving is immers geen waardeloos verband, maar een optelsom van verschillende opvattingen en waarden die mensen beleven en koesteren, jegens elkaar respecteren. Daaraan bescherming en uitingsmogelijkheden bieden is naar de opvatting van het kabinet een blijvende taak van de overheid. Daarbij is niet uitsluitend het getal of de opvatting of uitingsvorm van rijkste of grootste gemene deler van doorslaggevende betekenis. De kwaliteit van onze democratie wordt immers ook afgemeten aan de ruimte die gelaten wordt aan onderscheiden minderheidsgroepen. Deze opvatting sluit aan bij hetgeen de Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid ter zake stelt".

3. INVENTARISATIE.

3.1. INLEIDING.

Media slaan een brug tussen de ontvanger en de verstrekker. Er kan dan ook gesproken worden van zowel een behoefte om informatie te ontvangen als van een behoefte om informatie te verstrekken.

We mogen ervan uitgaan dat in Maastricht een evenwicht bestaat tussen de vraag naar informatie en de voorziening daarin. De omvang van dit informatieverkeer zou kunnen worden afgeleid uit abonnementen, kijk- en luistercijfers, het bezoeken van bibliotheken en dergelijke, maar ook uit het grote aanbod.

Hier en daar zal kunnen worden gesproken van een oververzadiging, anderzijds liggen er wellicht terreinen braak.

De ontwikkelingen op het terrein van de media kunnen andere mogelijkheden openen en daarmee een nieuwe behoefte oproepen. Informatie kan ordelijker, sneller en gebruiksvriendelijker ter beschikking komen, maar het kan ook mogelijk zijn dat nieuwe technische mogelijkheden een sluimerende behoefte activeren. Deze ontwikkeling kan zich niet alleen manifesteren bij het Tweewegkabelexperiment, waarbij Maastricht is betrokken, maar bijvoorbeeld ook door invoering van lokale omroep als wel van kabel-tekstdiensten.

Informatisering kan dan ook leiden tot een betere communicatie op sociaal, cultureel en maatschappelijk terrein.

Om tot een beleid op dit gebied te komen, is het ondermeer noodzakelijk een degelijk inzicht te verkrijgen in het aanbod, de vraag en de technische voorzieningen.

Gezien het tijdsbestek waarin deze nota moest worden samengesteld en de beperkte onderzoeksmogelijkheden is deze inventarisatie voor wat betreft het aanbod, de vraag en de technische faciliteiten vooral gericht op lokale vormen van radio, televisie en andere (nieuwe) elektronische media. De ontwikkelingen manifesteren zich immers op die terreinen het sterkste.

3.2. HET AANBOD.

In deze paragraaf wordt een onderscheid gemaakt tussen het huidige aanbod van media en het aanbod zoals zich dat naar verwachting zal kunnen ontwikkelen binnen niet al te lange termijn en waar wij in deze nota reeds op willen anticiperen.

3.2.1. Het huidige aanbod

3.2.1.1. De gedrukte media

- dagbladen:

- regionaal:

- De Limburger, gevestigd te Maastricht. Onderdeel van het Audet-concern te Nijmegen. Dit dagblad verschijnt met een editie voor Maastricht e.o.
- Limburgs Dagblad, gevestigd te Heerlen. Onderdeel van het Telegraaf-concern te Amsterdam. Dit dagblad verschijnt met een editie voor Maastricht en omstreken. Een bijkantoor is gevestigd te Maastricht.

- landelijk:

- De meeste landelijke dagbladen beschikken over correspondenten in deze regio. Het marktaandeel van de landelijke dagbladen is gering (13%).

- internationaal:

- Tal van buitenlandse dagbladen zijn verkrijgbaar.

- weekbladen:

- regionaal:

- Er zijn twee regionale weekbladen. Deze vervullen een zekere journalistieke functie bij het verspreiden van het "kleine" nieuws:
  - De Maaspost;
  - De Trompetter.

- landelijk:) -Tal van landelijke en buitenlandse
  - internationaal:) tijdschriften zijn verkrijgbaar.
- overige:
- Bij de categorie overige geschreven media denken we aan de organen voor een beperkte doelgroep, zoals een wijk, een parochie, het personeel van een bedrijf, de leerlingen van een school, de leden van een politieke partij, een actiegroep, een vereniging.
- Het geschreven medium kan variëren van een gestencild, dubbelgevouwen velletje A4, zoals menig parochieblad, tot een heuse krant met een onafhankelijk opererende redactie, zoals de universiteitskrant D'n Observant van de Rijksuniversiteit Limburg.
- Het gaat te ver in dit bestek een volledig overzicht te geven van het geheel van regelmatig of onregelmatig verschijnende publicaties.
- Ook dient hier het boek genoemd te worden. Traditionele informatie- overdrag bij uitstek.
- Voor de volledigheid noemen we hier verder het overig drukwerk zoals dat voortdurend in de stad gesignaleerd kan worden: folders, pamfletten, affiches, klein drukwerk, enzovoorts.
- Dat er voor de gemeente beleidsaspecten aan verbonden zijn, moge blijken uit het feit dat de gemeente er recentelijk toe is overgegaan bijvoorbeeld ruimte voor het aanplakken van affiches beschikbaar te stellen.

3.2.1.2. De audiovisuele media.

- radio:

- lokaal:

- Ziekenhuisomroep en dergelijke.
- Etherpiraten.
- Radiozendamateurs.
- 27-M.C.-ers.

In Belgisch-Limburg bevindt zich momenteel een aantal, zogenaamde "vrije radio-omroep"-organisaties, dat uitzendingen verzorgt voor de regio. Te verwachten valt, dat op korte termijn enkele van de "vrije radio-omroepen" gelegaliseerd zullen worden bijvoorbeeld radio Arcan. Enkele illegale Belgische zenders zijn sterk op Maastricht gericht. Het beleid in deze zal internationaal van karakter moeten zijn.

- regionaal:

- Regionale Omroep Zuid, gevestigd te Maastricht (via de ether en de kabel). Deze regionale zender valt onder de werking van artikel 47 Omroepwet en vormt derhalve een onderdeel van de Nederlandse Omroep Stichting. Het streven in deze regio is erop gericht de verantwoordelijkheid voor regionale omroep naar deze regio te verleggen. De R.O.Z. maakt voor haar nieuwsgaring gebruik van de diensten van plaatselijke correspondenten.

- B.R.T., Omroep Limburg te Hasselt besteedt regelmatig aandacht aan nieuws uit Nederlands Limburg.

- landelijk:

- Hilversum 1 tot en met 4 (5) via ether en kabel.

- internationaal:
  - via de ether: onbeperkt.
  - via de kabel: 15 zenders, te weten:
    - WDR 1, 2, 3 en regionaal
    - SWF 1 en 2
    - BRT 1, 2 en 3
    - RTBF 1, 2 en 3
    - RTB Duitstalig
    - RTL
    - AFN (Afcant)

- televisie (inclusief Teletekst):
  - lokaal:
    - Ziekenhuisomroep en dergelijke.
  - landelijk:
    - Nederland 1 en 2 via ether en kabel.
  - internationaal:
    - ether: tenminste 7 buitenlandse zenders.
    - kabel: dit jaar 11 zenders, onder meer:
      - Duitsland 1, 2, 3 WDR en 3 SWF
      - BRT 1 en 2
      - RTBF 1 en 2.
      - BFBS
      - Sky Channel.
      - Music Box

- film:
  - commercieel:
    - (35 mm)
      - de bioscopen. Er zijn in Maastricht 9 grotere (50+) bioscoopzalen die onderdeel uitmaken van 2 bedrijven: MABI (3 zalen) en Verenigde Theaters (Festival, Palace 1, 2, Studio, Royal 1 en 2).
  - niet-commercieel:
    - (16 en evt. 35 mm)
      - Filmhuis Maastricht, een stichting, die gedeeltelijk door de gemeente en de overige overheid wordt gesubsidieerd.
      - Overige incidentele vertoners als: studentenverenigingen, onderwijs, vormingswerk, buurtwerk, actiegroepen en dergelijke.
      - Beheer van documentaire films door de Gemeentelijke Archiefdienst Maastricht.

- Overige:

- telefoon
- interactieve videotex (Viditel)
- beelddragers: - videobanden, beeldplaten. Distributie via videotheken, bibliotheek en detailhandel.
- geluidsdragers: - grammofoonplaten, compact disc, geluidsband, geluidscassette. Distributie via fonotheek, detailhandel.

3.2.2. Het aanbod van nieuwe mogelijkheden.

Aangezien de nieuwe ontwikkelingen zich voornamelijk voordoen binnen het gebied van de elektronische media zullen we ons hier beperken tot deze categorie. Wij hanteren daarbij de driedeling: ether, standaardkabelnet en Tweewegkabelexperiment.

3.2.2.1. Ether.

- Radio: Nieuwe ontvangstmogelijkheden via omroepsatellieten (ontvangst met een individuele schotelantenne mogelijk) en straalverbindingen.
- Televisie: Idem.

3.2.2.2. Standaardkabelnet.

- Radio: Meer kanalen kunnen beschikbaar worden gesteld ter uitbreiding van het aanbod, bijvoorbeeld ook voor lokale programma's.
- Televisie: Idem.
- Abonneetelevisie
- Lokale teletekst
- Dataregistratie: - Signalering
                                     - Alarmering
                                     - Bemetering.
- Downloading
- Datacommunicatie (lage snelheid)

3.2.2.3. Tweewegkabelexperiment Zuid-Limburg

- Radio: meer zenders; mogelijke koppeling van lokale omroepen.
- Televisie: meer zenders; regionale televisie.
- Abonneetelevisie
- Regionale Teletekst
- Interactieve videotex (ook stilstaande videobeelden)
- Dataregistratie:
  - Signalering
  - Alarmering
  - Bemetering
  - Polling
- Downloading
- Datacommunicatie (hoge en lage snelheid)
- Betaaltelevisie:
  - Individuele abonneetelevisie
  - Pay-per-view

N.B. Zoals in het hoofdstuk over de beschrijving van de ontwikkelingen (hoofdstuk 2) reeds is aangegeven, zal de eventuele invoering van glasvezelnetten en de integratie van kabel- en communicatienetttten tot verdergaande nieuwe toepassingen leiden.

3.3. DE VRAAG.

3.3.1. Particulieren.

Maastricht telde per 1 januari 1984 113.289 inwoners. De bevolking bestaat uit 54.306 mannen en 58.983 vrouwen.

Een verdere onderverdeling naar burgerlijke staat geeft het navolgende beeld:

	<u>ongetrouwd</u>	<u>getrouwd</u>	<u>wed.</u>	<u>gesch.</u>	<u>totaal</u>
mannen	24.039	27.389	1.382	2.173	54.983
vrouwen	<u>22.204</u>	<u>27.293</u>	<u>6.167</u>	<u>2.642</u>	<u>58.306</u>
totaal	46.243	54.682	7.549	4.815	113.289

De leeftijdsopbouw van de Maastrichtse bevolking ziet er als volgt uit:

0 - 14 jaar:	18.341	(16,2%)
15 - 29 jaar:	29.149	(26,6%)
30 - 49 jaar:	30.784	(27,2%)
50 - 64 jaar:	19.203	(16,9%)
65 jaar e.o.:	<u>14.812</u>	<u>(13,1%)</u>
	113.289	(100 %)

Maastricht kent 30.069 gezinnen (twee of meer personen). 22.364 Maastrichtenaren wonen buiten gezinsverband. Van deze laatste groep verblijven 3.081 mensen in inrichtingen en instellingen.

Mede afhankelijk van de bevolkingssamenstelling en de huisvesting realiseert Gemeentebedrijven ongeveer 39.000 particuliere aansluitingen op de CAI.

In Maastricht wonen 108.689 personen die de Nederlandse nationaliteit bezitten. 4.600 Personen bezitten derhalve een andere (of geen) nationaliteit (zie bijlage 9.1).

Reeds qua nationaliteit vertoont de Maastrichtse bevolking dus een grote verscheidenheid. Het aantal etnische minderheidsgroepen is echter nog groter, omdat een groot aantal leden van deze groepen (inmiddels) de Nederlandse nationaliteit bezitten.

De Werkgroep Media beschikt over onvoldoende gegevens met betrekking tot de behoefte die er bij de bevolking bestaat aan lokale radio- en televisieprogramma's of aan andere vormen van informatievoorziening via elektronische media. Vooruitlopend op een gedegen en gericht onderzoek in de gemeente Maastricht kan gesteld worden dat er aanwijzingen zijn dat de uitkomst van een dergelijk onderzoek positief kan zijn.

De C.B.C.B., Gemeentebedrijven en een nog nader te noemen sponsor hebben zich, op verzoek van de Voorbereidingscommissie Mediabeleid, bereid verklaard een dergelijk onderzoek op nadere voorwaarden te financieren met bedragen van respectievelijk f. 10.000,--, f. 6.000,-- en f. 5.000,--. Te betreuren valt dat de Voorbereidingscommissie niet tijdig in staat is gesteld opdracht tot het onderzoek te verstrekken.

In 1981 voerde Intomart een onderzoek uit naar de belangstelling voor lokale en regionale zenders bij Nederlandse gezinnen met een kabeltelevisie-aansluiting. Dit onderzoek mag niet als representatief voor Maastricht worden aangemerkt omdat slechts 28 ondervraagden in Limburg woonden (waarvan 8 in Maastricht).

Lager opgeleiden en vrouwen, zo bleek, toonden de meeste belangstelling voor lokale en regionale programma's. In het zuiden van het land werd in het algemeen een duidelijke interesse voor regio-informatie getoond. 30% van alle ondervraagden bleek geen belangstelling te hebben voor lokale en regionale programma's. 32% weinig en 38% had veel belangstelling.

Een andere indicatie voor deze interesse vormen de legale en illegale radiozenders die op Maastricht gerichte programma's verzorgen en kennelijk een eigen kring luisteraars hebben.

Men kan uitgaan van een belangstelling bij de Maastrichtse bevolking voor lokale radio- en t.v.-programma's.

Ervaringen elders leren dat aan de uitgesproken belangstelling niet een overeenkomstige bereidheid tot betaling van deze zenders mag worden gekoppeld.

Uit het hierboven genoemde onderzoek bleek dat 42% van de kabelabonnees bereid was een extra bedrag van ongeveer f. 2,50 per maand te betalen voor lokale of regionale programma's, 26% had geen mening en 32% bleek zonder meer tegen een extra bijdrage. In het zuiden en oosten van het land was de bereidheid het grootste. Naast een interesse voor algemene informatie kan een behoefte aan programma's voor en door specifieke bevolkingsgroepen worden verwacht. Migranten onder de culturele minderheden zijn moeilijker te bereiken met geschreven informatie.

De behoefte aan abonnee-televisie en soortgelijke diensten valt nauwelijks aan te duiden. Veel hangt samen met kosten en de aard en de kwaliteit van de aangeboden programma's.

3.3.2. Non-profit-instellingen.

In Maastricht worden vernieuwende initiatieven genomen op het terrein van de informatievoorziening. De meeste betreffen projecten binnen het Tweeweg-kabelexperiment op het vlak van radio- en t.v.-programma's, informatievoorziening door middel van elektronische tekstdiensten en niet-programmatische projecten zoals alarmering en gebouwbewaking.

De projecten hebben voornamelijk een regionale opzet, wat niet wegneemt dat enkele onderdelen lokaal gericht zijn.

Er zal moeten worden nagegaan waar toepassingen op het lokale vlak zinvol zijn. Maar er bestaan ook plaatselijke initiatieven voor het verzorgen van uitsluitend lokale radio- en t.v.-uitzendingen.

De interesse van de categorie non-profit-instellingen richt zich meer op het verstrekken van informatie c.q. programma's dan op het ontvangen. Dit kan niettemin worden gerangschikt als een duidelijke vraag naar media.

Er hoeft niet aan te worden getwijfeld dat Maastrichtse verenigingen en organisaties ook van de mogelijkheden van radio en t.v. gebruik willen maken om hun activiteiten te presenteren.

Een aparte positie neemt de gemeentelijke overheid in.

De Gemeente Maastricht zal de nieuwe mogelijkheden tot informatie-overdracht wellicht willen benutten op de manier zoals zij altijd van de plaatselijke en regionale media gebruik heeft gemaakt om te informeren en voor te lichten.

Daarnaast kan de Gemeente Maastricht lokale radio en t.v. alsmede tekstdiensten beschouwen als een nieuwe bijdrage tot het functioneren van de stedelijke gemeenschap. Zij kunnen een hulp zijn bij de onderlinge informatie-overdracht (onderwijs en educatie) bij het onderlinge communiceren, bij het deelnemen aan activiteiten, bij politieke besluitvormingsprocessen en bij het betrekken van minderheidsgroepen bij de Maastrichtse samenleving.

3.3.3. Profit-instellingen.

Bedrijfsmatig kan er belangstelling bestaan voor nieuwe of aanvullende vormen van informatievoorziening in Maastricht. Binnen het Tweeweg-kabelexperiment staan er commerciële projecten op stapel die gericht zijn op de deelnemende Gemeenten Maastricht, Heerlen en Kerkrade. Deze aanbieders beschouwen de drie gemeenten als één gebied. Hoewel ook plaatselijke commerciële activiteiten mogelijk zijn kan een deel daarvan overbodig worden gemaakt door een soortgelijk aanbod in het experiment.

Bestaande plaatselijke media, zoals de regionale dagbladen en de R.O.Z., hebben projecten ingediend voor het kabelexperiment. Ook in lokale radio- en tv-activiteiten kunnen zij een rol spelen, alhoewel deze participatie eerder een verkennend dan een commercieel karakter zal hebben.

Programmatische activiteiten uit de profit-sector kunnen vooral tot leven komen bij reclame en sponsoring. Deze mogelijkheden worden door de medianota nog niet toegestaan, alhoewel de pers in een kabelkrant wel grafische reclame met stilstaande beelden mag bedrijven. Het verlenen van faciliteiten kan ook interessant zijn voor het bedrijfsleven indien apparatuur, software en wellicht know-how kunnen worden gekocht.

Voor de Gemeentebedrijven Maastricht als exploitant van het kabelnet betekenen lokale radio- en t.v.-programma's alsmede elektronische tekstdiensten een belangrijke aanvulling van de via het standaardnet aangeboden programma's. Een interessanter aanbod leidt vrijwel zeker tot een vergroting van het aantal abonnees.

Niet alleen in het Tweeweg-kabelnet maar ook in het standaardnet van de Gemeente Maastricht kunnen kanalen geheel of gedeeltelijk worden gevuld met abonnee tv-programma's. De consument zal aan de hand van de prijs en de kwaliteit van het gebodene zijn keuze maken, zo hij er al behoefte aan heeft.

3.4. TECHNISCHE VOORZIENINGEN.

3.4.1. Video-productiefaciliteiten.

3.4.1.1. Studioruimte.

- de Rijksuniversiteit Limburg (R.L.) heeft slechts bescheiden presentatieruimte. Er zijn plannen om in het Academisch Ziekenhuis iets groters te plannen, maar niet echt groot.
- Jan van Eyck Academie: behelpen.
- Toneelacademie: krijgt binnenkort voldoende studioruimte. Evenwel zullen enige aanpassingen noodzakelijk zijn.
- de Regionale Omroep Zuid (R.O.Z.).
- Het Maastrichts Economische Centrum (M.E.C.): (toekomst): onduidelijk.
- Mogelijke andere vrijstaande ruimten in de stad.

3.4.1.2. Apparatuur.

Voor het gemak wordt hierbij een indeling gemaakt in 3 categorieën:

1. professioneel
  2. semi-professioneel
  3. huis- tuin- en keukenapparatuur.
- Zowel de Toneelacademie, de Jan van Eyck Academie, als verscheidene andere HBO-instellingen beschikken over minimale apparatuur (categorie 3).
  - De R.L. beschikt over apparatuur die tot categorie 2 gerekend kan worden.
Overigens kunnen met deze apparatuur kwalitatief goede opnamen gemaakt worden (Het is apparatuur die bijvoorbeeld bij bepaalde t.v.-programma's wordt gebruikt).
  - Er is voor zover bekend geen apparatuur beschikbaar die tot categorie 1 gerekend kan worden.
In zekere mate geldt dit wel voor het Audio Visuele Centrum Maastricht.

3.4.1.3. Apparatuur en financiën.

- Om de categorieën kort in financiële termen te vertalen:
  - Voor categorie 3 (de huis- tuin- en keukenapparatuur) kan gedacht worden aan enkele 10-duizenden guldens.
  - Voor categorie 2 (de semi-professionele apparatuur) kan het bedrag al in enige tonnen lopen, zoals bij de R.L.
  - Bij categorie 1 (professionele apparatuur) moet gedacht worden aan een investering tussen minimaal 1 1/2 miljoen en circa 5 miljoen.

3.4.1.4. Kwaliteit apparatuur.

- Categorie 3 biedt de "verwende" kijker te weinig kwaliteit. Het beperkt tevens de expansie: verkoop binnen- en buitenland participatie in schakelprogramma's ten behoeve van open net.

- Categorie 1 biedt kwalitatief alles maar is zeer kostbaar (1-inch systeem).
- Categorie 2 kan kwalitatief uitstekende producten afleveren (3/4-inch cassette-systeem - Umatic).

Bij de A.V. van de R.L. is voor vele tonnen aan apparatuur aangeschaft. Desondanks werkt deze dienst in tegenstelling tot het Academisch Ziekenhuis van Amsterdam aan de onderkant van de professionaliteit.

De R.L. heeft onder meer de beschikking over 3 studio camera's en 1 portable (BVU 110, waarbij BVU staat voor Broadcast Video Umatic). Voor het geluid heeft men voorts onder andere de beschikking over een Nagra, een kleine Philips mengtafel, een EMI draaitafel, 2 IN-12 apparaten voor geluidsmontage.

Verder staan er 2 time-base correctoren voor het maken van copieën. Er zijn 6 mensen permanent met video bezig.

3.4.1.5. Beschikbaarheid studio's + apparatuur + personele bezetting.

- De R.L. werkt uitsluitend voor eigen onderwijsdoeleinden. Honoreert geen enkele aanvraag van "derden". Het concurrentiebeding ten opzichte van commerciële bedrijven speelt hierbij een rol.
- Standpunt H.B.O.-instellingen onbekend maar wellicht ook niet zo interessant omdat apparatuur (categorie 3) niet adequaat is. Hoogstens kan gedacht worden aan studiogebruik van de nieuwe Toneelacademie.
- Voor gebruik van studioruimte bij de ROZ dient een apart contract met ROZ te worden afgesloten. De ROZ beschikt in de presentatie-sfeer over geschoold personeel, maar ook voor gebruik hiervan dient een contract met de ROZ te worden afgesloten.
- MEC is nog onduidelijk. Nader onderzoek is gewenst.

3.4.1.6. Voorlopige conclusie.

De aanwezige apparatuur voor een kwalitatief goed lokaal-tv programma-aanbod is minimaal en bovendien niet altijd even toegankelijk (R.L.).

Mede met het oog op de opleidingsmogelijkheden (het kweken van eigen know-how) is de inrichting van een facilitair bedrijf aan te bevelen. Wat betreft de exploitatie van deze techniek verdient het overweging te bezien of deze multi-disciplinair kan worden ingezet, derhalve niet alléén voor lokale tv, doch ook voor de aanbieders in het Tweeweg-Kabelexperiment, onderwijs- instituten en met name het bedrijfsleven aangewend kan worden.

N.B. Er bestaat in Maastricht een zogeheten Stichting Samenwerking Hoger Onderwijs Maastricht (SSHOM), afdeling A.V., waarin onder meer de Rijksuniversiteit Limburg, de Jan van Eyck Academie en de Toneelacademie zitting hebben.

3.4.2. Audio/radio productiefaciliteiten.

De in Maastricht aanwezige capaciteit op het gebied van radio en geluid, wordt voor een belangrijk deel bepaald door de twee aanwezige studio's voor platenopnamen. Hoewel deze categorie niet specifiek voor radio geschikt geacht mag worden, geeft het niveau van deze studio's voldoende aanleiding om hier vermeld te worden. Daarnaast bestaan er enkele niet-professionele studio's van waaruit op het ogenblik reeds op een alleszins verantwoorde wijze radio gemaakt kan worden.

In onderstaand overzicht is geen rekening gehouden met de opname- en studiomogelijkheden van piraten omdat hierin geen volledig overzicht te verkrijgen is.

3.4.2.1. Studioruimte.

- R.O.Z. heeft vanzelfsprekend de meest optimale ruimte voorhanden: één zeer grote ruimte, vier kleinere presentatieruimtes en daarnaast de mogelijkheid om vanuit enkele andere ruimten in het gebouw uitzendingen te verzorgen, door middel van permanent aanwezige aansluitingen.
- Marlstone: is een professionele platenstudio in Kasteel Borgharen met één vrij grote opnamestudio.
- Helderhof, Heugem: professionele platenstudio met één kleinere opnamestudio.

- Ziekenomroep St. Annadal: één middelgrote studio en een ruimte die bijvoorbeeld voor forumdiscussies geschikt is.
- Ziekenomroep Vijverval (R.E.M.): Eén middelgrote ruimte.
- A.V.C.: Eén commentaarcel. De technische ruimte is tevens geschikt voor middelgrote opnames.
- Studio 2 (Meewsen): Eén commentaarcel. Verder op lokatie.
- Ton Nelissen, Wycker Grachtstr. 5: Voornamelijk op lokatie.
- R.L.: Eén commentaarcel.

3.4.2.2. Apparatuur.

In deze paragraaf zal geen scheiding aangebracht worden tussen specifiek professioneel en minder professioneel. Oorzaak daarvan is dat in de meeste studio's apparatuur van zowel de ene als van de andere kwaliteitsgroep is ondergebracht. De merknamen kunnen hierbij als leidraad voor kwaliteitsbeoordeling gelden.

- R.O.Z.: volstrekt professioneel ingericht, volgens de normen van de N.O.S. Naast de gebruikelijke apparatuur (ondergebracht in twee contrôlekamers) zoals 6 Telefunken Magnetophons, 4 Telefunken draaitafels, Spotmasters, en microfoons (AKG, Sennheiser) bestaat er een WPM (Werkplaats Programma-medewerkers) waar iets mindere apparatuur staat en waar de programmamakers zelf kunnen werken. Dit is tevens een nood-studio.
- Marlstone: 18-spoors recorder Ampex, twee volspoor Ampexrecorders uitgebreide meng-, galm-, echo-mogelijkheden, aangevuld met randapparatuur (equilizers e.d.). Minder geschikt voor radio, maar prima voor grote muziekproducties.
- Helderhof: 8-spoors-recorder, uitgebreide rand/mengapparatuur.
- Ziekenomroep St. Annadal: zeer geschikte studio voor het niveau van lokale omroep. Drie Revox-recorders, cassettedecks, quickstart draaitafels van Technics, Calrec microfoons, meng/schakelapparatuur. Daarnaast heeft de omroep de beschikking over twee privé-recorders (Otari). Bovendien heeft men een uitgebreide hoeveelheid jingle-apparatuur voor opname en weergave.

- Ziekenomroep Vijverdal: ingericht voor omroep, ook geschikt voor lokale omroep. Ingericht met Revox recorders, D+R mengpaneel, cassettedecks, quick-start Technics, Philips microfoons.
- A.V.C.: professionele studio met naast alle gebruikelijke apparaten (Otari, Midas, JBL, Neumann) tevens een 8-sporen-recorder en zeer uitgebreide duplicieer-mogelijkheden. Deze studio is zonder meer als omroepstudio te gebruiken.
- R.L.: professionele studio, met o.m.: twee M12 recorders (Telefunken), EMT draaitafels, Revox, Philips-cassettedecks, Nagra portable recorder en 20 à 30 microfoons Sennheiser. Tevens de beschikking over een snelkopiëerder voor cassettes.
- Ton Nelissen: Revox recorders, semi-prof Philips 38 recorder, Thorens platenspelers, Uher report recorder, AKG en Sennheiser microfoons, rand/mengapparatuur.
- Studio 2: Eén professionele Telefunkenrecorder, 3 Otari en Revox, Technics draaitafels, meng/schakel/randapparatuur, 4 cassettedecks, microfoons van Electrovoice, AKG en Crown.

3.4.2.3. Financieel niveau.

De professionele apparatuur is uiteraard bijzonder duur. Microfoons variëren bijvoorbeeld van f. 600,— tot f. 3.000,— per stuk, voor recorders gelden de prijzen vanaf zo'n f. 10.000,—. De voor de lokale omroep geschikte normen, even afgezien van mogelijke eisen, die de PTT kan stellen, vergen minder investering. Voorbeelden: draaitafels vanaf f. 1.000,—, microfoons v.a. f. 300,—, recorders v.a. f. 2.500,—, mengpaneel v.a. f. 3.000,—. Goedkopere apparatuur is niet zo geschikt voor permanent omroepgebruik.

3.4.2.4. Beschikbaarheid.

De bereidheid om materieel voor lokale omroep beschikbaar te stellen, mag vooralsnog groot genoemd worden. Enerzijds gebeurt dat uit commercieel belang (met name de professionele studio's) en anderzijds uit oogpunt van hobby. Voor de ROZ geldt het standpunt, zoals dat onder 3.4.1.5. reeds vermeld werd.

De fervente geluidsamateurs (die overigens meestal als semi-professioneel gekwalificeerd kunnen worden) lijken, evenals de Ziekenomroepen best wel bereid eens aan een uitzending mee te werken. Vooral voor proefuitzendingen kan dit een goede zaak zijn, ter voorbereiding van de eigen studio, die de lokale omroep zou kunnen realiseren.

Ook op het gebied van know-how en ervaring kunnen de huidige studio-bezitters van belang zijn voor de lokale omroep, en dan met name voor wat betreft de opleidingen.

3.4.3. Videotex-invoerapparatuur.

Teletekstinvoerapparatuur is niet in Maastricht aanwezig.

3.4.3.1. Kabeltekst.

Gemeentebedrijven beschikt over het z.g. K.S.B.-systeem van Miniware. Een onderdeel van het K.S.B.-systeem is kabeltekst.

M.b.v. het kabeltekst-gedeelte kan tekst op een kanaal van de CAI worden gezet.

In totaal kunnen 100 pagina's rouleren.

De looptijd van een pagina is instelbaar.

Per pagina-regel kunnen de volgende gegevens worden vastgelegd;

- teken: grafisch of karakter
- achtergrondkleur: keuze uit blauw, geel, groen, zwart, rood, magenta, cyaan, wit
- tekenkleur: idem achtergrondkleur behalve zwart
- tekengrootte: dubbel of normaal.

Per pagina 20 regels; per regel 33 tekens.

Alle ingevoerde pagina's kunnen m.b.v. een printer worden afgedrukt.

3.4.3.2. P.T.T.

Bij de P.T.T. in Maastricht is invoerapparatuur voor interactieve videotex (Viditel) aanwezig.

3.4.4. Transportmogelijkheden.

Informatie kan worden overgedragen door de ether (waaronder straalverbindingen), de kabel, de telefoon- en dataverbindingen, fysiek door middel van papier e.d. en tenslotte door het gesproken woord.

Hoewel de overdracht van tekstuele informatie door middel van data- en telefoonverbindingen (Viditel) op zich van belang is, kunnen in het kader van deze nota slechts de ether en de kabel relevant zijn.

3.4.4.1. Ether.

Radio-, tv- en tekstdiensten kunnen zowel via de ether als via de kabel worden verspreid.

Over het algemeen hebben de via de ether uitgezonden radio-programma's een groter bereik doordat zij ook met behulp van draagbare ontvangers en autoradio's kunnen worden beluisterd.

Voor de ontvangst van tv-programma's biedt de kabel - zeker in Maastricht - meer mogelijkheden en een betere kwaliteit.

Een ander aspect dat ten gunste van het gebruik van de kabel pleit is de slechte ontvangst van FM-zenders in Maastricht die veroorzaakt wordt door een aantal factoren waaronder de aanwezigheid van clandestiene zenders.

Bij W.V.C. valt een voorkeur te beluisteren om lokale radio-omroepen via de kabelnetten te doen plaatsvinden, wanneer deze voorhanden zijn.

3.4.4.2. Standaardnet.

De aanleg en de omvang.

In 1982 is gestart met de aanleg van de CAI in Maastricht. Volgens planning moet deze voltooid zijn per december 1985.

Momenteel is de helft van het werk voltooid en wordt het tijdschema niet overschreden.

De aanleg omvat:

- * circa 39.000 woningen;
- * circa 3.600 bedrijfspanden;
- * 12 bejaardentehuizen en
- * alle scholen binnen het machtigingsgebied.

De capaciteit.

Zoals in hoofdstuk 3 reeds vermeld, bevat het standaardnet 14 tv-kanalen en 21 radiokanalen.

Het 12e TV-kanaal, het zgn. informatiekanaal, wordt nu benut voor het overbrengen van de Britse Commerciële zender Sky Channel.

Binnenkort bestaat de mogelijkheid de TV-zender Duitsland II met stereogeluid te ontvangen. Hiervoor dient dan één extra kanaal beschikbaar te zijn.

Met het momenteel aanwezige instrumentarium kan de capaciteit worden uitgebreid tot 19 tv-kanalen. Een extra tv-kanaal inzetten vergt een investering van circa f. 100.000,-- (exclusief kosten nodig voor ontvangst van tv-kanaal).

Door uitbreiding van het instrumentarium is het mogelijk 28 tv-zenders aan te bieden.

3.4.4.3. Het Tweewegkabelexperiment.

Als communicatiemiddel biedt het tweeweg-kabelnet superieure mogelijkheden die deels ook op lokale schaal zijn toe te passen. Op de tweeweg-kabel zijn zes betaal-tv-kanalen beschikbaar, terwijl daarnaast tenminste één kanaal kan worden gebruikt voor datacommunicatie.

3.4.5. Randapparatuur.

Het tweeweg-kabelexperiment stelt de op het kabelnet aangesloten inwoners van Maastricht in staat om gebruik te maken van veelzijdige randapparatuur. De aangeslotenen kunnen met deze bedieningseenheden niet alleen betaal-tv-kanalen kiezen, maar ook individueel per programma kijken en betalen. Daarnaast krijgen ze toegang tot interactieve informatiediensten waarbij niet alleen teksten maar ook stilstaande videobeelden kunnen worden opgeroepen.

Deze randapparatuur functioneert in principe uitsluitend op de bij het kabelexperiment behorende kanalen.

4. JURIDISCH KADER.

4.1. INLEIDING.

De regelgeving op het terrein van de media is, zeker voor buitenstaanders, even ingewikkeld als de technische ontwikkelingen op dat gebied.

De media kunnen ook niet vanuit één gezichtspunt worden bekeken. Zulks blijkt bijvoorbeeld uit de wijze waarop aan rijkszijde met deze materie wordt omgegaan. Het Ministerie van Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur is vooral belast met de beleidsmatige, inhoudelijke aspecten (Medianota, Omroepwetgeving), het Ministerie van Verkeer en Waterstaat (P.T.T.) met de technische aangelegenheden, Economische Zaken is betrokken bij het Tweewegkabelexperiment, bij werkgelegenheidsaspecten, innovatie, enzovoorts, Binnenlandse Zaken bij het satellietgebeuren, Justitie bij de auteursrechtelijke aspecten (nieuwe openbaarmaking bij uitzending via CAI en het vervolgingsbeleid ten aanzien van piraten) en tenslotte, maar daarom niet minder belangrijk, het Ministerie van Financiën vanwege de benodigde geldelijke middelen.

Op evenzovele terreinen zijn regelingen, beleidsnota's en rapporten voorhanden die het totale mediagebeuren in banen moeten leiden. In zijn algemeenheid daarover iets zeggen, is op deze plaats onmogelijk. In detail eveneens, omdat de omvang te groot is. In deze nota wordt dan ook voor de middenweg gekozen. Uitgangspunt zal zoveel mogelijk zijn: welke regelingen en dergelijke zijn voor de ontwikkeling van een gemeentelijk mediabeleid van direct belang?

Enige tijd geleden deelde een ambtenaar van het Ministerie van Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur met betrekking tot het mediagebeuren mede: "Ik kan er in grote trekken over zeggen dat er niks mag".

Onderstaand zal nader worden gezien of en zo ja in welke mate deze bevinding nog steeds opgang doet. Op deze plaats kan reeds gesignaleerd worden dat vooral de aanbieders van abonnee-televisie de neiging hebben deze uitspraak sinds de komst van Sky-Channel dusdanig te nuanceren dat daaruit afgeleid kan worden dat in het buitenland alles en in Nederland niets tot weinig mag.

In het vervolg van het betoog over het juridisch kader zal met name worden ingegaan op de regelingen die directe beleidsmatige consequenties voor de gemeente hebben. Bovendien zal een praktische driedeling worden gehanteerd, welke driedeling is toegespitst op de onderwerpen van de belangrijkste conclusies in deze nota. Deze conclusies zullen zich toespitsen op: het kabelgebruik, de mogelijkheid en wenselijkheid van lokale omroep en ander (nieuw) gebruik van elektronische toepassingen.

4.2. HET KABELGEBRUIK.

In Maastricht wordt de kabel (verder te noemen "CAI", hetgeen staat voor Centrale Antenne Inrichting) op basis van een besluit van de Gemeenteraad geëxploiteerd door Gemeentebedrijven (Raadsstukken 1981, volgno. 291, punt 5, zie bijlage 9.2). Bedoeld is primair een technisch gerichte exploitatie. Uitbreiding van het standaardpakket dient, zo blijkt uit een nadere standpuntbepaling te dien aanzien door het College van Burgemeester en Wethouders, ter goedkeuring vooraf voorgelegd te worden aan dat College. In een aantal gevallen zal zelfs de Gemeenteraad zijn oordeel moeten uitspreken over uitbreiding van het aantal kanalen en van het programma-aanbod, alsmede over de andere vormen van dienstverlening. De onderhavige nota zal in al die gevallen het beleidsinstrument voor de besluitvorming daaromtrent zijn. Met deze laatste conclusie is tevens de juridische status van de onderhavige nota aangeduid.

4.2.1. De Technische aspecten.

De gemeentelijke CAI is een draadomroepinrichting in de zin van de Telegraaf- en Telefoonwet. Artikel 3 sexies van die wet (zie bijlage 9.3) bepaalt onder meer dat voor de aanleg, instandhouding en exploitatie van een dergelijke inrichting een concessie is vereist. Tevens wordt bepaald dat de Minister van Verkeer en Waterstaat ten aanzien van nader aan te wijzen draadomroepinrichtingen van bijzondere aard of geringe omvang een machtiging kan verstrekken. In dat geval is geen concessie vereist.

Welke draadomroepinrichtingen van bijzondere aard en geringe omvang moeten worden beschouwd, wordt nader uitgewerkt in het zogenaamde Aanwijzingsbesluit (Beschikking van de Minister van Verkeer en Waterstaat van 27 juli 1970, Stcrt. 144, gewijzigd bij Beschikking van 17 december 1971, Stcrt. 251, bij Beschikking van 6 maart 1974, Stcrt. 48 en bij Beschikking van 6 september 1983, Stcrt. 190). Hierin wordt onder meer bepaald dat Gemeenschappelijke en Centrale Antenne Inrichtingen als zodanig moeten worden beschouwd (zie bijlage 9.4). De machtiging (zie bijlage 9.5) wordt, op grond van het bepaalde in artikel 4 van voornoemd Besluit, verstrekt door de Directeur-Generaal der Posterijen, Telegrafie en Telefonie. Deze kan aan de machtiging technische en administratieve voorwaarden verbinden (artikel 5 van het Aanwijzingsbesluit). In de regel wordt daarvoor door de Directeur-Generaal verwezen naar de Standaardvoorwaarden ter zake die hij in de Nederlandse Staatscourant publiceert. In artikel 4 van die Standaardvoorwaarden wordt, tot slot, verwezen naar de Technische Voorschriften.

Hiermede is globaal het kader aangegeven van de regelingen met betrekking tot de CAI die vooral toezien op de technische aspecten..

Indien de CAI in de toekomst (na technische aanpassing) gebruikt zal gaan worden voor andere doeleinden dan het doorgeven of overbrengen van programma's (dus: voor niet-programmatische doeleinden, zoals bijvoorbeeld bejaardenalarmering), dan is de CAI voor zover het deze zaken betreft geen "draadomroepinrichting" meer, maar een inrichting als bedoeld in artikel 3, lid 2 sub b van de Telegraaf- en Telefoonwet. In dat geval is een afzonderlijke machtiging vanwege de Minister van Verkeer en Waterstaat vereist.

Bovendien bepaalt artikel 12 van de hierboven reeds genoemde Standaardvoorwaarden: "De inrichting mag uitsluitend worden gebruikt voor het doorgeven en overbrengen van radio- en televisieprogramma's onverminderd hetgeen ter zake bij of krachtens de wet is bepaald". Artikel 13 van diezelfde Voorwaarden biedt evenwel een ontheffingsmogelijkheid. Ook zal een machtiging ex artikel 3 van de Telegraaf- en Telefoonwet (vanwege de Minister) de Standaardvoorwaarden op dat punt buiten werking stellen. De verwachting is immers dat een machtiging vanwege de Minister bewerkstelligt dat niet ook nog eens ontheffing moet worden gevraagd.

4.2.2. De programmatische aspecten.

Het mediabeleid is primair een verantwoordelijkheid van de Minister van Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur. In de in het voorjaar van 1984 door de Tweede Kamer behandelde Medianota zijn de uitgangspunten voor dat beleid opgenomen. Uitdrukkelijk is sprake van uitgangspunten, een raamwerk dus. Uitwerking in nadere regelen zal op een groot aantal punten nog moeten volgen. Ook is aanpassing van bestaande regelgeving noodzakelijk. De Minister heeft dan ook begin juni 1984 een stuurgroep ingesteld die wordt belast met de uitwerking van de in die Medianota neergelegde uitgangspunten.

De regelgeving omtrent de programma's die via draadomroepinrichtingen kunnen worden verspreid zijn in de eerste plaats neergelegd in de Omroepwet. Artikel 48 van die Wet (zie bijlage 9.3) bevat voorschriften met betrekking tot "het programma van draadomroepinrichtingen". Van belang is het onderscheid tussen "doorgeven" en "overbrengen".

De regering stelt zich in de toelichting op de "Kabelregeling"

dd. 22 juni 1984 op het standpunt dat "doorgeven" is:

"(...) het (door de machtiginghouder) verspreiden van tezelfdertijd uit de ether ontvangen radio- of televisieprogramma's, die door een omroepzender -een omroepsatelliet daaronder begrepen- openbaar worden gemaakt. Dit kunnen zowel programma's zijn die ter plaatse zijn ontvangen, als programma's die elders zijn ontvangen als programma's die elders uit de ether zijn opgevangen en door middel van kabels en/of straalverbindingen zijn aangevoerd".

(Tweede Kamer, zitting 1983-1984, 18035 nr. 66).

Onder "overbrengen" verstaat de regering:

"(...) het (door de machtiginghouder) verspreiden van radio- en televisieprogramma's die niet of niet gelijktijdig uit de ether zijn opgevangen. Te denken valt hierbij o.a. aan lokale programma's die uitsluitend via kabels naar de ontvanger worden gevoerd, of aan het verspreiden van op audio- of videobanden opgenomen programma's."

(Tweede Kamer, zitting 1983-1984, 18035, nr.66).

Inmiddels is artikel 48 Omroepwet bij wet van 1 september 1978 gewijzigd. Deze wijziging heeft tot gevolg dat de Minister van C.R.M. (lees thans: W.V.C.) geen regels stelt ten aanzien van de keuze van door middel van draadomroepinrichtingen door te geven programma's. Dit nieuwe artikel is nog niet in werking getreden (zie evenwel hieronder met betrekking tot de toepassing van artikel 48 Omroepwet op GAI-en CAI-en) en zal moeten worden herzien c.q. vervangen door een aantal nieuwe artikelen met betrekking tot het overbrengen van radio- en televisieprogramma's door middel van kabelnetten.

Artikel 3 sexies, zesde lid van de Telegraaf- en Telefoonwet bepaalt dat artikel 47 en 48 (oud) van de Omroepwet van overeenkomstige toepassing zijn op hetgeen wordt overgebracht door middel van draadomroep- inrichtingen als bedoeld in artikel 3 sexies, eerste lid van de Telegraaf- en Telefoonwet (dus ook GAI-en en CAI-en). Artikel 10 van het Aanwijzingsbesluit bepaalt dat het gebruik van GAI-en en CAI-en in overeenstemming dient te zijn met de krachtens de artikelen 47 en 48 Omroepwet gestelde regelen, voor zover deze ingevolge artikel 3 sexies, zesde lid van de Telegraaf-en Telefoonwet op dat gebruik van toepassing zijn (ook hier wordt het "oude" artikel 48 bedoeld).

Artikel 48 (oud) van de Omroepwet bevat een regeling omtrent het doorgeven van programma's. Voor zover het deze doorgifte betreft, is het artikel evenwel niet van toepassing op Centrale Antenne Inrichtingen.

Dit blijkt uit het bepaalde in artikel 2, lid 1 sub k van de Omroepwet. Een nieuw artikel 48a zou hierin moeten gaan voorzien.

De zogenaamde Kerstbeschikking (Beschikking van 24 december 1971, Stcrt. 251) regelt het gebruik van GAI-en en CAI-en voor andere doeleinden dan de doorgifte van radio- en televisieprogramma's. Deze beschikking, alsmede de "Wijziging beschikking inzake het verspreiden van programma's via antenne-irichtingen" d.d. 15 september 1983, zijn integraal bijgevoegd (zie bijlage 6).

Belangrijk is voorts de recente "Pinksterbeschikking", dd. 22 juni 1984. (ook wel Kabelregeling genoemd; zie bijlage 9.7).

In deze beschikking wordt gewag gemaakt van een verplicht over te brengen basispakket bij abonnee-t.v. dat alle Nederlandse televisie-omroepen, de Nederlandstalige Belgische Omroepen, alsmede de beschikbare lokale en regionale televisieprogramma's moet bevatten. Abonnee-t.v. mag pas worden overgebracht door middel van een CAI wanneer overeenstemming is bereikt tussen kabel- en abonnee-t.v.-exploitant en een licentie aan de aanbieder van het abonnee-t.v.-programma is verstrekt door de Minister van Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur. Voorkomen zal worden dat een licentiehouder exclusieve verspreidingsrechten kan realiseren waardoor omroeporganisaties bepaalde programma's van (inter-)nationale allure niet langer in hun programmapakket kunnen opnemen. De regeling bevat een verplichting voor de licentiehouder een overeenkomst met de N.O.S. na te streven ten aanzien van de verslaglegging van belangrijke evenementen. Deze overeenkomst zal rekening moeten houden met de wederzijdse programmeringsbelangen van partijen. Overeenkomstig de motie (nr. 45) Van der Sanden/Beinema zal een onafhankelijke arbitragecommissie in het leven worden geroepen die bindende uitspraken kan doen, indien over de uitoefening van "het voorkeursrecht" tussen partijen geen overeenstemming kan worden bereikt. Aangezien deze bevoegdheid bij wet geregeld moet worden, zal in de voorlopige regeling de Minister van WVC de knopen doorhakken, indien partijen er zelf niet uitkomen. Daarbij kan hij zich laten adviseren door een commissie van deskundigen.

Aandacht verdient voorts het fenomeen satelliettelevisie. Zoals reeds in de Inleiding van dit hoofdstuk (onder 4.1.) werd gesteld, is een aantal aanbieders van abonnee-t.v. van mening dat de aanbieders van (buitenlandse) programma's via satellieten zich in een voorkeurspositie bevinden. Op deze plaats kan volstaan worden met het constateren van deze opvatting.

Bij satellietontvangsten wordt wel onderscheid gemaakt tussen telecommunicatie-satellieten en omroepsatellieten, welke laatsten signalen uitzenden ten behoeve van een directe ontvangst door het publiek.

Telecommunicatie-satellieten "transporteren" slechts signalen "van punt naar punt".

In de Wereld Administratieve Radio Conferentie van 1977 werden ter zake van de ontvangst van signalen, afkomstig van deze onderscheiden satellieten nadere afspraken gemaakt. Satellieten met een zwak vermogen die een kostbaar grondstation vereisen, werden aangemerkt als telecommunicatie-satellieten en satellieten met een sterk vermogen waarbij volstaan kan worden met een betrekkelijk eenvoudige schotelantenne (van minder dan 90 centimeter doorsnede) werden aangemerkt als omroepsatellieten.

Niet iedereen is even gelukkig met dit (door sommigen als louter technisch bestempeld) onderscheid. Tegenstanders betogen dat veeleer g keken moet worden naar de inhoud van het aangeboden en het karakter van de "organisatie" die de signalen uitzendt. In de voornoemde Conferentie werd gesteld dat alleen de omroepsatellieten op  en lijn komen te staan met de gewone omroepzenders op aarde. De telecommunicatie-satellieten kregen dezelfde bescherming als privé-communicatie.

In de reeds genoemde "Wijziging beschikking inzake het verspreiden van programma's via antenne-inrichtingen" d.d. 15 september 1983 worden nadere regelen gegeven met betrekking tot het overbrengen van televisie-programma's, ontleend aan telecommunicatiesatellieten. Uitgangspunt voor het overbrengen van dergelijke programma's is dat geen afzonderlijke toestemming van de Minister van W.V.C. nodig is, mits aan een aantal voorwaarden is voldaan:

- de aangeboden programma's mogen geen reclameboodschappen bevatten die gericht zijn op het Nederlandse publiek;
- de verspreiding door middel van een satelliet geschiedt door of in opdracht van een instelling die de programma's in het land van vestiging openbaar maakt door middel van een omroepzender of een draadomroepinrichting;
- het overbrengen van programma's geschiedt gelijktijdig, zonder onderbreking en zoveel mogelijk onverkort;
- de programma's worden in beginsel overgebracht naar alle aangeslotenen op de draadomroepinrichting.

Voorts dient de kabelexploitant een aanvullende machtiging van de P.T.T. te hebben verkregen. Deze machtiging berust op de Beschikking van 6 september 1983, Stcrt. 190.

Toestemming van de aanbieder van het programma en van de satellietbeheerder(s) is nodig, alsmede het bezit van decoders en de betaling voor het gebruik daarvan.

Het "doorgeven" van omroepprogramma's in formele zin is en blijft vrij. Dat zijn ook programma's die via een (directe) omroepsatelliet worden ontvangen.

Een verschijnsel dat in Maastricht nog geen ingang heeft gevonden, is het gericht instralen door piraten op de antenne van het kabelnet teneinde op die wijze haar programma's onder de aangeslotenen op het kabelnet te distribueren.

De Hoge Raad is van mening dat de kabelexploitant alsdan het door de piraat uitgezonden programma opnieuw openbaar maakt (in de zin van de Auteurswet 1912. Zie verderop), zodat toestemming van de auteursrechtgerechtigde noodzakelijk is en auteursrechtgelden verschuldigd zijn.

Nog afgezien van deze auteursrechtelijke aspecten en los van het fenomeen "instralen" is er vanaf 1 januari 1983 een publiekrechtelijk verbod tot doorgifte of overbrenging van uitzendingen van illegale herkomst voor CAI-en (Besluit van 25 mei 1982 van de Minister van C.R.M. en de Staatssecretaris van V. en W., Stcrt. 1982, 102).

De aangeslotene op een kabelnet kan dan ook geen "doorgifte" van een piratenzender verlangen. Storing van reguliere (legale) zenders kan in sommige gevallen (wanneer geen sprake is van overmacht aan de zijde van de kabelexploitant) wel een grond voor wanprestatie vormen.

Men kan zich afvragen of onder uit de ether (maar niet via de kabel) te ontvangen signalen die een antenneverbod in de weg staan ook uitzendingen vallen van rondstralende piraten. In diverse rechtelijke uitspraken is immers, kort gezegd, uitgemaakt dat de Bouwverordening van een gemeente geen absoluut verbod mag inhouden van individuele antennes. In het geval dat met een individuele antenne meer signalen kunnen worden ontvangen dan met de gemeenschappelijke of centrale voorziening dient een dergelijke antenne in de regel toegestaan te worden (de "meer-optie"). Tot op zekere hoogte wordt evenwel ook rekening gehouden met welstandsaspecten. De Consumentenbond is van mening dat de "meer-optie" uitgebreid moet worden tot een "betere-optie" en een "goedkopere-optie".

De opvatting dat rondstralende piraten tot die "meer signalen" behoren, is verdedigbaar. Immers, bij een illegale zender kan de wens tot ontvangst van die zender op zichzelf beschouwd legaal zijn.

Het probleem van de illegale zenders speelt te meer nu vanuit met name het Belgische nogal wat zenders opereren waarvan de status (legaal of illegaal) voor de Nederlandse wetgeving niet altijd even helder is.

Op 6 mei 1982 werd in België een Decreet uitgevaardigd houdende "organisatie en erkenning van de niet-openbare radio's" (zijnde: door privé-initiatief ingerichte radio's die zich met een eigen programma richten tot een gemeenschap die geografisch gesitueerd is binnen een wijk, een gemeente, een groep van aangrenzende gemeenten of maximaal een stedelijke agglomeratie).

Uit het jaarverslag 1982/1983 van de Raad van Niet-Openbare radio's blijkt dat de erkenningsaanvragen voor iets meer dan 50% worden gehonoreerd door deze raad. Vanuit Belgisch-Limburg werden in het verslagjaar 113 aanvragen ingediend waarvan er 61 positief en 52 negatief werden beoordeeld. Het is dan ook te verwachten dat er ook vanuit het Belgische diverse zenders blijven of gaan opereren.

Begin juni 1984 werd ook een illegale televisie-uitzending vanuit Belgisch-Limburg aangekondigd. Deze vond evenwel op het laatste moment geen doorgang.

Vastgesteld kan in ieder geval worden dat de exploitant van de kabel zich terdege van de status van een omroep bedrijvende instelling zal moeten vergewissen alvorens tot doorgifte of overbrenging wordt besloten.

Voorts dient nog gewezen te worden op het civielrechtelijk antenneverbod, bijvoorbeeld opgelegd door een bouwvereniging aan (nieuwe) huurders.

Tot slot verdient nog aandacht de uitspraak van het Hof Den Bosch d.d. 15.6.1984. Deze uitspraak is als bijlage 8 bijgevoegd.

4.2.3. De auteursrechtelijke aspecten.

In een op 25 mei 1984 (nr. 12281, Rechtspraak van de week, 1984, nr. 107) gewezen arrest van de Hoge Raad werd nogmaals het standpunt van dit hoogste rechtscollege in Nederland kenbaar gemaakt dat distributie via een Centrale Antenne Inrichting van zowel binnen- als buitenlandse programma's, die tezelfdertijd uit de ether worden opgevangen, als een afzonderlijke openbaarmaking in de zin van de artikelen 1 en 12 van de Auteurswet 1912 en van artikel 11 bis, eerste lid onder 2e van de herziene Berner Conventie moet worden beschouwd (zie bijlage 9.9). Het gevolg van deze uitspraak is dat de auteursrechtgerechtigde toestemming tot distributie via de CAI moet geven en dat voor deze nieuwe openbaarmaking een afzonderlijke financiële vergoeding verschuldigd is.

Deze uitspraak heeft dan ook in de eerste plaats financiële consequenties. De exploitant van de CAI is een auteursrechtelijke vergoeding verschuldigd welke hij al spoedig zal doorberekenen naar de op het kabelnet aangeslotenen.

Vermoedelijk zullen de kosten voor de aangeslotenen bij volledige doorberekening ongeveer 15% hoger worden.

Duidelijkheid hieromtrent is nog niet aanwezig. Het kabinet stelt zich op het standpunt dat voor binnenlandse programma's de zogenaamde nul-optie moet gelden, hetgeen inhoudt dat voor deze programma's in ieder geval niet meer aan auteursrechtelijke vergoedingen betaald moet gaan worden dan thans het geval is.

Consumentenorganisaties stellen zich op het standpunt dat eerst terdege het kijkgedrag van de aangeslotenen onderzocht zal moeten worden. Naar hun mening wordt op dit moment in een aanzienlijke mate ook naar buitenlandse programma's gekeken. De huidige auteursrechtelijke vergoeding voor binnenlandse programma's is dan ook, naar hun mening, te hoog.

Het teveel betaalde kan aangewend worden om de voor de buitenlandse programma's verschuldigde auteursrechtelijke vergoedingen te betalen, zodat de uitspraak van de Hoge Raad uiteindelijk voor de exploitant (lees: aangeslotenen) geen financiële consequenties heeft. Aldus de consumentenorganisaties.

Een tweede consequentie van de uitspraak kan zijn dat toestemming door de auteursrechtgerechtigde voor distributie via de kabel wordt onthouden, terwijl wèl toestemming voor uitzending is verstrekt. Er zouden dan "gaten" in de via het kabelnet gedistribueerde programma's kunnen vallen.

4.3. LOKALE OMROEP.

4.3.1. Inleiding.

In vele gemeenten in Nederland worden momenteel voorbereidingen getroffen om lokale omroep (radio en/of televisie) mogelijk te maken. Vaak hangt deze ontwikkeling samen met de komst van een kabelnet. Ook in de Medianota van het kabinet wordt de mogelijkheid van lokale omroep op grotere schaal dan thans (bij wijze van experiment) mogelijk is in het vooruitzicht gesteld. Een wettelijk kader zal evenwel nog vastgesteld moeten worden.

Inmiddels is nog eens bevestigd, in een brief van de Minister van W.V.C. aan de Stichting Stadsomroep Arnhem (d.d. 7 mei 1984, kenmerk: RTP-ZAZ-81436), dat voor het via de ether verspreiden van lokale omroep dezelfde eisen zullen gelden als bij het gebruik van de kabel als verspreidingsmiddel van lokale programma's. Althans voor zover de technische en voorshands juridische mogelijkheden zulks toelaten. Voor het verlenen van toestemming om lokale programma's via de ether te verspreiden wordt voorlopig alleen gedacht aan gemeenten waar op grond van argumenten van geografische aard geen kabelnet aanwezig is. Daarnaast zal bezien worden (in overleg met de N.V. NOZEMA) of de mogelijkheid aanwezig is lokale omroep via de ether mogelijk te maken in die gemeenten waar wel een kabelnet aanwezig is. De Minister staat dan ook weliswaar positief tegenover het gebruik van zenders voor lokale omroep, maar zal hiervoor pas toestemming verlenen wanneer een technisch en juridisch kader is gecreëerd. Zolang dat niet aanwezig is, wordt geen gevolg gegeven aan verzoeken om in aanmerking te komen voor een vergunning om gebruik te maken van een zender voor lokale omroep. Volledigheidshalve zij opgemerkt dat lokale omroep ook (en goedkoper) kan plaatsvinden in de vorm van (gratis) kabelkrant en/of kabeltekst (door een representatieve instelling en zonder reclame).

4.3.2. De voorwaarden voor een lokale omroep (organisatorisch).

Regionale radio- en/of televisie-omroep wordt mogelijk gemaakt op basis van artikel 47 van de Omroepwet, welk artikel tevens de voorwaarden daartoe bevat. Op basis van artikel 48, lid 5 van deze wet kan de Minister ten aanzien van programma's via draadomroepinrichtingen (kabel) nadere regels stellen. Inmiddels zijn deze regels gesteld in de "Kabelregeling", die op 30 juli 1984 in werking is getreden. Daarmee is thans voor de lokale omroep via de kabel het juridisch kader aangegeven. Op grond van bovengenoemd artikel 47 is lokale omroep via de ether juridisch mogelijk maar over het technisch kader (internationale toewijzing van etherfrequenties) zijn nog geen afspraken gemaakt.

Sinds 30 juli 1984 moeten de lokale omroepen voldoen aan het bepaalde in artikel 47 Omroepwet. De vereisten voor regionale omroep, zoals neergelegd in dat artikel, gelden nu ook voor lokale omroep: rechtspersoonlijkheid bezitten, niet gericht zijn op het maken van winst, een lokaal programma brengen dat van algemeen nut is en representatief voor de stad of streek zijn. Binnen één gemeente kan slechts één lokale omroeporganisatie worden aangewezen.

Het toewijzen van zendmachtigingen op lokaal niveau geschiedt nu op advies van de Gemeenteraad, die toetst op culturele representativiteit, door het in te stellen landelijke Commissariaat voor de Media, thans nog de Minister van W.V.C., (volgens de Medianota van het kabinet en de door de Tweede Kamer aangenomen Motie Van Nieuwenhoven; Tweede Kamer, zitting 1983-1984, 18035, nr. 11).

Belangrijk voor de Gemeenteraad, en derhalve in het kader van deze nota, zijn de eisen waaraan een lokale omroepinstelling moet voldoen. Deze zijn onder meer neergelegd in de "lijst van Antwoorden" (Tweede Kamer, zitting 1983-1984, 18035, nr. 3, onder antwoord 157).

De vereisten zijn:

1. de instelling dient rechtspersoonlijkheid met volledige rechtsbevoegdheid te bezitten;
2. de instelling dient uitsluitend, althans in hoofdzaak ten doel te hebben het verzorgen van radio- en/of televisieprogramma's, die in het bijzonder betrekking hebben op het verzorgingsgebied;

3. de instelling dient in zodanige mate gericht te zijn op de bevrediging van de in het verzorgingsgebied levende sociaal-culturele en maatschappelijke behoeften dat haar uitzendingen uit dien hoofde geacht kunnen worden van algemeen nut te zijn;
4. duidelijk dient aangegeven te zijn welk orgaan, hetzij bestuur, hetzij de programmaraad, het programmabeleid bepaalt (het z.g. beleidsbepalende orgaan);
5. er dient in voorzien te zijn, dat het beleidsbepalende orgaan representatief is voor het verzorgingsgebied;
6. er dient in voorzien te zijn, dat het beleidsbepalende orgaan bindende aanwijzingen ten aanzien van het programmabeleid kan geven;
7. er dient geregeld te zijn dat dit orgaan een zodanige samenstelling heeft dat de verschillende voor het verzorgingsgebied op hun terrein representatieve organisaties op cultureel, godsdienstig/geestelijk en maatschappelijk terrein direct of indirect in dat orgaan vertegenwoordigd (kunnen) zijn;
8. er dient bepaald te zijn, welke van deze organisaties, al dan niet per sector gebundeld, een zetel in dit orgaan zullen hebben, zulks met vermelding van de benoemingsprocedure;
9. er dient te worden gezorgd dat de statuten op verzoek van de vergunningverlenende instantie worden gewijzigd indien de in de statuten vermelde opsomming van organisaties of de voor het beleidsbepalend orgaan geregelde benoemingsprocedure niet (meer) geschikt zijn te achten voor de samenstelling van een representatief beleidsbepalend orgaan.

Voorts zij nog opgemerkt dat het in principe mogelijk is (zulks hangt mede af van de beschikbare kanaalcapaciteit) dat één lokale omroep meerdere lokale uitzendingen tegelijkertijd via de kabel doet verspreiden.

Tot slot wordt nog vermeld dat lokale omroepen binnen het genoemde kader vrij zijn inhoud en vorm van hun programma's te bepalen. Dat houdt de mogelijkheid in dat men zich beperkt tot het verspreiden van grafische teksten zonder (bewegend) beeld of geluid, bijvoorbeeld omdat dat goedkoper is.

4.3.3. Financieringsmogelijkheden.

Mede omdat lokale omroep over alternatieve financieringsbronnen kan beschikken, zoals gemeentelijke algemene middelen, opbrengsten van eventuele bijzondere heffingen (bijvoorbeeld opslag op het kabelabonnementstarief), contributies, donaties of dienstverlening aan non-profit-organisaties, wordt reclame als financieringsbron vooralsnog niet toegestaan, aldus de Medianota van het kabinet.

Deze passage geeft zowel de mogelijkheden als de beperking ten aanzien van de financiering van lokale omroep weer.

In een aantal gemeenten worden alternatieve financieringsmodellen aan de hand van glijdende schalen voorgesteld. Bij een verhoging van het abonnementstarief met x (op jaarbasis) is per jaar x maal het aantal betalende aansluitingen op de kabel minder aan andere, en dan vooral gemeentelijke gelden nodig. De hoogte van x hangt met name samen met de bereidheid onder de aangeslotenen om extra te betalen voor bijvoorbeeld uitbreiding van het programma-aanbod.

4.4. ANDERE (NIEUWE) ELEKTRONISCHE TOEPASSINGEN.

4.4.1. Ander kabelgebruik.

"Het scherm ziet zwart van de nieuwe toepassingen", aldus de Medianota van het kabinet. Aan dergelijke toepassingen zal door de regering ruim baan worden gegeven, zodat aan allerlei bijzondere behoeften tegemoet kan worden gekomen en de audiovisuele industrie nieuwe impulsen kan krijgen.

Bij ander gebruik (dan voor programmatische doeleinden) is de kabel, zoals hierboven reeds werd vermeld, geen "draadomroepinrichting" meer, maar een inrichting als bedoeld in artikel 3, lid 2, sub b van de Telegraaf- en Telefoonwet. Een afzonderlijke machtiging van de Minister van Verkeer en Waterstaat is daarvoor op grond van de Telegraaf- en Telefoonwet vereist. Voorts is ontheffing nodig van de machtigingsvoorwaarden van de directeur-generaal der P.T.T.

Aparte vermelding verdient het fenomeen kabelkrant en kabeltekst. Ing. J. Reinold (van het Ministerie van W.V.C.) merkte daarover tijdens het op 3 en 4 mei 1984 gehouden kabelcongres te 's-Gravenhage op: "Welnu, in mijn visie - en ik benadruk dat deze door mijn bewindsman gedeeld wordt - dienen grafische afbeeldingen evenzeer als bewegende beelden, beschouwd te worden als een televisieprogramma indien zij worden uitgezonden via de ether of de kabel. Een voorbeeld van een grafisch vormgegeven televisieprogramma is het welbekende doven- en slechthorenden journaal. Men zou dat een ether(beeld)krant kunnen noemen, die - de aanbieder heeft immers de intentie deze naar allen uit te zenden - zonder enige twijfel aangemerkt moet worden als een vorm van omroep. Een ander voorbeeld is teletekst. Een nieuwe communicatievorm die als katalysator fungeert voor de verwarring in de huidige discussies rond het mediabeleid. Teletekstinformatie wordt, zoals u wellicht weet, meegezonden met - als het ware verstopt in - de televisie-uitzendingen van Nederland 1 en 2. Het teletekstprogramma wordt dus naar allen uitgezonden en kan door alle ingeschakelde televisietoestellen worden ontvangen.

Het kan daarop echter slechts worden gevisualiseerd indien uw televisietoestel over een speciale decoder en een geheugen beschikt. De decoder is nodig om de "verstoppte" informatie in een beeld te vertalen, het geheugen om de langsschietende informatie enige tijd vast te houden en tot "pagina's" te vormen. Thuis kiest u voor de buis, uit het geheugen van uw televisietoestel de door u gewenste pagina uit het gehele bestand van de aan het publiek beschikbaar gestelde pagina's. Mijn bedoeling zal duidelijk zijn.

Voor mij consulteert de teletekstconsument het geheugen van zijn televisietoestel en niet een centraal geheugen dat extern is geplaatst. Het teletekst programma an sich wordt dus uitgezonden als een omroepprogramma. Van enig interactief verkeer tussen aanbieder en ontvanger is derhalve geen sprake.

Na dit gezegd te hebben, daal ik vanuit de ether weer neer naar het onderwerp van dit congres: de kabel.

Etherkrant en teletekst kennen hun equivalenten op de kabeltelevisienetten. Worden ze op gelijke wijze aangeboden, dus aan alle aangeslotenen op het net, dan hebben we te maken met vormen van lokale kabelomroep.

Daarvoor zullen de regels gelden die in de nieuwe regeling de kabelomroep betreffen. Het aanbod dient dan te worden verzorgd door de lokale omroeporganisatie. Daarmee zijn de mogelijkheden echter niet uitgeput. Ook bedrijven en andere instellingen mogen binnenkort een programmatisch aanbod op de kabel verzorgen. Ingevolge de gememoreerde waterscheiding mag dit echter uitsluitend plaatsvinden aan een abonneebestand (gerichte verspreiding). Kiest men voor een programma in grafische vorm en wordt dit aanbod verzorgd door een persorgaan, dan geldt als bijkomend voordeel dat ontheffing zal worden verleend van het reclameverbod. In dat geval spreken we van kabelkrant: indien de pagina's uitsluitend in een door de redactie bepaalde volgorde geconsumeerd kunnen worden, en van kabeltekst indien met behulp van het geheugen van een teletekstvoorbereid televisietoestel in het paginabestand "gebladerd" kan worden. Huis-aan-huis verspreiding past niet in dit concept.

De meest verfijnde variant zou ik de "kieskrant" kunnen noemen: een zuiver interactief medium, dat de consument rechtstreeks uit een centraal geheugen kan raadplegen. Voor deze interactieve variant zullen geen beperkende regels gelden.

Zulks in overeenstemming met de beleidsvisie dat teleregistratie, teleconversatie en zuivere vormen van teleconsultatie vrij van regelingen vanwege de minister van W.V.C. zullen zijn. Daarbij kunt u ook denken aan teleshopping, -banking, -alarmering, -meteraflezing en gewoon telefoon- en dataverkeer."

Tot zover de heer Reinold.

Het tweewegkabelexperiment zal zich met name gaan richten op ander en nieuw gebruik van de kabel (nieuwe media). In Maastricht komen volgens het experimenteerprogramma daarvoor zes kanalen voor betaal-t.v. beschikbaar. Daarnaast komt tenminste één kanaal beschikbaar voor datacommunicatie.

Bij ander kabelgebruik zal derhalve in de besluitvorming betrokken moeten worden of dit wel of niet via het voornoemde experiment geschiedt.

4.4.2. Het tweewegkabelexperiment.

In het voorjaar van 1982 besloot het toenmalige kabinet Van Agt om grootschalige experimenten met nieuwe informatie- en communicatiediensten mogelijk te maken. Deze experimenten zullen plaatsvinden op een interactief regionaal kabeltelevisienet in Zuid-Limburg. Maastricht behoort tot dit net. Er vindt een koppeling plaats met de netten van Kerkrade en Heerlen (zie overigens hoofdstuk 5).

In de medianota stelt het kabinet dat aaneenschakeling van kabelnetten ook elders wordt toegestaan onder een aantal voorwaarden, behoudens voor lokale en regionale omroep-toepassingen. Dit laatste teneinde landelijke omroep enerzijds en regionale omroep anderzijds nadrukkelijk te scheiden.

Voor de nieuwe media, aldus de Medianota van het kabinet, zullen slechts beperkingen gelden, die voortvloeien uit het gestelde in deze landelijke Medianota en gelet op de marktgerichte exploitatie ervan die het kabinet voor ogen heeft.

De aldus aan te brengen beperkingen zijn:

- nu geen reclame (behalve beeldreclame voor kabelkrant en kabelnet in het geval van exploitatie door de pers);
- geen omroep bedrijven zoals vastgelegd is in de Omroepwet: dat wil zeggen een individueel afneembaar en af te rekenen programma-aanbod verzorgen;
- vergoeding tegen kostprijs van gebruik van publieke kabelnetten;
- afgifte van vergunningen door het Commissariaat voor de media aan solvabele belangstellenden, ter toetsing van de vraag of aan de voorgaande drie voorwaarden is voldaan.

Deze beperkingen gelden slechts gedeeltelijk voor het Tweewegkabelexperiment.

Door de Stuurgroep is aan het kabinet verzocht om reclame bij het experiment toe te staan. In het andere geval is de financiering van het experiment naar de mening van de Stuurgroep niet rond te krijgen. Omroep bedrijven in de zin van de Omroepwet zal niet geschieden.

Wèl dient het evidente feit vermeld te worden dat lokale informatievoorziening in een aantal gevallen, vanuit juridisch standpunt bezien, eenvoudiger zal kunnen geschieden via het experiment dan daarbuiten.

De voorwaarden die voor lokale omroepinstellingen gelden, blijven voor een groot gedeelte buiten werking. Ook zal de financiering in een aantal gevallen minder moeilijk zijn.

Wat de vergoeding tegen kostprijs van het gebruik van de publieke kabelnetten betreft, kan vermeld worden dat ook hieromtrent voorstellen door de Stuurgroep aan het kabinet zijn gedaan. Uiteindelijk zullen evenwel afspraken met de vergunninghouders van de kabelnetten (waaronder de Gemeente Maastricht) gemaakt moeten worden. Uitgangspunt daarbij zal moeten zijn dat een voor de aangeslotenen zo gunstig mogelijke regeling wordt getroffen.

De afgifte van een vergunning door het voornoemde Commissariaat is in het geval van het experiment niet relevant.

5. ONDERLINGE SAMENHANG.

5.1. INLEIDING.

De onderlinge samenhang tussen de ontwikkelingen op het terrein van de media, het juridisch kader en - lokaal - de vraag, het aanbod en de technische faciliteiten in Maastricht kan niet worden vastgelegd in een momentopname.

Het verband kan het beste worden beschouwd vanuit een "helicopter"-positie die niet alleen een overzicht biedt van de Maastrichtse situatie, maar ook aangeeft welke externe ontwikkelingen hierop invloed uitoefenen. Vanuit diezelfde helicopterpositie dienen ook de ontwikkelingen in de tijd, d.w.z. op middellange en lange termijn, gezien te worden.

Waarin zullen deze stromingen op het gebied van de media over tien jaar zijn uitgemond?

Op basis van deze kennis en verwachtingen zal het beleid moeten worden geformuleerd: waar wil men met dit beleid uitkomen en hoe kan invloed worden uitgeoefend om de ontwikkelingen in een gunstige koers te brengen?

5.2. RADIO EN TV.

Op grond van de voorgaande hoofdstukken kan worden aangegeven hoe deze nieuwe activiteiten een onderlinge samenhang kunnen verkrijgen. Het lijkt voor de hand te liggen dat lokale radio en televisie bij voorkeur via het kabelnet, als een concretisering op korte termijn dienen te worden beschouwd.

Transportfaciliteiten (kabel en ether) en randapparatuur (radio- en tv-toestellen) zijn in voldoende mate aanwezig.

Ook mag een bepaalde behoefte aan het verspreiden en ontvangen van programma's worden verondersteld. Een verantwoord onderzoek is hier op zijn plaats, omdat het hieromtrent uitsluitel kan verschaffen.

De totstandkoming van de technische faciliteiten zoals apparatuur en een studio, de bemanning en de productie van programma's zijn afhankelijk van de financiering. Deze voorwaarde blijkt momenteel in Nederland een van de moeilijkst op te lossen vraagstukken. En cultuur alléén is onvoldoende om lokale omroep draaiende te houden.

De belangstelling van het publiek om lokale programma's te ontvangen doet veronderstellen dat het bereid is ervoor te betalen.

De ervaringen elders geven evenwel reden tot ernstige twijfel. Gezien de interesse van het publiek voor lokale programma's en erkenning door de overheid van het nut van lokale uitzendingen zou een bijdrage van de zijde van de gemeente kunnen worden verwacht.

Daarnaast kunnen de subsidies van de overheid aan instellingen en organisaties voor een deel worden gebruikt om zich via lokale radio- of tv-programma's te manifesteren.

Hier kan substitutie van de bestedingen van overheidsbijdragen plaatsvinden, in deze zin dat ook andere media kunnen worden gebruikt om het gestelde doel te bereiken.

Financiering d.m.v. reclame en sponsoring is thans niet toegestaan.

De overheid wil hiermee de belangen van de pers beschermen.

De dagbladen mogen in dit verband wel reclame brengen op hun eigen kabelkrant.

Lokale radio- en tv dienen niet alleen economisch samenhang te vertonen.

De programmering moet duidelijk zijn afgestemd op de Maastrichtse samenleving en een specifieke aanvulling vormen van hetgeen de bestaande omroepzenders bieden.

Voor de bevolking dient het totale aanbod van programma's een harmonisch en duidelijk gestructueerd geheel te zijn. Ook dient er een integratie tot stand te worden gebracht aan de aanbodzijde.

Organisatie, beheer, representativiteit en inspraak dienen zorgvuldig te worden geregeld.

De in Maastricht aanwezige mogelijkheden dienen efficiënt te worden benut. Ook hiervoor is samenhang noodzakelijk.

Op deze wijze kan lokale omroep de kans krijgen zich naast de andere media een vaste plaats in Maastricht te verwerven.

Door toenemende professionaliteit en het wellicht in ruimere mate beschikbaar komen van financiële middelen kan dit medium zich over vijf tot tien jaar nog sterker manifesteren.

5.3. TEKSTDIENSTEN.

De invoering van diensten waarbij informatie in de vorm van tekst op het televisiescherm kan worden ingevoerd hangt samen met het voorhanden zijn van teletekst en interactieve videotekst-decoders. Naast het gebruik van Viditel via de telefoonlijn en de ontvangst van teletekst via het omroepsignaal met behulp van televisietoestellen die over decoders beschikken, kunnen via het Maastrichtse standaardnet pagina's tekst worden uitgezonden in videobeeld. Deze informatie kan met ieder gewoon televisietoestel worden ontvangen. Het is ook mogelijk om lokaal videotexpagina's (teletekst via de kabel) in het kabelnet te injecteren.

Deze informatie kan slechts zichtbaar worden gemaakt met behulp van een tv-toestel dat van een losse of ingebouwde teletekst-decoder is voorzien.

Op korte termijn lijkt het vanwege het geringe aantal toestellen met teletekst-decoders niet zinvol om dergelijke diensten te starten.

Interactieve videotex-informatiediensten moeten - wat de acceptatie door het grote publiek betreft - worden beschouwd als een ontwikkeling op langere termijn.

Eerder zullen videotex-informatiediensten verbreiding vinden die zich op doelgroepen richten met informatie van hoge kwaliteit waarvoor een overeenkomstige prijs kan worden gevraagd.

De vraag is echter of deze diensten van standaard-televisienetten gebruik zullen maken.

Voorts moet in hoge mate rekening worden gehouden met het effect van het tweeweg-kabelexperiment dat deze technische mogelijkheden vanaf 1 januari 1986 in het vooruitzicht stelt.

Op langere termijn - na 1990 - zal de digitale telefonie waarin de PTT 7 miljard gulden investeert, de drager worden van tal van nieuwe informatie- en communicatiediensten waarbij glasvezelnetten zullen worden gebruikt. Wellicht zal de invoering van deze geïntegreerde netten een rem zetten op het gebruik van de televisiekabel voor dergelijke diensten.

Daarna is de integratie van kabel- en telefoonnetten aan de orde.

5.4. DE RELATIE MET HET TWEEWEG-KABELEXPLOIMENT.

Overeenkomstig verscheidene kabinetsbesluiten zal een grootschalig experiment met nieuwe informatie- en communicatiediensten worden uitgevoerd op een gekoppeld, interactief kabeltelevisienet dat de Gemeenten Maastricht, Heerlen en Kerkrade bestrijkt.

Dit regionale net zal niet alleen geschikt zijn om de tot nu toe gebruikelijke televisiebeelden en radio-signalen door te geven maar ook om als communicatiemiddel te fungeren dat door de consument actief kan worden gebruikt.

De kanalen van het Tweeweg-kabelexperiment vormen in de visie van de Stuurgroep een zelfstandige, aanvullende capaciteit, die door de projectorganisatie van het experiment zal worden beheerd en geëxploiteerd. De gemeenten blijven verantwoordelijk voor het standaardnet, al kunnen bepaalde taken in de visie van de Projectorganisatie, gemeenschappelijk worden uitgevoerd.

Via het Tweeweg-kabelnet zijn tal van nieuwe toepassingen voorzien: individuele abonneetelevisie, pay-per-view, interactieve videotex met informatiediensten, telewinkelen, telebankieren, het reserveren van hotelkamers, het volgen van computerondersteund onderwijs, medische diensten, registratiediensten zoals alarmering, bewaking, meteraflezing en tenslotte datacommunicatie.

In het experiment zijn 6 kanalen beschikbaar voor betaaltelevisie en daarnaast tenminste één voor datacommunicatie.

Van de 98.611 aansluitingen worden er 41.800 in Maastricht gerealiseerd.

De fasering is als volgt gepland. Tot 1 januari 1986 worden naast het standaardpakket via de gebruikelijke kanalen gratis programma's voor promotiedoeleinden overgebracht. Vanaf 1 januari 1986 wordt ook abonneetelevisie mogelijk. Na 1 januari 1986 wordt het pakket uitgebreid met pay-per-view en signalering alsmede met interactieve videotex. Alle genoemde data onder voorbehoud dat het kabinet in september 1984 zijn fiat aan het experiment heeft verleend.

De regering heeft voor de periode van 1983 tot en met 1985 reeds 53 miljoen gulden voor het experiment gereserveerd.

Met dit project dat tot 1996 zal duren beoogt de overheid het onderzoek en de invoering van innovatieve informatietechnologieën te bevorderen.

Daarbij moet het experiment duidelijk maken hoe consument, professionele gebruikers en bedrijfsleven op deze nieuwe mogelijkheden reageren.

In het mediabeleid van de gemeente Maastricht dient rekening te worden gehouden met de invloeden van het tweeweg-kabel-experiment. Er zijn projecten ingediend voor regionale tv-programma's met een lokale inslag: cultureel, educatief, toeristisch en op het terrein van de nieuwsvoorziening (zie bijlage 9.10).

Dit aanbod kan de behoefte van aanbieders en bevolking aan lokale tv-programma's verminderen.

Het pakket regionale en lokale radio in de vorm van individuele abonnee-radio via het tweeweg-kabelnet zal zeer beperkt zijn, omdat de investeringen hiervoor te hoog worden geacht.

De vraag of de inwoners van Maastricht bereid zijn iets extra's te betalen voor lokale uitzendingen hangt nauw samen met hun eventuele bestedingen aan de diensten van het experiment. Ook de invoering van betaaltelevisie via het kabelnet kan van invloed zijn.

Los hiervan zullen er inwoners zijn wier mediabudget bij voorbaat te krap moet worden geacht om zich iets extra's te veroorloven.

Een aantal Maastrichtse aanbieders heeft zich gemeld voor het experiment. In dit kader maken de projecten van deze veelal non-profit instellingen grote kans op financiële ondersteuning door de landelijke en provinciale overheid. Of dit leidt tot een zekere exclusiviteit van programma's voor het experiment of dat bepaalde programma's voor lokale doeleinden zullen worden geleverd, staat nog niet vast. Plannen voor lokale tekstuele informatievoorziening via het gemeentelijke kabelnet moeten eveneens rekening houden met gedeeltelijk overlappende videotex-diensten van het experiment en wellicht ook met plaatselijke informatie via Viditel.

Daarbij komt dat diensten, die met behulp van teleteksttechniek op de kabel worden gezet, alleen kunnen worden ontvangen door degenen die over een tv-toestel met teletekstdecoder beschikken.

Deze zijn momenteel in te geringe hoeveelheid aanwezig om van een redelijk bereik te kunnen spreken.

Abonnees op videotex-diensten in het tweeweg-experiment beschikken wel over de noodzakelijke randapparatuur, maar kunnen hiervan geen gebruik maken bij de kanalen van het standaardnet.

Wel kunnen teksten in videobeeld zoals op het informatiekanaal door iedereen worden ontvangen.

Deze uitzendingen nemen echter de volledige bandbreedte van een kanaal in beslag.

Omgekeerd kunnen lokale programma's op het standaardnet de belangstelling van het publiek voor de uitzendingen van het experiment doen verminderen.

Zeker geldt dit als de lokale programma's goed en gratis zijn.

Ditzelfde effect kunnen abonneetelevisieprogramma's teweeg brengen als zij via het standaardnet worden uitgezonden zoals Sky Channel.

Het overbrengen van lokale of regionale programma's is geen exclusiviteit van het gemeentelijke standaardnet. Ook via de kanalen van het tweeweg-kabelnet kunnen zulke programma's en diensten afzonderlijk naar de aangeslotenen in Maastricht worden gezonden.

Hoewel de landelijke omroepen zijn uitgesloten van de exploitatie van abonneetelevisie, staat de projectorganisatie van het experiment positief tegenover de activiteiten van lokale en regionale zendgemachtigden in het kader van het experiment.

Via het experiment is het ook voor andere dan representatieve culturele instellingen mogelijk om zelfstandig vervaardigde lokale programma's via het kabelnet in Maastricht te presenteren. Deze mogelijkheid wordt de pers ook geboden met een kabelkrant.

In het experiment zijn ook niet-programmatische diensten uit Maastricht opgenomen zoals een proefproject bejaardenalarmering. Dit laatste kan ook via het standaardnet worden gerealiseerd, maar in het experiment is het voortouw genomen.

Hoewel de in het experiment gebundelde projecten en activiteiten op het standaardnet elkaar niet mogen uitsluiten, zal moeten worden nagegaan langs welke weg zij het meest effectief en efficiënt kunnen worden verwezenlijkt.

6. CONCRETISERINGSVOORSTELLEN.

6.1. INLEIDING.

De media en het gebruik ervan zullen zich in de komende jaren zodanig ontwikkelen, dat steeds hogere eisen zullen worden gesteld aan het beleid en de deskundigheid van de gemeente op dit terrein.

Belangrijke exponenten van deze ontwikkeling, zoals commerciële tv-programma's, lokale omroep en het tweeweg-kabel-experiment verlangen reeds op korte termijn een afgewogen beleid van het gemeentebestuur. Bij dit beleid zullen ook de ontwikkelingen op langere termijn moeten worden betrokken.

In de volgende onderdelen van dit hoofdstuk wordt een aantal voorstellen ten aanzien van dit beleid uitgewerkt.

6.2. PROGRAMMATISCH.

6.2.1. Kabelraad.

6.2.1.1. Uitgangspunten.

Het beleid van de Gemeenteraad ten aanzien van de nieuwe en oude media zal in toenemende mate dienen te worden ondersteund, wil het voldoende ordelijk, slagvaardig en deskundig zijn. De Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid (WRR) geeft in zijn nota "Samenhangend Mediabeleid" aan dat de beslissingsbevoegdheden op het terrein van de media bij de Gemeenteraad kunnen worden geconcentreerd, maar evenzeer dat er sprake kan zijn van delegatie. De WRR merkt hierbij echter op dat concentratie kan resulteren in discussies in de Gemeenteraad over de inhoud van programma's en aanverwante aangelegenheden.

Als voorbeeld van de door de WRR voorgestane delegatie noemt hij een Kabelraad. Daarbij kan de Gemeenteraad de randvoorwaarden vaststellen waaraan het lokale kabelbeleid dient te voldoen.

De Kabelraad kan worden ingesteld als een commissie met bestuursbevoegdheden. Deze commissie ex artikel 61 en 63 van de Gemeentewet heeft echter als belangrijkste nadeel dat de politiek verantwoordelijke organen (College van Burgemeester en Wethouders en Gemeenteraad) na overdracht van die bevoegdheden geen directe invloed meer kunnen uitoefenen op de besluitvorming van deze commissie, terwijl ze wel politiek verantwoordelijk blijven.

Daarom stelt de Werkgroep Media voor een Kabelraad met de status van adviescommissie in het leven te roepen, waarbij conform het voorstel van de WRR de Gemeenteraad de randvoorwaarden en uitgangspunten voor het kabelbeleid, waaromtrent de Kabelraad adviseert, vaststelt.

De Werkgroep Media meent dat er nog een aantal argumenten voor een dergelijke Kabelraad kan worden opgesomd:

- * de Kabelraad biedt de mogelijkheid van inspraak door de gebruikers (zie 6.2.1.3. onder d.).
- * in de Kabelraad is specifieke deskundigheid permanent voorhanden;
- * de Gemeenteraad kan zich algemeen bestuurlijk met de materie bezighouden zonder in details te hoeven afdalen;
- * voorshands wordt een samenhangend advies over soft- en hardware verkregen;
- * de Gemeenteraad is beter in staat de voorstellen en de argumenten op hun merites te beoordelen;
- * de samenstelling van de Kabelraad kan bij de bevolking meer vertrouwen in de besluitvorming geven.

6.2.1.2. Taken Kabelraad.

De Kabelraad adviseert over het gemeentelijk kabelnet ten aanzien van:

a. Capaciteit en kwaliteit.

Hieronder moet worden verstaan het aantal ter beschikking te stellen kanalen en de eventuele uitbreiding. Voorts de toepassing van de technische mogelijkheden, zulks in het kader van de programmatische invulling. Hierbij dient ook de eventuele uitbreiding van het kabelnet, alsmede de koppeling met andere netten te worden betrokken. Een en ander laat de bevoegdheden en de plichten van de exploitant van het net ten aanzien van de aspecten van onderhoud en beheer onverlet.

b. Programmatische invulling.

Voorop dient te staan het bewerkstelligen c.q. handhaven van de vereiste diversiteit en het noodzakelijke evenwicht in de programmering van het gemeentelijk kabelnet. De advisering hieromtrent kan betrekking hebben op de indeling van de capaciteit van het net (standaardpakket en overige programma's).

De lokale behoefte, zowel wat betreft het ontvangen als het aanbieden van programma's, wordt hierin betrokken, waarbij de zelfstandigheid en eigen verantwoordelijkheid van de aanbieders met betrekking tot de inhoudelijkheid van de programma's overeind dient te blijven. Met andere woorden: de Kabelraad adviseert niet de aanbieder voor te schrijven wat hij inhoudelijk behoort aan te bieden.

De Kabelraad adviseert ook omtrent de toelating van aanbieders.

Tot de verdere taken van de Kabelraad moet ook worden gerekend de toetsing aan bestaande regelgevingen, zowel vooraf (voorzover de wet zulks toelaat) als achteraf.

c. Materieel.

Hieronder worden begrepen de tariefstelling voor wat betreft de aansluiting op het kabelnet, eventuele segmentering en de tariefstelling van de pakketten programma's.

De Kabelraad adviseert ook omtrent de overeenkomsten die met de aanbieders worden gesloten en met name over de programmering, de technische aspecten (gebruikersvriendelijkheid), de duur van overeenkomsten en de financiële regelingen. Ook adviseert de Kabelraad ten aanzien van de overeenkomsten met auteursrechthebbenden. Indien reclame en sponsoring op het kabelnet worden toegestaan, zal de Kabelraad ook hier een adviserende rol krijgen.

Bij dit alles zal de Kabelraad zich in zijn advisering mede laten leiden door belangen van de gebruikers.

d. Randvoorwaarden.

De Kabelraad adviseert niet alleen omtrent de door de Gemeenteraad vast te stellen randvoorwaarden, hij functioneert ook daarbinnen. In samenhang met de ontwikkelingen zal de Gemeenteraad deze randvoorwaarden op gezette tijden dienen te evalueren. Hierbij kan de Kabelraad van advies dienen omtrent de mogelijke bijstelling en over de eventuele formulering van nieuwe voorwaarden.

6.2.1.3. Structuur en werkwijze.

a. Status.

Onder "6.2.1.1. Uitgangspunten" ten aanzien van de Kabelraad is betoogd dat deze Raad de status van adviescommissie dient te hebben. Dit betekent dat de Kabelraad adviezen uitbrengt aan het College van Burgemeester en Wethouders, ook wanneer de materie waarover de Kabelraad advies uitbrengt tot de competentie van de Gemeenteraad behoort. Het College van Burgemeester en Wethouders zal in het laatste geval het door de Kabelraad uitgebrachte advies ter kennis brengen van de Gemeenteraad als openbaar stuk, waarbij wordt opgemerkt dat het College zich niet behoeft te conformeren aan dit advies.

Het beleidsmatige kader waarbinnen de advisering door de Kabelraad plaatsvindt, wordt - zoals reeds hierboven gesteld - vastgesteld door de Gemeenteraad op advies van het College van Burgemeester en Wethouders.

Het initiatief tot het uitbrengen van een advies zal in de regel uitgaan van het College van Burgemeester en Wethouders. De Kabelraad heeft echter een eigen verantwoordelijkheid voor wat betreft de evaluatie van het relevante mediagebeuren en zal daartoe vier maal per jaar, of wanneer nodig, in vergadering bijeen komen.

b. Samenstelling.

De Kabelraad wordt benoemd door de Gemeenteraad.

Hij zal kwalitatief zwaar bemand dienen te worden. Dit betekent niet alleen dat de deskundigen/leden van de Kabelraad van voldoende gewicht dienen te zijn, maar ook dat ze in staat moeten zijn een breed veld te overzien.

Op hun terrein geldt dat ook voor de andere leden van de Kabelraad. De Werkgroep Media stelt de volgende samenstelling voor:

- ° 3 deskundigen op het terrein van de informatievoorziening in brede zin die tezamen de problematiek in wetenschappelijk, programmatisch, commercieel en technisch opzicht kunnen bestrijken.
- ° 3 vertegenwoordigers uit de Gemeenteraad.
- ° 2 vertegenwoordigers van de Gemeente, met name de Wethouder van Onderwijs en Cultuur en de Hoofddirecteur Gemeentebedrijven als exploitant van het kabelnet.

Laatstgenoemde vijf vertegenwoordigers brengen vooral de beleidsmatige en bestuurlijke kennis in.

2 vertegenwoordigers uit de bevolking: een afgevaardigde van de eventueel aanwezige onafhankelijke, representatieve instelling die de lokale omroep verzorgt, alsmede een afgevaardigde die de specifieke consumentenbelangen behartigt (of twee in het geval van ontbreken van een instelling voor lokale omroep).

De Kabelraad telt aldus tien leden, waarvan de voorzitter, die op voordracht van de Kabelraad door de Gemeenteraad wordt benoemd uit de deskundigen/leden, bij het staken van stemmen de doorslaggevende stem heeft. De leden van de Kabelraad zijn overigens in gelijk opzicht stemhebbend.

De Kabelraad kan zich, na goedkeuring door het College van Burgemeester en Wethouders, laten bijstaan door adviseurs ad hoc. In overleg met het College kan de Kabelraad hoorzittingen beleggen. Aan de Kabelraad wordt een ambtelijk secretaris toegevoegd, zijnde de Chef van de Afdeling Onderwijs en Cultuur ter secretarie of een door hem aan te wijzen ambtenaar van zijn afdeling. De ambtelijk secretaris heeft geen stem.

In het algemeen kan gesteld worden dat de zittingsduur van de leden van de Kabelraad vier jaar zal dienen te zijn. Tussentijds vervanging is uiteraard noodzakelijk bij verandering van functie of ambt.

In geval van plichtsverzaking of andere zwaarwegende redenen die het functioneren van de Kabelraad belemmeren, kan de Gemeenteraad het desbetreffende lid van de Kabelraad royeren. De Kabelraad dient te functioneren op basis van een door de Gemeenteraad vastgestelde verordening, waarin ondermeer bovenaangehaalde zaken, alsmede vergaderorde, werkwijze en dergelijke worden geregeld.

c. Openbaarheid.

De vergaderingen van de Kabelraad zijn niet openbaar. Zulks om een goede en onbelemmerde afweging van alle belangen te waarborgen en zwaarwichtige zakelijke en andere belangen niet te schaden. Wel kunnen Burgemeester en Wethouders besluiten de adviezen van de Kabelraad openbaar te maken.

d. Inspraak gebruikers.

De Kabelraad heeft twee vertegenwoordigers uit de bevolking in zijn midden (zie b. Samenstelling). Bovendien kan de Kabelraad zich vanuit de bevolking laten adviseren. Verder wordt gedacht aan de organisatie van hoorzittingen.

e. Middelen.

De Gemeente Maastricht dient de Kabelraad voldoende ondersteuning in de vorm van financiële middelen en andere faciliteiten ter beschikking te stellen, een en ander uiteraard onder voorbehoud van goedkeuring door het College van Burgemeester en Wethouders, dan wel de Gemeenteraad.

De leden van de Kabelraad zullen een door de Gemeenteraad vast te stellen presentiegeld ontvangen, alsmede een vergoeding van eventuele kosten, zulks conform de gebruikelijke richtlijnen en regelingen ter zake (leden van het College en gemeenteraadsleden ontvangen derhalve geen presentiegelden).

6.2.2. Lokale omroep.

6.2.2.1. Uitgangspunten.

Net zoals in verscheidene andere Nederlandse gemeenten het geval is, kan in Maastricht een behoefte aan lokale omroep worden geconstateerd. Deze manifesteert zich het duidelijkst in de plannen en wensen uit de Maastrichtse samenleving om programma's aan te bieden.

Dat geldt ook voor het produceren van programma's. Deze behoefte is aantoonbaar.

Bijlage 9.10 van de onderhavige nota biedt een overzicht van de informatieprojecten die in het kader van het tweeweg-kabelexperiment zijn ingediend.

Daarnaast heeft Gemeentebedrijven als exploitant van het Maastrichtse kabelnet herhaaldelijk te kennen gegeven dat lokale tv-programma's een waardevolle aanvulling van het kabelaanbod kunnen zijn.

De behoefte van de plaatselijke bevolking aan lokale omroep en de animo van de verenigingen, instellingen en culturele minderheden om zich via dit medium te presenteren, kunnen moeilijk worden gekwantificeerd.

Verondersteld mag worden dat de uitslag positief zal zijn.

Lokale omroep kan een waardevolle aanvulling betekenen van de bestaande lokale media, zowel wat betreft de pluriformiteit als wat betreft het eigene van de audiovisuele presentatie.

In hoeverre de bevolking bereid is om een bijdrage te leveren in de kosten van lokale omroep valt niet aan te geven. Gezien de ervaringen elders moet worden aangenomen dat de bereidheid minimaal is.

Het door de Werkgroep Media voorgestelde onderzoek naar deze en andere aspecten had waardevolle aanwijzingen omtrent deze onbekende factoren kunnen opleveren. In dit verband valt het te betreuren dat het door de C.B.C.B., Gemeentebedrijven en de Werkgroep Media voorgestane onderzoek door buiten haar invloedssfeer gelegen oorzaken niet heeft kunnen plaatsvinden.

Hoewel de behoefte aan en de juridische mogelijkheden voor lokale omroep in Nederland aanwezig zijn, lijkt het ontbreken van een financiële basis een goede ontwikkeling op dit terrein te belemmeren.

De Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid zegt in zijn nota "Samenhangend Mediabeleid", dat de toekomstige levensvatbaarheid van lokale (kabel)omroep af zal hangen van de financiering.

Hiervoor bestaan, aldus de WRR, in beginsel vier bronnen: nl. financiering ten laste van de gemeente, donaties van particulieren (bijvoorbeeld verenigingen), een heffing ten aanzien van de aangeslotenen op de kabel en (thans niet toegestaan) lokale omroepreclame.

Ten aanzien van deze vier financieringsbronnen stelt de raad: "De raad is van mening dat de financiering in beginsel ten laste moet komen van degenen aan wie de aangeboden faciliteit ten goede komt. Het is echter duidelijk dat de eerstgenoemde drie bronnen hun beperkingen kennen.

De mogelijkheid van subsidiëring door de gemeentelijke overheid zal beperkt zijn, zeker de komende jaren nu de overheidsfinanciën zo onder druk staan. Donaties zijn vanwege soms sterke betrokkenheid van de plaatselijke bevolking en het enthousiasme van deelnemers niet geheel illusoir, maar kunnen toch slechts in een klein deel der kosten voorzien.

Een verhoging van het kabelabonnement (door een toeslag die alle betrokkene raakt) is op zichzelf toelaatbaar indien, zoals in het voorafgaande geadviseerd, de kabelexploitant verplicht zou zijn het aangeboden programma aan alle aangeslotenen over te brengen, maar in realiteit is het de vraag of de publiekswaardering een dergelijke prijsverhoging toelaat".

De Werkgroep Media onderschrijft deze stelling, maar is tevens van oordeel dat wellicht andere wegen gevonden kunnen worden om plannen voor lokale omroep te concretiseren (verderop in deze nota komen we hierop terug).

Daarbij acht de Werkgroep Media het noodzakelijk dat de uitgezonden programma's tenminste een professionele kwaliteit benaderen en dat hieraan een hechte organisatie ten grondslag ligt.

Deze factoren bieden ook een betere garantie voor continuïteit.

Hoewel in sommige kleine gemeenschappen de lokale omroep geheel steunt op vrijwilligers, vreest de Werkgroep Media dat deze structuur een te zwak draagvlak vormt voor een lokale omroep die moet zijn afgestemd op de Maastrichtse samenleving.

De financieringsmogelijkheden, zoals aangegeven onder 4.3.3., bieden onvoldoende perspectief voor lokale omroep in Maastricht die aan de door de Werkgroep geformuleerde uitgangspunten voldoet. De Werkgroep Media heeft voor de navolgende uitgangspunten (stellingen) gekozen:

Beleidsmatig

- * Er bestaat in Maastricht een duidelijke behoefte om lokale omroepprogramma's aan te bieden en te produceren;
- * Bij de bevolking mag een zekere belangstelling voor lokale omroepprogramma's worden verondersteld;
- * Verenigingen, instellingen en culturele minderheden zullen zich wellicht via de lokale omroep willen presenteren;
- * Lokale omroep kan een waardevolle aanvulling betekenen op de aanwezige media;
- * Een goede, professionele kwaliteit van het gebodene is noodzakelijk;
- * Een democratische en hechte organisatiestructuur is noodzakelijk;
- * Continuïteit in de uitzendingen is geboden;

- * De lokale omroep dient gekenmerkt te worden door pluriformiteit in de samenstelling en diversiteit in de programmering;
- * De Gemeentelijke rol is primair voorwaardenscheppend.

Organisatorisch

- * De lokale omroep eist een zo breed mogelijke basis die liefst alle initiatiefnemers van lokale omroep verenigt;
- * Samenwerking c.q. aansluiting met bestaande media is gewenst (eventueel alleen voor bepaalde onderdelen).

Financieel

- * Een gezonde financiële basis is onontbeerlijk;
- * Extra bijdragen van het publiek t.b.v. lokale omroep lijken niet te verwezenlijken;
- * Binnen de wettelijke structuur is reclame als financieringsbron voorlopig uitgesloten;
- * Extra, niet-traditionele financieringsmogelijkheden zijn onontbeerlijk bij een ruimere opzet;
- * Bij het zoeken naar een gezonde financiële basis heeft het inkorten van de uitzendingsduur de voorkeur boven het inboeten aan kwaliteit.

Juridisch

- * De lokale omroep dient te voldoen aan de vigerende, relevante juridische vereisten.

6.2.2.2. Modellen voor lokale televisie.

De Werkgroep Media heeft drie modellen opgesteld als mogelijkheden om lokale televisie-omroep via de kabel te concretiseren. Hoewel de nadruk hierbij op het medium televisie ligt, bieden de modellen de mogelijkheid om lokale radio-omroep met televisie te combineren. Terwille van een goed overzicht zijn de investeringen en de bemanning in de modellen in beknopte vorm opgenomen. De details zijn gegroepeerd in bijlage 9.11. In de drie geschetste modellen is een duidelijke relatie aangebracht tussen de omvang en de professionaliteit van het programma-aanbod en de financiering die hiervoor wenselijk en mogelijk is.

Model A

Opzet

Qua organisatie, programma-aanbod en apparatuur is bij model A van een minimum uitgegaan.

De organisatie rust geheel in handen van vrijwilligers. De programma's zijn zeer beperkt van opzet en zullen hoofdzakelijk in de studio gerealiseerd moeten worden. Direkte uitzendingen (met één camerastandpunt) zijn beperkt mogelijk, eventueel gecombineerd met van te voren opgenomen en gemonteerde, eenvoudige programma's. Vanwege het feit dat slechts één camera aanwezig is, dient rekening te worden gehouden met een zekere eentonigheid in presentatie. Een vergelijking met "Hilversum" valt voortdurend ten nadele van de lokale omroep uit.

Gelet op de continuïteit is er een vaste basis van circa 25 vrijwilligers nodig die geschoold zijn in televisie- en audiotechnieken.

De investeringen in apparatuur op U-matic-basis bedragen ongeveer f. 100.000,--

Er is een zeer bescheiden permanente studioruimte voorzien, waarvan de inrichting op f. 20.000,-- is geraamd (uitsluitend verlichting en beperkte akoestische voorzieningen).

Uitgaande van in totaal (derhalve variaties mogelijk tussen dagelijks of in één blok uitzenden) één uur uitzenden per week zullen de programma's jaarlijks minimaal circa f. 85.000,-- kosten.

Afschrijving van de apparatuur in drie jaar, materiaal en onderhoud zijn hierin begrepen. Vervoer, auteursrechten en andere kosten moeten hierbij opgeteld worden.

Er wordt vanuit gegaan dat de kale studioruimte om niet of tegen een geringe vergoeding door de Gemeente beschikbaar wordt gesteld en dat deze zodanig geschikt is dat de inrichtingskosten de f. 20.000,-- niet behoeven te overschrijden. Voor wat betreft de kanaalcapaciteit gaat de Werkgroep Media ervan uit dat deze om niet beschikbaar wordt gesteld.

Financiering

Voor een lokale omroep die volgens het geschetste model geheel met vrijwilligers werkt en een bescheiden programma brengt, zullen zeer beperkte financieringsmogelijkheden te vinden zijn. Naar de mening van de Werkgroep zullen de middelen moeten worden gevonden in donaties en hoofdzakelijk in een dekkende subsidie door de gemeente. Uitgegaan wordt van een proefperiode van drie jaar. De Gemeente zal voor deze periode financiële garanties dienen te geven.

Op basis van de voorgaande becijferingen is jaarlijks maximaal een subsidie van f. 85.000,-- noodzakelijk om model A te concretiseren. Inbreng van apparatuur en middelen door instellingen, verenigingen e.d. die in de lokale omroep zijn geïnteresseerd kan tot vermindering van de overheidsbijdrage leiden.

Structuur en organisatie

In model A zijn uitsluitend vrijwilligers werkzaam. Een dergelijke bezetting vereist een hechte structuur en een goede organisatie, zodat de motivatie van de betrokkenen steeds optimaal is. Indien deze motivatie niet optimaal is dan dreigen eenzijdige inzet (alleen de "leuke" dingen doen) en het instellen van sanctiemogelijkheden, welke laatste niet wenselijk en nauwelijks effectief zijn in een vrijwilligersorganisatie. Vooral het dagelijks bestuur zal in de motivering en het toezicht een belangrijke en sterke rol moeten spelen.

Lokale omroep dient plaats te vinden door een representatieve, onafhankelijke instelling, zijnde een rechtspersoon met volledige rechtsbevoegdheid.

In principe resteren dan twee mogelijkheden: een stichting en een vereniging.

De Werkgroep Media is voorstander van een stichtingsvorm. Niet alleen binnen model A, maar in zijn algemeenheid geldt dat de stichtingsvorm meer nog dan de verenigingsvorm de mogelijkheid biedt een strakke organisatie en een permanent, directief toezicht te realiseren. Tot op zekere hoogte is inspraak mogelijk en ook noodzakelijk. Het management van een lokale omroep kan binnen een stichting evenwel effectiever en besluitvaardiger functioneren, terwijl de invloed op de programma-inhoud door anderen dan het bestuur mogelijk blijft.

Als bestuur functioneert een Stichtingsraad. Deze Stichtingsraad:

- benoemt het dagelijks bestuur;
- stelt een programmaraad samen;
- stelt de doelstellingen en uitgangspunten voor de programma-samenstelling vast.

Een redactionele en technische staf geeft hieraan uitvoering onder verantwoordelijkheid van een programmaleider. De Programma-raad keurt de doelstellingen en uitgangspunten vooraf goed en toetst achteraf de uitvoering. De programmaraad dient representatief te zijn voor Maastricht.

In het geval dat nieuwsuitzendingen voorkomen, dient de redactie daarvan onafhankelijk te zijn en te werken op basis van een zogenaamd redactiestatuut.

Het moge duidelijk zijn dat voor een dergelijk hechte structuur met afgewogen verantwoordelijkheden een groot beroep op de inzet en het verantwoordelijkheidsbesef van vrijwilligers wordt gedaan. De vraag is of een vrijwilligersbasis op den duur voldoende continuïteit en garanties op dat punt blijft bieden.

Model B

Opzet

In dit model is de opvatting van de Werkgroep uitgewerkt dat de lokale omroep dient te worden gevormd rond een permanente, professioneel werkende kern die zowel voor kwaliteit als continuïteit kan zorgdragen. Deze meer ervaren en geschoolde medewerkers zullen ook hun kennis overdragen op de vrijwilligers die met hen de programma's zullen realiseren.

Deze kerngroep zal ook in staat zijn om, mede dankzij de ruimere (t.o.v. model A) technische en personele mogelijkheden programma's te vervaardigen ten behoeve van verenigingen, instellingen en groeperingen, die zich via de lokale omroep willen manifesteren. Een dergelijke organisatie zal ook beter kunnen beantwoorden aan de verwachtingen die de Maastrichtse samenleving aan lokale omroep zal stellen. Beperkte opnamen op locatie zijn mogelijk. Verfijndere interviewtechnieken in de studio en paneldiscussies met meer dan twee personen zijn eveneens mogelijk.

Een werkwijze met deze techniek biedt een meer professionele presentatie dan bij model A. Illustrenderende beelden bij betogen/statements zijn mogelijk.

De kerngroep zal bestaan uit vijf leden die als vaste medewerkers in dienst zijn van de lokale representatieve instelling. Hun loonkosten moeten worden begroot op f. 400.000,— per jaar. Zij worden geassisteerd door vrijwilligers.

Voor semi-professionele apparatuur zal een bedrag van f. 400.000,— nodig zijn. Voor verlichting, inrichting van een studio e.d. nog eens f. 100.000,—.

Voor dit bedrag kan een groot uitgevallen presentatiestudio worden gerealiseerd, die echter niet geschikt is voor opnamen met publiek. Registraties van toneelstukken, uitzendingen van kwissen e.d. zijn er dus niet mogelijk.

Een afschrijving in drie jaar komt ongeveer neer op f. 170.000,— per jaar. Tezamen met de directe programmakosten van f. 250.000,—, (gebaseerd op in totaal 3 uur televisie per week), f. 80.000,— aan algemene lasten en de loonkosten van f. 400.000,— zal de exploitatie op jaarbasis f. 900.000,— bedragen.

Financiering

Een lokale omroep zal in de opzet van model B meer aanspraak moeten en kunnen maken op financiële middelen.

Zoals in de inleiding werd betoogd acht de Werkgroep in Maastricht het opleggen van een extra heffing nauwelijks haalbaar en zelfs ongewenst. Vrijwillige contributies zullen in zeer beperkte mate te realiseren zijn, wellicht in onvoldoende omvang om een zinvolle bijdrage in de financiering te kunnen betekenen.

Aangezien de lokale tv-programma's als een voor de gemeenschap waardevolle invulling van het Maastrichtse kabelnet worden beschouwd, meent de Werkgroep dat ook uit de exploitatie van dit kabelnet als gemeenschapsgoed financiële ondersteuning van de lokale omroep kan worden verkregen. (zie 6.2.3.).

Van de programma-exploitanten die (gratis) van het kabelnet gebruik maken om hun commercieel doel te bereiken, zou echter een vergoeding voor dit gebruik van kanaalcapaciteit kunnen worden gevraagd. Hierbij kan aan Sky Channel worden gedacht, maar zeker aan toekomstige exploitanten van zulke programma's.

Andere gemeenten zijn principieel tot gelijksoortige opvattingen gekomen.

Een bijdrage van f. 0,25 (excl. B.T.W.) per maand aangeslotene wordt redelijk geacht. Voor één kanaal kan dit een opbrengst van $40.000 \times 12 \times f. 0,25 = f. 120.000$ per jaar betekenen. Ook van de exploitanten van abonnee-tv kan een vergoeding worden gevraagd van bijv. een gulden per maand per abonnee. De extra inkomsten kunnen f. 120.000,— tot f. 240.000,— per jaar opleveren, al naar gelang het aanbod en de penetratie.

Daarnaast kan van degenen die van de professionele kerngroep en van de faciliteiten gebruik maken voor het vervaardigen van bepaalde programma's voor lokale omroep een bijdrage in de kosten worden verlangd. De som van deze vergoedingen kan slechts bij benadering worden aangegeven. Een bedrag van f. 25.000,— per jaar lijkt haalbaar.

De Werkgroep heeft de kabelbijdrage van programma-exploitanten die tot nu toe gratis van het net gebruik maken reeds aangegeven als één van de noodzakelijke, niet-gangbare financieringen.

In dezelfde sfeer kan wellicht een oplossing worden gevonden voor de financiering van de loonkosten van de vaste bemanning van de lokale omroep. De leden van deze groep kunnen worden gevonden onder pas afgestudeerden van opleidingsinstituten in deze branche waardoor er een werkervaringsproject tot stand kan worden gebracht. Daarbij bestaat ook de mogelijkheid om werklozen uit deze sector in te zetten met behoud van uitkering. Dit geldt thans ook voor werkloze bouwvakkers die worden ingezet op projecten die anders niet kunnen worden gerealiseerd.

Beide mogelijkheden kunnen een aanzienlijke besparing op de loonkosten betekenen, terwijl tegelijk een kwalitatieve en zinvolle bijdrage aan de werkgelegenheid wordt geboden, waarbij omzetting t.z.t. in een definitieve arbeidsplaats dient te worden nagestreefd. In deze opzet dient oneerlijke concurrentie met het bedrijfsleven te worden vermeden.

Voorts kan worden gedacht aan substitutie van bestaande subsidies (bijv. ten behoeve van voorlichting en acquisitie) in de zin dat de beschikbare gelden deels of geheel worden besteed aan activiteiten via de lokale omroep.

Structuur-organisatie

Voor wat de structuur en de organisatie betreft, kunnen dezelfde uitgangspunten ter zake gelden als onder model A vermeld. In model B wordt uitgegaan van een kerngroep, die professioneel is, plus een grote groep vrijwilligers. De strakke hand in de organisatie en de motivering zal bij een dergelijke groep vrijwilligers en bij de aanwezigheid van twee verschillende groepen medewerkers (professionals en vrijwilligers) even, zo niet nog meer, noodzakelijk zijn dan in het geval van model A.

Voor wat de structuur betreft, moet weer worden uitgegaan van een stichting met een Stichtingsraad (bestuur), een dagelijks bestuur en een programma-raad.

Model C

Algemeen

Reclame en sponsoring worden vrijwel onmisbaar geacht voor een financieel gezonde lokale televisie-omroep. Bij het afronden van deze medianota lag een voorstel bij het kabinet, afkomstig van de Stuurgroep, om lokale reclame in het kader van het tweeweg-kabel-experiment toe te staan.

Een beslissing terzake was nog niet genomen.

Daarnaast wordt in dat kader door de overheid steun gegeven aan het ontwikkelen van tal van toepassingen op het terrein van de informatisering.

Het experiment heeft nog voor de start geleid tot een bewustwording van de communicatieve en informatieve mogelijkheden van de nieuwe elektronische media. Er zijn uit het Limburgse tal van projecten, commercieel en niet-commercieel, ingediend. Deze laatste categorie betreft vooral projecten op de terreinen cultuur, educatie, volksgezondheid en welzijn.

Alles bij elkaar genomen vormen ze een vrij breed aanbod van lokale en regionale informatie, in de vorm van beeld en tekst.

Opzet

Uitgegaan wordt van een equipment waarmee professionele televisie kan worden gemaakt, zodat de programma's zich in technisch-opzicht niet behoeven te onderscheiden van de doorsnee-programma's, zoals die door "Hilversum" worden geboden.

In model C wordt de lokale omroep in staat gesteld van de grond te komen binnen het kader van het tweeweg-kabelexperiment en met gebruikmaking van de specifieke mogelijkheden daarvan, doch met behoud van de programmatische onafhankelijkheid. Er is dan geen sprake meer van het bedrijven van omroep in de enge zin van het woord, maar van een representatief lokaal en/of regionaal gericht programma-aanbod, dat in deze nieuwe verschijningsvorm "regio-lokale" uitzending genoemd kan worden.

Zo zouden de lokale en regionale aanbieders van programma's, tezamen één kanaal geheel of voor een groot deel kunnen vullen met lokale en regionale programma's. Daarbij kunnen zuiver lokale programma's alleen naar Maastricht, Heerlen of Kerkrade worden uitgezonden.

Het desbetreffende kanaal dient voor alle (Maastrichtse) aangeslotenen op wens beschikbaar te zijn. Sommige aanbieders zullen hun programma's moeten kunnen afrekenen. Programma's van de Maastrichtse lokale omroep worden, zo stelt de Werkgroep, gratis aangeboden. De kanaalcapaciteit zou door de Projectorganisatie van het tweeweg-kabelexperiment niet aan de Maastrichtse lokale omroep-instelling in rekening moeten worden gebracht.

Ook anderszins dienen de aangeslotenen behoed te worden voor extra kosten om de programma's van de instelling voor lokale omroep te kunnen ontvangen.

Bovenstaand model biedt voldoende speelruimte voor bepaalde variaties.

Financiering

De financiële consequenties van dit model kunnen nog niet worden gerangschikt. Wel kan gesteld worden dat voor wat betreft de uitgavenzijde verwezen kan worden naar model B en dat de aldaar gehanteerde cijfers als uitgangspunt kunnen worden gehanteerd. Daarbij kan worden opgemerkt dat de uitbreiding dan wel een verdere professionalisering van de apparatuur binnen een aanvullend bedrag van f. 400.000,— kan worden gerealiseerd.

Organisatie en structuur

Voor wat de lokale omroep betreft wordt korthedshalve eveneens verwezen naar het ten aanzien van organisatie en structuur onder model B en model A vermelde.

De samenwerkingsvorm met andere lokale omroepen (Kerkrade en Heerlen, wellicht ook met de regionale omroep) en de wijze van inbrengen van deze samenwerkingsvorm in het tweeweg-kabelexperiment zullen onderdeel moeten uitmaken van een nadere studie (zie hieronder bij 6.2.2.3. Advies).

6.2.2.3. Advies met betrekking tot lokale televisie.

De Werkgroep Media beschouwt model A als een theoretisch alternatief voor het geval de modellen B en C onhaalbaar blijken. In de praktijk zal het evenwel niet wenselijk zijn.

Indien de financiering van model B sluitend kan worden gemaakt, biedt het voor Maastricht kansen op een waardevolle lokale omroep. Model B kan een goede aanzet vormen voor model C.

Dit laatste model beantwoordt het meest aan de specifieke mogelijkheden die in Limburg en Maastricht ook op langere termijn worden geboden.

De mate waarin de desbetreffende programma-aanbieders en de overheden elkaar in Maastricht en in Zuid-Limburg in gezamenlijke belangen kunnen vinden, is evenwel doorslaggevend.

Model C wordt bovendien voorgestaan, omdat dit model voor Nederland (nu nog) uitzonderlijke mogelijkheden biedt voor financiering en continuering van een programma-aanbod op een brede basis, die zich tot de regio kan uitstrekken. Het is gewenst de Media-nota zo snel mogelijk in de openbaarheid te brengen opdat de belanghebbenden die thans plannen op dit terrein voorbereiden, kunnen reageren. De Werkgroep Media stelt voor als centrale intake in deze te fungeren en model C in al zijn facetten en mogelijkheden verder te onderzoeken en uit te werken. Indien de randvoorwaarden van het tweeweg-kabelexperiment niet toepasbaar blijken, verdient het aanbeveling de verwezenlijking van een programmatische en facilitaire integratie c.q. samenwerking binnen andere kaders te onderzoeken. Voor dit laatste zal wellicht een bredere aanpak gewenst zijn.

6.2.2.4. Modellen voor lokale radio.

Naast de opkomst van lokale televisie wijzen ontwikkelingen in binnen- en buitenland naar een toenemende groei van lokale radiostations. Combinaties van beide komen ook steeds meer voor.

Lokale radio heeft als nadeel dat het visuele aspect ontbreekt en dat is nu juist een aspect dat de samenleving steeds meer "verlangt".

Voordelen van lokale radio zijn er overigens ook:

radio kost bijna niets en is voor de burger gemakkelijker toegankelijk dan televisie. Bovendien is radio nog altijd een zeer snel medium, dat met name in de nieuws-sfeer vrijwel ogenblikkelijk op gebeurtenissen kan reageren. De technische opzet van de modellen is weergegeven in bijlage 9.11.

Uitgangspunten

Lokale radio zou in Maastricht steeds met een verantwoordelijke beroepskracht moeten werken. In het geval dat onvoldoende financiële middelen voorhanden zijn om deze kracht te honoreren (zie m.n. model A hieronder) kan wellicht een beroep worden gedaan op werkgelegenheids- of werkervaringsprojecten. Een groep vrijwilligers is steeds onontbeerlijk, behalve wellicht in model C.

Lokale radio zou in Maastricht dagelijks een uur in de lucht kunnen zijn met nieuws en actualiteiten, agenda, vacaturebank, overheidsvoorlichting, nieuwtjes uit het verenigingsleven, educatie, toeristische informatie, verkeersinformatie, enzovoorts, aangevuld met muziek.

Het is van belang dat de uitzendingen op een vast tijdstip plaatsvinden, waarbij het gebruik van "anchormen" de voorkeur verdient boven het inzetten van een groot aantal presentatoren. Naast de vaste uitzendingen kunnen er speciale gelegenheden zijn waarbij de lokale radio in de lucht is: gemeenteraadsvergaderingen, belangrijke inspraakavonden en grote evenementen bijvoorbeeld. In combinatie met lokale televisie behoeft radio nauwelijks over extra apparatuur te beschikken: 2 à 3 Uhers met Sennheisermicrofoons (kosten: enkele duizenden guldens). Daarnaast zijn er kosten van kantoorruimte en -apparatuur, banden, platen, telefoon, verwarming, reiskosten en mogelijke, kleinere onkosten van de vaste en vrijwillige medewerk(st)ers.

Lokale radio zonder televisie vergt grotere investeringen dan in het geval gebruik gemaakt wordt van de audio-faciliteiten van een televisiestudio. Al naar gelang de mate van professionaliteit en de hoeveelheid apparatuur moet in dat geval gedacht worden aan een bedrag tussen de f. 20.000,-- en de f. 250.000,--.

Mogelijkheden om in dat geval gebruik te maken van de faciliteiten van oftewel Ziekenomroep oftewel R.O.Z. dienen onderzocht te worden. Overigens kunnen zowel Ziekenomroep als R.O.Z. nieuws en programma's uitwisselen, waarbij het systeem van gesloten beurzen uitgangspunt dient te zijn.

Lokale radio dient bij voorkeur te worden uitgezonden via de ether, maar daarnaast dient lokale radio ook overgebracht te worden via de Centrale Antenne Inrichting.

Aan de hand van bovengenoemde uitgangspunten kunnen analoog aan de modellen voor lokale televisie-omroep drie modellen voor lokale radio worden ontwikkeld.

Opgemerkt wordt dat het desbetreffende model steeds aansluit bij het gelijknamige televisieomroep-model. Ook qua bezetting, organisatie en structuur komen de modellen overeen met de corresponderende t.v.-omroepmodellen.

Model A

Model A gaat uit van een geheel op vrijwillige basis gerealiseerde omroep. Gewerkt wordt met een minimum aan audio-faciliteiten (zie schema in bijlage 9.11).

De totale kosten voor een op basis van dit model opgezette lokale radio-omroep zullen minimaal ongeveer f. 20.000,— bedragen.

Model B

Aansluitend bij model B van de lokale televisie-omroep zijn radio en t.v. technisch gecombineerd. De uitzendingen vinden plaats op semi-professionele basis. Er zijn vijf vaste medewerkers in dienst van de omroep, verder zijn er ongeveer 100 vrijwilligers.

Geen rekening is gehouden met een discotheek. In deze opzet (zie schema in bijlage 9.11) kost het audio-gedeelte ongeveer f. 35.000,—.

Model C

Sluit aan bij model C van de televisie-omroep. Voor wat de kosten betreft moet rekening worden gehouden met hetzelfde bedrag als hierboven onder model B voor lokale radio-omroep vermeld.

6.2.2.5. Advies lokale radio

Naar het oordeel van de Werkgroep Media dient lokale radio organisatorisch en technisch steeds gecombineerd te worden met lokale televisie. Er bestaat dus een relatie tussen de onderscheiden modellen. De werkgroep is geen voorstander van lokale radio zonder regelmatige lokale televisie-uitzendingen.

Indien echter geen lokale omroep kan worden gerealiseerd, verdient het wel aanbeveling lokale radio via de techniek van model B (kosten f. 35.000,--) maar met vrijwilligers te realiseren.

De Werkgroep adviseert lokale radio vanwege de ontvangstmogelijkheden zowel via de ether als via het kabelnet uit te zenden. Voor ether-uitzendingen is een eenvoudige zender nodig, waarvan investeringskosten geschat worden op f. 1000,-- à f. 5000,--. Maastricht zou bij een combinatie van radio en televisie kunnen experimenteren met het zogenaamde Oostenrijkse model. Hierbij werken de programmamakers zowel voor de radio als voor de televisie. Er is in dat geval sprake van één onafhankelijke, representatieve instelling, die zowel radio- als televisie-uitzendingen verzorgt.

6.2.3. Commerciële televisie.

De commerciële televisieprogramma's zijn te verdelen in het gratis aanbod van bijvoorbeeld satelliet-t.v. en vormen van betaaltelevisie zoals abonnee-t.v. en pay-per-view.

Wat betreft de gratis programma's kan thans rekening worden houden met acht aanbieders: Sky Channel, TV-5, PKS, Music Box, Jack in the Box, ZDF II, Gorizont en (later) Luxemburg. Deze programma's worden gefinancierd door reclame. Ondertiteling ontbreekt veelal.

Bij abonnee-t.v. wordt de abonnee per maand een bedrag van f. 25,-- tot f. 40,-- in rekening gebracht.

Indien het kabelnet zelf geen adresseermogelijkheden bezit, dient bij de abonnee een decoder te worden geïnstalleerd die het gecodeerde signaal ontwart. Voor abonnee-t.v. zijn in Nederland vier serieuze gegadigden: Thorn EMI, Euro TV, ATN en Esselte/Filmnet.

Deze programma's zijn meestal ondertiteld terwijl voorschriften te verwachten zijn voor het aandeel Nederlandse producties in het geheel. De programma's worden aangeleverd via satelliet, straalverbindingen of videobanden. Vanwege het grote bereik en relatief goedkope transmissie wordt aan satelliet-t.v. de beste kansen gegeven.

Daarbij zullen voorlopig particuliere schotelantennes, de ontvangst via de kabelnetten weinig concurrentie aandoen.

Speciale toepassingen betaal-t.v. zoals pay-per-view worden vooralsnog afgeraden vanwege de hoge investeringen in de infrastructuur van het net.

Voorgesteld wordt de ontwikkelingen in het twee-weg kabelexperiment af te wachten.

Bekend is dat sommige gemeenten aan de aanbieders van commerciële programma's een vergoeding voor het gebruik van het net alsmede betaling van de auteursrechten vragen. Daarbij kan in overweging worden genomen de aanbieders een openbaar bod op het kabelgebruik te laten uitbrengen. De gemeenten Rotterdam en Utrecht vragen resp. 20 en 25 cent per aangeslotene per maand van exploitanten van gratis satelliet-t.v.

Van de aanbieders van abonnee-t.v. kan ongeveer een gulden per abonnee per maand worden gevraagd indien de aanbieders de administratie- en de incassowerkzaamheden alsmede de installaties en het onderhoud van de decoders voor hun rekening nemen. Hierbij moet worden gerekend met een geringere penetratie. Deze wordt door de aanbieders van abonnee-t.v. geschat op 20 tot 40% van het aantal aangeslotenen.

Deze inkomsten kunnen 10 tot 20 duizend gulden per maand bedragen. Ook andere dan genoemde gemeenten wensen deze bedragen te gebruiken om de lokale omroep mede te financieren. (Zie ook financieringsmodel B).

6.2.4. Elektronische tekstdiensten.

6.2.4.1. Kabelnet.

Overeenkomstig het gestelde in de landelijke medianota verdient het aanbeveling allereerst de pers in de gelegenheid te stellen via het gemeentelijk kabelnet een kabelkrant met reclame te laten exploiteren.

6.2.4.2. Interactieve videotex-diensten.

Voorgesteld wordt de invoering van interactieve video-diensten mede te laten afhangen van het aanbod en van de resultaten van het tweeweg-kabelexperiment dat hierop in bijzondere mate is gericht. Daarbij zijn ook projecten van aanbieders uit Maastricht. (zie bijlage 9.10.).

6.2.4.3. Viditel.

Voorgesteld wordt deze interactieve videotext-dienst die via het telefoonnet wordt afgewikkeld, over te laten aan het beleid van de P.T.T. Hooguit kan in een later stadium de toegankelijkheid van Viditel voor eventuele interactieve videotex-diensten via het kabelnet aan de orde komen.

6.2.4.4. Teletekst.

Voorgesteld wordt de ontwikkeling van teletekstdiensten op het kabelnet over te laten aan het aanbod. Niet alleen aan het t.v.-signaal van de omroepen, maar ook bij alle andere t.v.-programma's kan een teletekst-sigitaal worden toegevoegd. Het kan ook zelfstandig in het kabelnet worden geïnjecteerd, bijvoorbeeld als een informatiedienst.

De ontwikkeling is echter afhankelijk van het aanbod en de aanwezigheid van voldoende teletekstontvangers c.q. decoders bij de gebruikers.

6.2.4.5. Tekstuele informatie exploitant.

Gemeentebedrijven zal als exploitant in staat moeten zijn om mededelingen op het net te zetten aangaande de werking van het net. In bijzondere, vastgestelde omstandigheden kan de overheid kanalen vorderen voor het doen van mededelingen aan de burgerij.

6.3. NIET PROGRAMMATISCH

6.3.1. Alarmering/signalering.

Voorgesteld wordt in deze de ontwikkelingen van dergelijke diensten in het tweeweg-kabelexperiment af te wachten. Ook op dit terrein zijn er enkele projectaanbieders uit Maastricht.

Een van deze projecten behelst een proef met een bejaardenalarmerings-systeem in de wijk St. Pieter en omgeving. Over het algemeen kunnen deze diensten in een wat eenvoudiger opzet via het standaard t.v.-net en via de telefoon worden afgewikkeld.

6.3.2. Automatische meteropname.

Automatische meteropname is een project dat door Limagas voor het tweeweg-kabelexperiment is ingediend. Of automatische meteropname al dan niet via het tweeweg-net, het standaardnet of het telefoonnet moet worden ingevoerd is een zaak van de Gemeentebedrijven en eventuele andere nutsbedrijven.

7. CONCLUSIE (SAMENVATTING).

7.1. CENTRALE ANTENNE INRICHTINGEN.

- a. Voorgesteld wordt een Kabelraad te doen instellen.
- b. De Kabelraad functioneert op basis van een:
  - verordening;
  - beleidsmatig kader ("randvoorwaarden").Beide worden vastgesteld door de Gemeenteraad op advies van het College van Burgemeester en Wethouders.
- c. De instelling van de Kabelraad dient zo spoedig mogelijk te geschieden. In afwachting daarvan zal de nodige voorzichtigheid betracht dienen te worden bij het uitbreiden van het aantal kanalen en het aangaan van verbintenissen met derden. Ook zal in ieder geval een kanaal beschikbaar moeten zijn voor lokale televisie-omroep.
- d. De Werkgroep Media zou in de komende maanden een aanzet kunnen geven voor de randvoorwaarden ten aanzien van de uitbreiding en programmering van het Maastrichtse Kabelnet.

7.2. LOKALE OMROEP.

- a. De Werkgroep Media is voorstander van het realiseren van een lokale omroep voor Maastricht via model C. Secundair geldt model B.
- b. Bij het initiëren van een lokale omroep dient getracht te worden zo veel mogelijk initiatieven op dat terrein te bundelen.
- c. De onder b. bedoelde initiëring kan ter hand worden genomen door de Werkgroep Media.
- d. De Werkgroep Media kan tevens de vereisten van representativiteit nader uitwerken, eventueel na daaromtrent de diverse initiatiefnemers te hebben gehoord.
- e. Het is noodzakelijk dat de voorwaarden worden geschapen om in 1985 op verantwoorde wijze met lokale (t.v.-) omroep in Maastricht te beginnen. Enerzijds kunnen de deelnemers en de aangeslotenen dan snel vertrouwd raken met de mogelijkheden, anderzijds kan beter worden ingespeeld op de te verwachten ontwikkelingen op het terrein van de media.

Voorkomen dient te worden dat gestart wordt op een tijdstip dat andere aanbieders al een deel van de markt hebben verzadigd.

f. Voorts dient uitvoering te worden gegeven aan het voorgestane onderzoek onder de bevolking t.a.v. lokale omroep.

7.3. OVERIGE TOEPASSINGEN.

Ten aanzien van de overige toepassingen, zoals elektronische tekstdiensten en niet-programmatisch gebruik van het kabelnet, heeft de Werkgroep Media terughoudendheid aan de dag gelegd. Indien gewenst kunnen nadere voorstellen hieromtrent verder worden uitgewerkt.

7.4. OVERIGE ZAKEN.

Bij de behandeling van de mediaproblematiek heeft de Werkgroep grenzen moeten trekken. Dit heeft ertoe geleid dat onderwerpen als de verhouding tot piraten, het antenneverbod, de Bouwverenigingen en de G.A.I.-en, de relatie met andere gemeenten op mediaterein en de relatie met de bestaande media niet of slechts summier zijn behandeld.

De Werkgroep kan zich in een eventuele vervolgfase wel over deze onderwerpen buigen.

7.5. FASERING

In het hierna volgend schema is de fasering weergegeven van de procedure, die gevolgd dient te worden om te komen tot de realisering van de onder 7.1 en 7.2 geformuleerde voorstellen.

C.B.C.B.

1. Stelt voor in de Media-nota:
  - A -installeren Kabelraad, daartoe verordening opstellen, daartoe randvoorwaarden opstellen, -in te stemmen met zetelverdeling.
  - B -juridische organisatie-structuur uitwerken van een O.C.H.instelling in overleg met omroepgezigden, -omroepgezigden inventariseren.
  - C -model B en C van de lokale omroep ale vervolgfasen nader onderzoeken.
  - D -onderzoek naar behoeften.

Werkgroep Media

1. Concept raadebasluit (uit-terrijk bij college 4.10 of 8.11)
2. Installeren van een werkgroep Media:

Samenstelling:

  - o ledon oude werkgroep
  - o leden C.B.C.B.
  - o omroepgezigden
  - o ovarige deskundigen
  - o voorzitter ohf O.C./W.O.C.
  - o .....

Opdracht:

Op baes van het Raadebeelut en de Medianota

  - o formuleren randvoorwaarden Kabelraad,
  - o ontwerpen verordening,
  - o vooretellen zetelinvolving (namen deekundigen) ...
  - o inventariseren omroepgezigden,
  - o Juridische organisatie-structuur uitwerken t.b.v. O.G.R.instelling,
  - o initiatief tot realisering van die structuur,
  - o onderzoek naar model B en C,
  - o leggen van axterne con-tacten t.b.v. onderzoek met instellingen en projectorganisatie,
  - o formolo terugkoppeling naar C.B.C.B.,
  - o sociale legitimering programmatische invulling lokale omroep.

Gemeenteraad

1. Beelut (vergadering november of december)
  - opdracht aan college om verordening Kabelraad op ta stellen + randvoorwaarden,
  - inemming in principe met zetelverdeling,
  - opdracht aan college om model B en C te onderzoeken,
  - opdracht aan college omroepgezigden te inventariseren en deze in het ovarleg omtrent de structuur van een O.C.H.instelling + onderzoek model B en C te betrekken,
  - stelpost media op de gemeentebegroting 1985 op te noman.

1. Advies aan college:
 -randvoorwaarden,
 -verordening Kabelraad,
 -voorstellen zetelin-
 vulling (m.n. betreffende deskundigen).
2. Besluit:
 -verordening Kabelraad,
 -randvoorwaarden,
 -opdracht voor de zetel-
 invulling.
3. Concept raadebesluit:
 -verordening Kabelraad,
 -randvoorwaarden.
4. Start procedure zetelin-
 vulling.
5. Voordrachten aan de
 Read.
3. Installatie Kabelraad.

O.C.R. instelling

1. Opertarten organisatie
 -vererven van rechten-
 persoonlijkheid.

2. Aenvraag zendmechtiging.

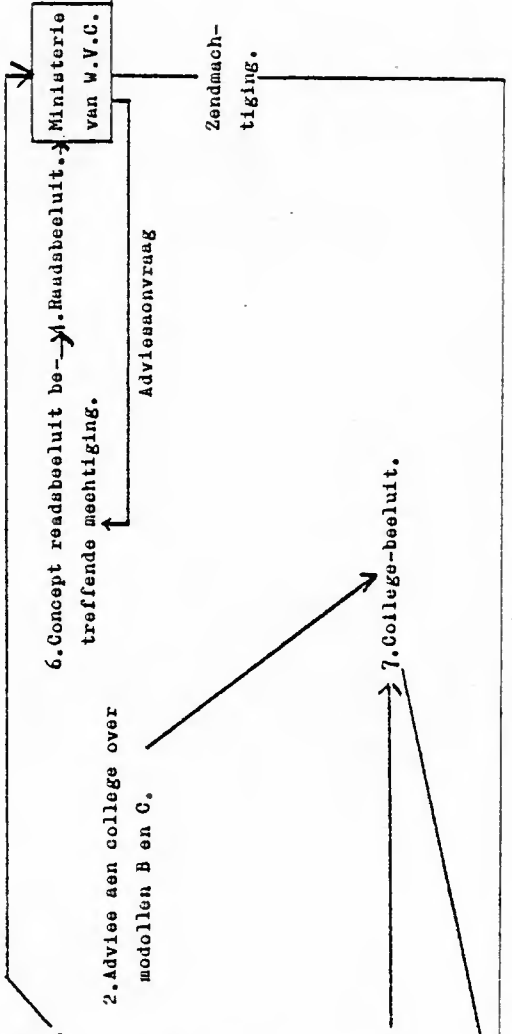
3. Concretisering van de
 modellen B en C in een
 samenwerking met de werk-
 groep (organisatie, fa-
 ciliteiten, opleiding).

4. Voorbersiding etert
 programma's.

5. Eventuele eubedidlo-aan-
 vrage.

6. Eerste uitzending.

7. Realeering overgang
 van model B naar mo-
 del C.

M.B. Indien het mogelijk en gewenst is bij de uitvoering van de geestete procedure en feuring om in een eerder etedium een zendmachtiging aan te vragen - bijvoorbeeld doordat be- peelde benodigde adviezen en structuren eerder gereed zijn - dan dient zulke binnen het kader van de aangegeven medellen en procedures te geschieden.

1985 1985 1985 1985 1985 1985 1985 1985 1985 1985

8. VERKLARENDE WOORDENLIJST.

Abonnee-tv: Een vorm van betaal-tv waarbij een abonnement wordt genomen op één of meer tv-kanalen die niet tot het standaardpakket behoren. Ook een abonnement op een serie programma's behoort tot abonnee-tv. Het abonnement kan zowel individueel als collectief worden afgesloten.

Beeldtelefonie: Vorm van telefonie waarbij degenen die met elkaar spreken elkaar op het beeldscherm kunnen zien.

Bemetering: Systeem waarbij de standen van gas-, water- en/of elektriciteitsmeters vanuit een centraal punt op afstand worden opgenomen.

Betaal-tv: Een vorm van commerciële tv waarbij per kanaal of programma wordt betaald. Dit kan geschieden in de vorm van abonnementen of in de vorm van incidentele afnames (pay-per-view).

Centrale Antenne Inrichting (C.A.I.): Een antenne inrichting van lokale omvang doch in grootte uitgaand boven de Gemeenschappelijke Antenne Inrichting (G.A.I.) bestemd voor het doorgeven van of overbrengen van omroepprogramma's.

Coaxiaalkabel: Afgeschermd elektronische communicatiekabel waarbij de elektronische communicatie via koperen aders verloopt.

Compact-disc: Nieuwe soort grammofoonplaat waarbij het geluid digitaal wordt opgenomen en weergegeven.

Datacommunicatie: Transport en uitwisseling van informatie in elektronische codes (binair) tussen computers onderling en hun gebruikers.

Dataregistratie: Het registreren van informatie die in elektronische codes (binair) wordt verstuurd.

Datatransmissie: Het verzenden van informatie in elektronische codes (binair).

Decoder: Apparaat waarmee gecodeerde tv- of radiosignalen worden ontward. Het wordt vaak gebruikt om te voorkomen dat betaaltelevisieprogramma's kunnen worden ontvangen door degenen die er niet voor betaald hebben.

Digitale telefonie: Nieuwe vorm van telefoonsystemen waarbij de gesprekken c.q. gegevens niet meer analoog, maar in gedigitaliseerde vorm worden overgebracht.

Downloading: Het vanuit een centraal punt langs elektronische weg distribueren van video- of computerprogramma's, die dan door de betreffende randapparatuur wordt opgenomen.

Equilizer: Machine voor de correctie van de diverse toonhoogten.

Fonothek: Een instelling waar grammofoonplaten en geluidscassettes kunnen worden geleend.

Gemeenschappelijke Antenne Inrichting (G.A.I.): Een antenne inrichting bestemd voor het doorgeven of overbrengen van omroepprogramma's naar:

- a. tenhoogste 100 woningen of
- b. meer dan 100 woningen mits na kruising van de tot de inrichting behorende kabels met de openbare wegen in de inrichting geen verdere versterking wordt toegepast.

Girofonie: Een toekomstige PTT-dienst vergelijkbaar met telebankieren.

Glasvezelkabel: Communicatiekabel die in tegenstelling tot coaxkabel uit glasvezel bestaat en waarbij niet elektrische impulsen maar lichtsignalen de informatie overbrengen.

Individuele abonnee-tv: Vorm van kabel-tv waarbij een individuele keuze uit de aangeboden abonnee-tv-kanalen en/of programma's kan worden gemaakt. Deze pakketten kunnen per aangeslotene verschillen.

Interactieve informatiediensten: Verzamelwoord voor elektronische informatiesystemen waarbij een dialoog tussen gebruiker en databank wordt gevoerd.

Interactieve videotex: Elektronisch informatiesysteem waarbij de informatie op consultatieve wijze via het openbare telefoonnet of via de kabel uit een groot databestand wordt opgevraagd en waarbij transactie mogelijk is. Vroeger viewdata genoemd.

Jingle: Kort muziek- of commentaarfragment, dat in de programma's wordt gebruikt om de herkenbaarheid (eigen identiteit) te vergroten.

Kabelkrant: Via het kabelnet doorgegeven elektronische krant met tekst, grafische voorstellingen en stilstaande videobeelden.

Kabeltekst: Via het kabelnet uitgezonden teletekstinformatie-dienst. Deze wordt ook gebruikt voor op een kabelnet roulerende pagina's waarbij de teletekstpagina's als videobeelden worden uitgezonden.

Kieskrant: Een interactieve versie van kabelkrant en kabeltekst waarbij een centraal geheugen wordt geraadpleegd.

Kiesmatrix: Een compleet gestuurd mini-sterpunt dat vanaf de abonnee-aansluiting kan worden bediend om uit een pakket tv-kanalen te kunnen kiezen.

- Kies-tv: Vorm van betaal-tv waarbij selectief en op een individueel gekozen tijdstip videoprogramma's uit een videotheek of ander beeldgeheugen kunnen worden opgeroepen.
- Kommentaarcel: Een kleine, geluidsdichte ruimte voor één à twee personen.
- Modem: Modulator-demodulator; apparaat waarmee dat interactieve videotex de via de telefoonlijnen aangevoerde signalen omzet in een vorm waarmee een televisiebeeld kan worden opgebouwd.
- NAGRA: Een professionele, draagbare geluidsrecorder.
- Omroep: Al hetgeen betrekking heeft op de voorbereiding, samenstelling en uitvoering van voor het publiek bestemde radio- en tv-programma's, die bedoeld zijn om te worden uitgezonden. Voor deze programma's vindt een forfaitair betaling plaats bij bezit van radio- en/of tv-toestel en bij aansluiting op het kabelnet: de omroepbijdrage.
- Open net: De dienst waarbij alle aangeslotenen zonder verdere tegenprestatie buiten de omroepbijdrage en de betaling van de kabelaansluiting bepaalde programma's kunnen ontvangen. Dit betreft vrijwel uitsluitend de via het standaard te ontvangen programma's.
- Op locatie: Alle opnamen, die niet in de studio, maar elders worden gemaakt.
- Pay-per-view: Vorm van betaal-tv waarbij individueel per programma kan worden gekeken en afgerekend.
- Polling: Het uitzenden van een controlesignaal dat de op het verbindingsnet aangesloten randapparatuur aftast.

Programmatisch: Gebaseerd op een programma. Bij kabelgebruik bijvoorbeeld radio- en televisie-programma's evenals videotex-informatiediensten.

Quick-start-draaitafel: Pick-ups, die een zeer korte tijd nodig hebben om op de goede snelheid te komen.

Retourcapaciteit: De in het kabelnet aanwezige capaciteit om tv- of datasignalen vanaf een gebruikerspunt naar het kopstation of naar andere stroomopwaarts gelegen punten te sturen.

Schakelprogramma: Eén centraal punt coördineert en regisseert het programma. Af en toe of op gezette tijden wordt het programma ingevuld door een programma-onderdeel op locatie of lokaal gericht (bijv. "Langs de lijn").

Segmenteren: Opsplitsen van het programma-aanbod, gericht op doelgroepen, via de C.A.I.

Standaardnet: Het gedeelte van het kabelnet waarover het standaardpakket radio- en tv-programma's wordt doorgegeven/overgebracht.

Standaardpakket: Het radio- en tv-programmapakket waartoe de machtigingshouder binnen de machtigingsvoorwaarden gemachtigd is om het over het kabeltelevisienet te distribueren.

Teletekst: Een informatietechniek waarbij uit een databank met een korte cyclustijd alle informatie in de vorm van pagina's van maximaal 24 regels sequentieel ter beschikking wordt gesteld via een tv-toestel. Deze techniek wordt tot nu toe bijna uitsluitend door de omroepen via de ether toegepast. De informatie wordt aan het tv-sigitaal toegevoegd.

Bij doorgifte via de kabel kan de capaciteit worden verdubbeld tot 800 pagina's.

Indien van een volledig kanaal gebruik kan worden gemaakt stijgt de capaciteit tot maximaal 15.000 pagina's.

Tele-bankieren/-winkelen: Toepassingen van interactieve videotex-systemen waarbij de gebruiker op afstand (thuis) zijn bankzaken kan regelen of goederen of diensten kan bestellen.

Time base corrector: Een corrector en versterker voor beeldsignalen (noodzakelijk voor het overbrengen van het videosignaal op de kabel).

Tweeweg kabelnet: Kabelnet waarbij niet alleen signalen vanuit een centraal punt naar de aangeslotenen worden gestuurd, maar ook door de ontvanger naar de centrale.

Videotex: Internationaal verzamelwoord voor informatie-diensten die gebaseerd zijn op de overdracht van tekst en grafische voorstellingen. Hierbij kunnen zowel de ether, de tv-kabel als telefoonlijnen wordt gebruikt. Voor de presentatie gebruikt men de beeldbuis. In de nabije toekomst kunnen ook stilstaande videobeelden worden opgevraagd.

Viditel: De interactieve videotex-dienst van de Nederlandse PTT.

Viewdata: De oorspronkelijke naam waaronder de Britse PTT interactieve videotex als eerste lanceerde.

9. BIJLAGEN.

BEVOLKING MAASTRICHT PER 1 JANUARI 1984, NAAR NATIONALITEIT

(Bron: Maastrichtse cijfers per 1-1-1984; Openbare Werken
Maastricht, Afdeling Planologie, maart 1984)

Nederlander	108.689
België/Luxemburg	1.080
Duitsland	574
Frankrijk	53
Groot-Brittanië	86
Italië	258
Griekenland	66
Spanje en Portugal	302
Joegoslavië	17
Turkije	657
Overig Europa	259
Marokko	693
Overig Afrika	30
USA/Canada	55
Suriname/Antillen	11
Overig Amerika	26
Indonesië	123
Overig Azië	184
Australië/Oceanië	4
Zonder onb.	117
Algemeen	<u>5</u>
Totaal	113.289

GEMEENTE MAASTRICHT

Afdeling I, no. 8936-81S

Raadsstukken 1981, volgno. 291.

Onderwerp: Centrale Antenne-
inrichting in Maastricht.

AAN DE GEMEENTERAAD

Bij raadsstuk 1977, volgno. 69 hebben wij U uitvoerig geïnformeerd over de werking en de opzet van één centraal antenne-systeem voor de gehele stad Maastricht, zulks op basis van een door de toenmalige werkgroep Centrale Antennes in samenwerking met het externe adviesbureau, Kabeltelevisie Advies Instituut te Woerden, opgesteld basisplan.

Naar aanleiding van dit raadsvoorstel besloot U in Uw vergadering van 6 juni 1978:

- a. in beginsel akkoord te gaan met de aanleg van de centrale antenne-inrichting Maastricht met een distributie-capaciteit van 18 kanalen;
- b. op basis van het beginselbesluit onder a. de verdere voorstellen nader uit te werken en aan U ter vaststelling voor te leggen, met dien verstande dat met de woningbouwcorporaties o.m. over de overname van de bestaande antenne-installaties en de tariefstelling vooraf overleg wordt gepleegd en dat de corporaties in de gelegenheid worden gesteld met hun huurders het noodzakelijke overleg te plegen.

In goed en gezamenlijk overleg met de woningbouwcorporaties is thans overeenstemming bereikt over:

1. de overname van de bestaande antenne-installaties;
2. de keuze van het systeem en het fabrikaat van de aan te leggen stads-C.A.I.;
3. de manier waarop goed overleg met de huurders mogelijk is.

Zoals bekend heeft als basis voor de adviezen van de toenmalige werkgroep C.A.S. gediend een rapport van het Kabeltelevisie Adviesinstituut K.A.I. te Woerden van begin 1975 en geactualiseerd in 1977. Na een nadien gedane marktverkenning hebben wij moeten constateren, dat deze adviezen door de snelle technische ontwikkelingen van de laatste jaren, achterhaald zijn.

Na uitvoerige bestudering van de huidige aanwezige en voor Maastricht aanvaardbare mogelijkheden is thans onze keuze gevallen op het ministersysteem van het fabrikaat Philips.

1. Beschrijving systeem.

De C.A.I. omvat de gehele gemeente Maastricht inclusief de binnenstad, doch exclusief een 330-tal zeer excentrisch gelegen panden.

De lokaalverdeelnetten en de plaatsen van de ontvangstations worden zodanig geprojecteerd, dat zij een logisch gevolg zijn van de huidige situatie in Maastricht op het gebied van de C.A.I.-en en om zo efficiënt mogelijk de bestaande systemen, welke technisch verouderd zijn, met voorrang in te passen.

Het C.A.I.-net is berekend op een maximale capaciteit van 24 T.V.- en 28 F.M.-programma's. In eerste aanleg zullen 11 T.V.-programma's worden doorgegeven en wel

- Nederland 1, 2
- Duitsland 1, 2 en 3
- België Vlaams 1 en 2
- België Waals 1 en 2
- Duitsland S.W.F. Schnee-eifel
- Engeland BFBS.

De laatste twee zijn normaal, zonder speciale apparatuur, niet met een privé-antenne te ontvangen.

Met de komst van de satellieten zal het aantal te ontvangen programma's aanzienlijk uitgebreid kunnen worden, waarbij nu reeds gedacht wordt over aantallen van 30 tot 40.

Uiteraard zal hierbij bedacht moeten worden, dat vele van die programma's uitgezonden worden in een vreemde taal, welke door slechts een klein deel van de bevolking kan worden gevolgd.

De kosten van programma-uitbreiding tot en met 19 programma's zijn te ramen op circa f. 0,05 per maand per gebruiker per programma, welke kosten als laag mogen worden aangemerkt.

Als bijzonderheid van het systeem willen wij nog noemen de inbouw van een schakelmogelijkheid, waardoor alle kanalen omgeschakeld kunnen worden op één mededelingen resp. informatiekanaal. Deze mogelijkheid kan in geval van calamiteiten benut worden.

2. Investeringsbegroting.

De aanleg van de stadscai zal op basis van het prijspeil begin 1981 de onderstaande investering vergen

- kosten aanleg inclusief kabels en materialen	f. 24.500.000,=
- verwijderen G.A.I.-masten: 170 x f. 1.030,=	- 175.000,=
- inregelen T.V.-toestellen 90/100 x 38.000 x f. 6,=	- 200.000,=
- stelposten	
o kruisingen Rijks en Provinciale wegen, spoorwegen	- 500.000,=
o bescherming kabels d.m.v. afdekband	- 600.000,=
o meerdere lengten kabels binnenshuis 1.000 à f. 40,=	- 40.000,=
o voorlichting acquisitie en administratieve afhandeling	- 600.000,=
- opslag voor algemene kosten en afronding	- 1.385.000,=
	<hr/>
	f. 28.000.000,=
- overname bestaande G.A.I.-en van de woningbouwcorporaties	- 650.000,=
- inbreng bestaande G.A.I.-en van Gemeentebedrijven	- 1.350.000,=
	<hr/>
	f. 30.000.000,=
	<hr/> <hr/>

Zoals wij reeds in ons raadsvoorstel (raadsstuk 1977, volgno. 69) hebben aangegeven is ten behoeve van de aanleg van de stads-cai uit de algemene middelen van de gemeente via de beschikking over de algemene reserve een bedrag van f. 2.000.000,= gereserveerd, zodat de investeringskosten, na aftrek daarvan, f. 28.000.000,= zullen gaan bedragen.

3. Exploitatiebegroting/Tariefkalkulatie.

In de aanvankelijke exploitatiebegroting is ervan uitgegaan dat de realisering en haalbaarheid ook qua tariefstelling grotendeels afhankelijk zou zijn van het verkrijgen van extra subsidies c.q. bijdragen.

Na ampel beraad zijn wij tot de conclusie gekomen, dat dit uitgangspunt voor een spoedige realisatie van de stads-cai een onwerkbaar situatie veroorzaakt.

Om deze redenen achten wij het thans alleszins redelijk en aanvaardbaar om de beslissing tot aanleg van de stads-cai niet meer afhankelijk te stellen van subsidieverkrijging.

In de onderstaande exploitatie- en tariefberekening is met een subsidie verkrijging dan ook geen rekening gehouden.

Van de andere kant mogen wij niet nalaten te stellen dat de aanleg van een stadscal gekwalificeerd kan en moet worden als een werkgelegenheid scheppend project, zodat onzerzijds redenen aanwezig moeten worden geacht om A.C.W.-subsidie te verkrijgen. Hiertoe zullen wij alsnog alle pogingen in het werk stellen. Mocht achteraf alsnog subsidie worden verkregen, dan zullen deze bijdragen ten goede gebracht worden van de stadscal, hetgeen dan zeer zeker zal doorwerken naar de tarieven.

In de onderstaande exploitatiebegroting wordt thans uitgegaan van de navolgende punten:

- a. de stads-cai wordt geëxploiteerd tegen een kostendekkend tarief, zonder winstoogmerk en geen uitkeringen aan de gemeente;
- b. aansluitdichtheid: 90%
- c. afschrijvingstermijn: 12 jaar na realisatie stadscal
- d. rentepercentage van 9%
- e. de rente en aflossing worden gebaseerd op annuïteiten
- f. aantal aan te sluiten percelen: 38.000.

De jaarlijkse exploitatiekosten van de gemeente worden dan als volgt geraamd:

- Kapitaalslasten	
12 jarige 9 % annuïteit	f. 3.910.000,=
- Overige lasten	- 640.000,=
o electriciteitsverbruik	
o onderhoudskosten	
o administratief- en technisch beheer	
	<hr/>
	f. 4.550.000,=
	<hr/>

Hieruit volgt - zoals gezegd bij een kostendekkende exploitatie - het tarief van:

$f. 4.550.000,= : 90/100 \times 38.000 \times 12 = f. 11,=$ per maand exclusief omzetbelasting, onder te verdelen als volgt:

- een aandeel van f. 9,50 als gevolg van de kapitaalslasten
- een aandeel van f. 1,50 als gevolg van de overige kosten.

Gelet op de verbetering ten opzichte van het huidige gemiddelde G.A.I.-aanbod, zowel kwalitatief als kwantitatief, alsmede op de toekomstige ontwikkelingen, o.a. satellietontvangst achten wij het thans berekende tarief ad f. 11,= per maand alleszins redelijk en aanvaardbaar.

Ten aanzien van de toekomstige tariefontwikkeling na de realisatie van de stadscal merken wij op dat

- 1. het aandeel van het tarief tengevolge van de kapitaalslasten, zijnde f. 9,50 tot circa 19 kanalen vrij konstant zal zijn;

2. het aandeel van het tarief tengevolge van de overige kosten, zijnde f. 1,50, praktisch zullen stijgen met de kosten van het levensonderhoud.

Zoals ook in het raadsstuk 1977, volgno. 69, is aangegeven zullen degenen, die thans geen, doch naderhand wel een aansluiting op de stadscai wensen naast een aansluittarief, gebaseerd op de werkelijk te maken kosten, een entree-geld verschuldigd zijn. Deze tarieven zullen nog nader vastgesteld dienen te worden.

4. Naast de overdracht van bestaande G.A.I.-en door de woningbouwcorporaties, hebben wij ons ook nog beraden over de overdracht van G.A.I.-en van particuliere instanties, niet zijnde woningbouwcorporaties. Hierbij hebben wij als uitgangspunt gesteld, dat de overdracht van deze installaties om niet dient te geschieden.
5. De exploitatie van de stadscai zal geschieden door de gemeentebedrijven. De start van de werkzaamheden zal kunnen plaatsvinden binnen drie maanden na een definitief besluit Uwerzijds c.q. na schriftelijke opdracht verlening.
Verwacht mag worden, dat de uitvoering van het project een periode van drie jaren in beslag neemt. Omdat het realiseren van een stadscai, zoals reeds eerder opgemerkt, een werkgelegenheid scheppend project is, zal dit project een grote impuls betekenen voor de werkgelegenheid voor Maastricht en omstreken.
Wij zullen in verband hiermede bij de opdracht dan ook als voorwaarde opnemen dat bij de uitvoering van het project ondernemers uit de regio dienen te worden ingeschakeld en dat de gemeente met de keuze van de aannemer dient in te stemmen.
6. In het ontwerp-meerjarenplan van rendabele en onrendabele investeringen voor de periode 1982 t/m 1985 is ten behoeve van de C.A.I.-Maastricht een rendabele raming opgenomen van f. 30.000.000,=. Deze rendabiliteit komt tot uitdrukking door het kostendekkend tarief, alsmede door de beschikking over een bedrag ad f. 2.000.000,= uit de reserves der gemeente.
Budgettair bezien zijn derhalve geen bezwaren tegen de realisering van de stadscai aanwezig.
7. Aangaande de informatie aan de inwoners merken wij op, dat deze reeds geïnformeerd zijn door middel van een extra editie van de voorlichtingspagina. De woningbouwcorporaties hebben hierop met een aanvullende toelichting voor hun huurders ingespeeld.
8. Resumerend stellen wij U voor
  - a. te besluiten tot aanleg van een Centrale Antenneinrichting voor de gehele stad Maastricht, overeenkomstig de hiervoor omschreven uitgangspunten;
  - b. de aanleg van de stadscai op te dragen aan Philips Nederland b.v. als hoofdaannemer;
  - c. een krediet van f. 30.000.000,= beschikbaar te stellen door vaststelling van bijgaand concept-besluit (bijlage I en II) tot wijziging van de kapitaalbegroting voor het jaar 1981.

Maastricht, 6 mei 1981.

Burgemeester en Wethouders van Maastricht,
De Secretaris, De Burgemeester,
H. Hameleers. Mr. A. Baeten.

Typek./JTh.

Bijlage I van Raadsstuk 1981, volgno. 291.
Wijziging gemeentebegroting 1981, no. 88.

DE RAAD DER GEMEENTE MAASTRICHT,

gezien het voorstel van Burgemeester en Wethouders d.d. 6 mei 1981,
afd. I no. 8936-81S;

gehoord de Commissies "Financiën en Economische Zaken" en "Ruimtelijke Ordening en Woningbouw";

B E S L U I T :

de kapitaaldienst der gemeentebegroting 1981 te wijzigen als volgt:

Afd.	Hfdst. par.	volgno.	omschrijving	oude raming	verho- ging	nieuwe raming
<u>Inkomsten</u>						
II	X	1311.01	beschikking over algemene reserve		-,= 2.000.000,=	2.000.000,=
<u>Uitgaven</u>						
II	X	1310	kapitaalverstrekking Gemeentebedrijven			
		01	electriciteit	4.040.600,=	30.000.000,=	34.040.600,=
	XI	1340	beschikking over algemene reserve			
		16	t.b.v. aanleg C.A.I.		-,= 2.000.000,=	2.000.000,=

Aldus besloten door de Raad der gemeente Maastricht

De Secretaris,

De Voorzitter,

Typek./JTh.

Bijlage II van Raadsstuk 1981, volgno. 291.

Wijziging gemeentebegroting 1981, no. 10.
Gemeentebedrijven.

DE RAAD DER GEMEENTE MAASTRICHT,

gezien het voorstel van Burgemeester en Wethouders d.d. 6 mei 1981
afd. I no. 8936-81S;

gehoord de Commissies "Financiën en Economische Zaken" en "Ruimte-
lijke Ordening en Woningbouw";

B E S L U I T :

de begroting van kapitaalinkomsten en uitgaven van de Gemeentebedrijven
voor 1981 te wijzigen als volgt:

volgno.	omschrijving	oude raming	verho- ging	nieuwe raming
<u>Inkomsten</u>				
1.	kapitaalverstrekking door de gemeente	4.040.600,=	30.000.000,=	34.040.600,=
<u>Uitgaven</u>				
12.	Centrale Antenneinrich- tingen	389.300,=	30.000.000,=	30.389.300,=

Aldus besloten door de Raad der gemeente Maastricht

De Secretaris,

De Voorzitter,

Telegr. en Telef.w. art. 3sexies

Art. 3sexies.¹ 1. Voor de aanleg en de exploitatie van draadomroepinrichtingen anders dan van Rijkswegen wordt een door Ons verleende concessie vereist.

2. De aan een concessie als in het eerste lid bedoeld te verbinden voorwaarden behelzen ten minste, dat:

1°. de aanleg, de instandhouding en de exploitatie van de inrichtingen ten genoegen van de minister geschieden;

2°. de tarieven en overige voorwaarden voor het gebruik aan de goedkeuring van de minister zijn onderworpen;

3°. intrekking van de concessie te allen tijde kan plaatsvinden indien de voorwaarden, waaronder zij is verleend, dan wel de regelen, gesteld krachtens het zesde lid, niet worden nageleefd;

4°. bij het eindigen van de concessie de inrichtingen door de Staat kunnen worden genaast tegen vergoeding van de waarde, welke deze werken op dat tijdstip hebben.

3. Het bepaalde in het eerste en tweede lid is niet van toepassing op door de minister nader aan te wijzen draadomroepinrichtingen van bijzondere aard of geringe omvang. Van het

voornemen tot zodanige aanwijzing doet de minister mededeling aan de minister belast met de zaken van de omroep.¹

4. Ten aanzien van de aanleg, de instandhouding en de exploitatie van door hem ingevolge het derde lid aangewezen draadomroepinrichtingen kan de minister voorschriften geven, welke onder meer kunnen inhouden de eis van een door de directeur-generaal der Posterijen, Telegrafie en Telefonie te verlenen machtiging.

5. In een concessie als bedoeld in het eerste lid en in een machtiging als bedoeld in het vierde lid kan de verplichting worden opgenomen tot betaling van een vergoeding, welke dient ter bestrijding van de kosten der bemoeiingen, die voor het Rijk voort-

vloeien uit de controle op de naleving van de voorwaarden waaronder de concessie of de machtiging is verleend.

6. Ten aanzien van hetgeen door middel van de door de minister ingevolge het derde lid aangewezen draadomroepinrichtingen wordt overgebracht is het bepaalde in de artikelen 47 en 48 van de Omroepwet van overeenkomstige toepassing.

7. Het gebruik van de draadomroepinrichtingen wordt, zodra dit door Ons in het algemeen belang nodig wordt geacht, geheel of ten dele gestaakt.

Art. 47 Omroepwet

§ 6. Regionale omroep door middel van zenders

Art. 47. 1. Onze minister kan, boven de in artikel 26, derde lid, bedoelde zendtijd, zendtijd toewijzen voor het uitzenden van een radio- of televisieprogramma dat in het bijzonder betrekking heeft op een be-

paald gewest of een bepaalde streek of stad.

2. De in het eerste lid bedoelde zendtijd kan worden toegewezen aan de Stichting, boven de in artikel 29 bedoelde zendtijd, of aan een regionale omroepinstelling.

3. Onder regionale omroepinstellingen worden verstaan instellingen die aan de volgende eisen voldoen:

1e. Zij moeten rechtspersonen zijn met volledige rechtsbevoegdheid.

2e. Zij moeten zowel blijkens de statuten als wat de feitelijke werkzaamheden aangaat, uitsluitend, althans hoofdzakelijk, ten doel hebben radio- of televisie-uitzendingen te doen, die in het bijzonder betrekking hebben op een bepaald gewest of een bepaalde streek of stad.

3e. Zij moeten representatief zijn voor het gewest, de streek of stad, bedoeld onder 2e.

4e. Zij moeten in zodanige mate gericht zijn op de bevrediging van in het gewest, de streek of de stad, bedoeld onder 2e, levende culturele en maatschappelijke behoeften, dat hun uitzendingen uit dien hoofde geacht kunnen worden van algemeen nut te zijn.

5e. Zij moeten ten genoegen van Onze minister aantonen, dat zij niet gericht zijn op het maken van winst, voorzover deze niet voor de vervulling van de omroepzaak bestemd is, of dienstbaar zijn aan het maken van winst door derden.

4. Een beschikking waarbij regionale zendtijd wordt toegewezen aan de Stichting, dient voor elk regionaal programma mede te voorzien in de instelling en inrichting van een regionale programmaraad. De regionale programmaraden geven richtlijnen en

aanwijzingen ten aanzien van de regionale programma's ten behoeve van de raad van beheer der Stichting; de voorbereiding en samenstelling van deze programma's geschiedt, onverminderd het bepaalde in artikel 43, vijfde lid, onder de dagelijkse leiding van de raad van beheer, door de programmastaf van de Stichting, zo nodig met medewerking van de programmastaven der omroeporganisaties. Elke regionale programmaraad is voor de uitoefening van zijn taak verantwoording schuldig aan het bestuur der Stichting. Met betrekking tot de taak en samenstelling van de regionale programmaraden kunnen bij algemene maatregel van bestuur nadere regelen worden vastgesteld.

lid 2

„Bij de redactie van het herschreven artikel 47 is er naar gestreefd de gelijkwaardigheid van de beide mogelijkheden — N.O.S. of representatieve culturele instelling — die in de huidige wet vorm heeft gekregen door de splitsing van het artikel in de onderdelen A en B, tot uitdrukking te brengen.

Daarom zijn zij in het tweede lid naast elkaar genoemd, terwijl de procedure voor toewijzing van zendtijd (bij ministeriële beschikking) gelijk zal worden.” (M.v.T. 14351, blz. 15.)

lid 3

„De eis in het derde lid onder 2e strekt ertoe te verzekeren dat een regionale omroep daadwerkelijk de verscheidenheid van de informatiever-schaffing in een bepaalde stad of streek vergroot. Immers, deze bepaling heeft tot gevolg dat organisaties of ondernemingen die zich reeds op het terrein van de informatiever-schaffing bewegen, anders dan door radio of televisie, niet als regionale omroepinstellingen kunnen worden aangemerkt.” (M.v.T. 14351, blz. 25.)

§ 7. Het programma van draadomroepinrichtingen

Art. 48. 1. Door middel van draadomroepinrichtingen worden de programma's van de binnenlandse omroep zoveel mogelijk onverkort en gelijktijdig doorgegeven. De doorgifte kan slechts worden onderbroken voor het doorgeven of de overbrenging van regionale programma's overeenkomstig het bepaalde in artikel 47, tweede lid, dan wel voor mededelingen van algemeen belang.

2. Onverminderd het bepaalde in het eerste lid kan Onze minister in overeenstemming met Onze minister belast met de zorg voor het Staatsbedrijf der Posterijen, Telegrafie en Telefonie:

a. buitenlandse zenders aanwijzen, welker uitzendingen geheel of gedeeltelijk door middel van een of meer draadomroepinrichtingen zullen worden doorgegeven;

b. instellingen, die volgens de bepalingen van deze wet voor de toewijzing van zendtijd in aanmerking komen, in de gelegenheid stellen programma's over te brengen door middel van een of meer draadomroepinrichtingen;

c. de bevoegdheden, bedoeld onder a en b, overdragen aan bij deze overdracht aan te wijzen instanties of

instellingen.

3. Op de programma's bedoeld in het tweede lid, onder b, is het bepaalde in de artikelen 3, 4, 5, 7, 10, 11, 12 en 38 van toepassing. Verdere regelen omtrent het gebruik van de draadomroepinrichtingen als in het tweede lid, onder b, bedoeld, kunnen bij algemene maatregel van bestuur worden vastgesteld.

4. Onze minister bepaalt of en in hoeverre de instellingen, bedoeld in het tweede lid onder b, in aanmerking komen voor een vergoeding als bedoeld in artikel 58 terzake van het overbrengen van hun programma's door middel van draadomroepinrichtingen. In zoverre deze instellingen

een zodanige vergoeding wordt toegekend, zijn zij onderworpen aan de verplichtingen, omschreven in artikel 59.

5. Ten aanzien van het gebruik van de draadomroepinrichtingen voor andere doeleinden dan de doorgifte van de in het eerste en tweede lid bedoelde programma's kunnen door Onze minister in overeenstemming met Onze minister belast met de zorg voor het Staatsbedrijf der Posterijen, Telegrafie en Telefonie regelen worden gesteld.

Aanwijzingsbeschikking

Antenne-inrichtingen

Aanwijzing van gemeenschappelijke antenne-inrichtingen en centrale antenne-inrichtingen als draadomroepinrichtingen waarvoor geen concessie vereist is

BESCHIKKING van de Minister van Verkeer en Waterstaat van 27 juli 1970. *Sicr.* 144, gewijzigd bij besch. van 17 december 1971. *Sicr.* 251 en besch. van 6 maart 1974. *Sicr.* 48.

De Minister van Verkeer en Waterstaat.

Gelet op artikel 3*sexies* van de Telegraaf- en Telefoonwet 1904 (*Sib.* 7), zoals deze laatstelijk is gewijzigd bij de Wet van 8 oktober 1969 (*Sib.* 468);

Gezien het advies van de directeur-generaal der Posterijen, Telegrafie en Telefonie, dd. 14 juli 1970, no. 700713/6738,

Besluit:

Art. 1. Als draadomroepinrichtingen van bijzondere aard of geringe omvang, op welke het bepaalde in het derde en vierde lid van artikel 2*sexies* van de Telegraaf- en Telefoonwet 1904 (*Sib.* 7) van toepassing is, worden aangewezen gemeenschappelijke antenne-inrichtingen en centrale antenne-inrichtingen.

Art. 2. Onder een gemeenschappelijke antenne-inrichting wordt verstaan een antenne-inrichting bestemd voor het doorgeven of overbrengen van omroepprogramma's naar:

a. ten hoogste honderd woningen of

b. meer dan honderd woningen mits na kruising van de tot de inrichting behorende kabels met openbare wegen in de inrichting geen verdere versterking wordt toegepast.

Art. 3. Onder een centrale antenne-inrichting wordt verstaan een antenne-inrichting van lokale omvang, doch in grootte uitgaand boven die, omschreven in artikel 2, bestemd voor het doorgeven of overbrengen van omroepprogramma's.

Art. 4. Ten aanzien van de aanleg, de instandhouding en de exploitatie van de in de artikelen 2 en 3 van deze beschikking omschreven draadomroepinrichtingen is een machtiging van de directeur-generaal der Posterijen, Telegrafie en Telefonie vereist.

Art. 5. Aan een machtiging kunnen technische en administratieve voorwaarden¹ wor-

¹ De machtigingvoorwaarden voor de aanleg, de instandhouding en de exploitatie van antenne-inrichtingen, alsmede de daarbij behorende Technische Voorwaarden voor de aanleg en de instandhouding van gemeenschappelijke antenne-inrichtingen e.q. centrale antenne-inrichtingen zijn op schriftelijke aanvraag verkrijgbaar bij de Centrale Directie der Posterijen, Telegrafie en Telefonie, Centrale Afdeling Transmissie, afdeling Draadomroepsystemen, Postbus 30000, 2500 GA 's-Gravenhage.

den verbonden welke voor de in artikel 2 en de in artikel 3 genoemde inrichtingen afzonderlijk zullen worden vastgesteld.

Deze voorwaarden kunnen naast kwalitatieve eisen ook aanwijzingen bevatten met betrekking tot de techniek en de structuur van het tot de inrichting behorende net.

Bij het verlenen van een machtiging kan voorts van geval tot geval als bijzondere voorwaarde worden gesteld de verplichting om gebruik te maken van in de machtiging nader aan te geven netgedeelten, welke tegen een daarbij vast te stellen vergoeding door of vanwege het Staatsbedrijf der Posterijen, Telegrafie en Telefonie ter beschikking worden gesteld.

Art. 6. Geen machtiging voor een centrale antenne-inrichting zal worden verleend dan nadat het college van burgemeester en wethouders van de betrokken gemeente in de desbetreffende plannen is gekend.

Art. 7. De directeur-generaal kan verlangen dat de aanvrager van een machtiging als bedoeld in het voorgaande artikel te zijnen genoegen aantoont, dat hij over zodanige technische en financiële middelen beschikt dat de continuïteit van de exploitatie in voldoende mate is gewaarborgd.

Art. 8. Een machtiging als in artikel 4 bedoeld is niet vereist voor gemeenschappelijke antenne-inrichtingen waarin geen versterkers of frequentieomzeters worden toegepast.

Art. 9. Een zodanige machtiging is evenmin vereist voor gemeenschappelijke antenne-inrichtingen welke op de dag van de publicatie van deze beschikking in de *Staatscourant* reeds aanwezig dan wel in aanleg zijn, mits zij uiterlijk 6 maanden na genoemde datum schriftelijk aangemeld zijn bij de Centrale Directie der Posterijen, Telegrafie en Telefonie. Zij dienen te voldoen aan met betrekking tot de elektrische veiligheid in de bijlage van deze beschikking te stellen eisen. De houders van de hier bedoelde inrichtingen dienen voorts op aanwijzing van de directeur-generaal en binnen een daarbij te stellen termijn de nodige voorzieningen te treffen ter opheffing van gebleken storende straling of gebrekkige werking.

Het in de voorgaande leden bepaalde is niet meer van toepassing op een inrichting als in het eerste lid bedoeld zodra deze wordt gewijzigd, uitgebreid of vernieuwd.

Art. 10. Het gebruik van de in artikel 1 aangewezen inrichtingen dient in overeenstemming te zijn met de krachtens de artikelen 47 en 48 van de Omroepwet gestelde regelen, voor zover deze ingevolge artikel 3*sexies*, zesde lid, van de Telegraaf- en Telefoonwet 1904 (*Sib.* 7) op dat gebruik van toepassing zijn.

STAATSBEDRIJF DER POSTERIJEN, TELEGRAFIE EN TELEFONIE

DE DIRECTEUR-GENERAAL DER POSTERIJEN,
TELEGRAFIE EN TELEFONIE

Gelet op artikel 3 sexies van de Telegraaf- en Telefoonwet 1904
(Staatsblad nr. 7)

Gelet op de beschikking van de Minister van Verkeer en Waterstaat
dd. 27 juli 1970 nr. 700727 (Staatscourant van 30 juli 1970,
nr. 144)

B E S L U I T

Aan de gemeente Maastricht

wordt, behoudens rechten van derden, op grond van de bij de aan-
vraag van de machtiging ingediende gegevens, machtiging verleend
voor de aanleg, de instandhouding en de exploitatie van een cen-
trale antenne-inrichting voor de bebouwde kom van Maastricht.

De machtiging wordt verleend onder de machtigingsvoorwaarden voor
de aanleg, de instandhouding en de exploitatie van centrale an-
tenne-inrichtingen en gemeenschappelijke antenne-inrichtingen
(Staatscourant 29 mei 1981, nr. 100) voor het gebied dat op de
gewaarmerkte bijlage bij deze beschikking is aangegeven.

Naast de hierboven genoemde machtigingsvoorwaarden wordt bepaald
dat gebruik gemaakt wordt van het door de PTT ter beschikking te
stellen koppelnet. De beschikbaarstelling geschiedt op basis van
de dienaangaande door de PTT met de machtiginghouder gesloten
overeenkomst d.d. 7 september 1982/5 november 1982 en de daarbij
behorende voorwaarden.

Voor de op nader aan deze beschikking toe te voegen gewaarmerkte
bijlage(n) aangegeven netgedeelten wordt tot wederopzegging ont-
heffing verleend van artikel 4 van de machtigingsvoorwaarden voor
zover de desbetreffende technische voorschriften strengere dan wel
meer gedetailleerde eisen stellen dan de oorspronkelijke techni-
sche voorschriften voor gemeenschappelijke antenne-inrichtingen
(TR 9025).

CATR/TRD 2
nr. 4662 C 83

's-Gravenhage,
de directeur-generaal voornoemd,
voor deze,
de hoofddirecteur Telecommunicatie,

AAN BELANGHEBBENDE

Kerstbeschikking

BESCHIKKING van 24 december 1971 (*Stcr.* 251), houdende tijdelijke regeling van het gebruik van gemeenschappelijke en centrale antenne-inrichtingen voor andere doeleinden dan de doorgifte van radio- en televisieprogramma's, zoals gewijzigd bij beschikking van 5 februari 1974 (*Stcr.* 39) en 5 juli 1979 (*Stcr.* 151).

De Minister van Cultuur, Recreatie en Maatschappelijk Werk, in overeenstemming met de Minister van Verkeer en Waterstaat.

Overwegende, dat artikel 3 sexes, zesde lid, van de Telegraaf- en Telefoonwet 1904 (*Stb.* 7) bepaalt, dat de artikelen 47 en 48 van de Omroepwet (*Stb.* 1967, 176), van overeenkomstige toepassing zijn op hetgeen wordt overgebracht door middel van de draadomroepinrichtingen bedoeld in artikel 3 sexes, derde lid;

dat de Minister van Verkeer en Waterstaat bij zijn beschikking van 27 juli 1970 no. 700727 (*Stcr.* 144) gemeenschappelijke en centrale antenne-inrichtingen heeft aangewezen als draadomroepinrichtingen, waarop artikel 3, sexes, derde en vierde lid, van toepassing is;

dat het gebruik van deze draadomroepinrichtingen voor andere doeleinden dan de doorgifte van radio- en televisieprogramma's voorlopige regeling behoeft in afwachting van het door de Regering toegezegd overleg met de Tweede Kamer der Staten-Generaal over de regionale omroep en het programma van de draadomroepinrichtingen;

dat het wenselijk is, teneinde het in de vorige alinea bedoelde overleg niet te door kruisen, het gebruik voor andere doeleinden dan de doorgifte van radio- en televisieprogramma's in dit stadium te beperken tot gebruik bij wijze van experiment van enkele daartoe door de Minister van Cultuur, Recreatie en Maatschappelijk Werk aan te wijzen draadomroepinrichtingen;

De Omroepraad gehoord (advies van 22 december 1971, no. 583);

Gelet op artikel 48, vijfde lid, van de Omroepwet en op artikel 3 sexes, derde en zesde lid, van de Telegraaf- en Telefoonwet 1904 (*Stb.* 7);

Bestuit:

Art. 1. 1. Het gebruik van gemeenschappelijke en centrale antenne-inrichtingen als bedoeld in de beschikking van de Minister van Verkeer en Waterstaat van 27 juli 1970 no. 700727 voor andere doeleinden dan de doorgifte van radio- en televisieprogramma's, is uitsluitend toegestaan voor zover betreft het gebruik bij wijze van experiment van inrichtingen die zich bevinden op het grondgebied van de daartoe door de Minister van Cultuur, Recreatie en Maatschappelijk Werk aan te wijzen gemeenten of gedeelten daarvan.

2. Voor het in het eerste lid bedoelde gebruik komen alleen in aanmerking de gemeenschappelijke en centrale antenne-inrichtingen, waarvoor de directeur-generaal der Posten, Telegrafie en Telefonie een machtiging heeft afgegeven krachtens artikel 4 van de in het eerste lid bedoelde beschikking, alsmede de inrichtingen die overeenkomstig artikel 9 van die beschikking zijn aangemeld.

Art. 1a. 1. Het in het eerste lid van artikel 1 bedoelde gebruik, zijnde het doen overbrengen van plaatselijke radio- en televisieprogramma's, daaronder gerekend het samenstellen en voorbereiden daarvan, is voorbehouden aan een in elke aangewezen gemeente door de Minister van Cultuur, Recreatie en Maatschappelijk Werk aan te wijzen rechtspersoonlijkheid bezittende culturele instelling, die:

a. representatief is voor de gemeente of het door de inrichting of de inrichtingen bereikte gebied;

b. niet gericht is op of dienstbaar aan het maken van winst voor zover deze niet bestemd is voor het samenstellen, voorbereiden en doen overbrengen van de programma's.

2. De Minister gaat niet tot aanwijzing van een representatieve culturele instelling over, dan nadat de gemeenteraad in de gelegenheid is gesteld advies uit te brengen.

3. De Minister kan aan de aanwijzing voorwaarden verbinden.

Art. 2. 1. De artikelen 10 en 12, eerste lid, van de Omroepwet zijn van overeenkomstige toepassing op hetgeen door middel van een draadomroepinrichting als bedoeld in artikel 1 wordt overgebracht.

2. Het gebruik bedoeld in artikel 1 mag niet dienstbaar zijn aan reclamedoeleinden.

3. Het gebruik van een draadomroepinrichting als bedoeld in artikel 1 geeft geen aanspraak op enige vergoeding van kosten vanwege de Minister van Cultuur, Recreatie en Maatschappelijk Werk.

Art. 2a. Het toezicht op het gebruik van de draadomroepinrichtingen als bedoeld in artikel 1a wordt door of namens de Minister van Cultuur, Recreatie en Maatschappelijk Werk uitgeoefend.

Art. 3. Het niet voldoen aan of het niet nakomen van de voorschriften van deze beschikking of van de voorwaarden bedoeld in artikel 1a, derde lid, kan beëindiging van de aanwijzing ten gevolge hebben.

Art. 3a. Het in de voorgaande artikelen bepaalde is niet van toepassing voor wat betreft het met gebruikmaking van een daartoe bestemde aansluiting op het openbare telefoonnet overbrengen van een door de Tweede Kamer der Staten-Generaal samengesteld programma, bestaande uit een weergave van het in haar openbare vergaderingen en openbare commissievergaderingen verhandelde, mits dit overbrengen gelijktijdig en onverkort geschiedt en daarvoor niet het doorgeven van ter plaatse ontvangbare programma's dan wel het overbrengen van de programma's van op grond van artikel 1a van deze beschikking aangewezen instellingen wordt onderbroken.

Art. 4. Het gebruik van draadomroepinrichtingen als bedoeld in artikel 1 is steeds toegestaan, wanneer het gaat om overbrengen van mededelingen van dringende aard in het belang van de veiligheid van de bevolking in het door de inrichting bereikte gebied.

Art. 5. Deze beschikking treedt in werking met ingang van de dag na de datum van uitgifte van de Staatscourant, waarin zij zal worden geplaatst.

WELZIJN, VOLKSGEZONDHEID EN CULTUUR EN VERKEER EN WATERSTAAT

Wijziging beschikking inzake verspreiden programma's via antenne-inrichtingen (zgn. Kerstbeschikking)

15 september 1983 Nr. U-80181.
Directie Radio, Televisie en Pers.
Sector Juridische Zaken

De Minister van Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur in overeenstemming met de Staatssecretaris van Verkeer en Waterstaat,

Overwegende dat het wenselijk is de toegankelijkheid van de Nederlandse draadomroep-inrichtingen te vergroten voor televisieprogramma's, die vanuit het buitenland door middel van een satelliet worden aangeboden:

Gelet op artikel 48, vijfde lid van de Omroepwet (Stb. 1967, 176) en op artikel 3 sexes van de Telegraaf- en Telefoonwet 1904 (Stb. 7),

Besluit:

Artikel I

De beschikking van de Minister van Cultuur, Recreatie en Maatschappelijk Werk van 24 december 1971 (Stcrt. 251) zoals gewijzigd bij beschikking van 5 februari 1974 (Stcrt. 39) en van 5 juli 1979 (Stcrt. 151), wordt nader gewijzigd als volgt:

Toegevoegd wordt een nieuw artikel 3b dat luidt:

Artikel 3b

Het in de voorgaande artikelen bepaalde is eveneens niet van toepassing voor wat betreft het door middel van draadomroep-inrichtingen als bedoeld in artikel 1 overbrengen van televisieprogramma's die vanuit het buitenland worden aangeboden door middel van een satelliet, mits:

- a. is voldaan aan het bepaalde bij of krachtens de in het eerste lid van artikel 1 genoemde beschikking;
- b. de aangeboden programma's geen reclameboodschappen bevatten, die in het bijzonder op het Nederlandse publiek gericht zijn;
- c. de verspreiding door middel van een satelliet geschiedt door of in opdracht van een instelling, die de programma's in het land van vestiging openbaar maakt door middel van een omroepzender of een draadomroep-inrichting;
- d. het overbrengen van de programma's gelijktijdig, zonder onderbreking en zoveel mogelijk onverkoofd geschiedt;
- e. de programma's in beginsel worden overgebracht naar alle aangesloten op de draadomroep-inrichting.

Artikel II

Deze beschikking treedt in werking met ingang van de tweede dag na de datum van uitgifte van de Nederlandse Staatscourant waarin zij wordt geplaatst.

Rijswijk, 15 september 1983.

De Minister voornoemd a.l.,
W. J. Deetman.

Nota van toelichting

Door invoering van onderhavige bepaling wordt de toezegging aan de Tweede Kamer gestand gedaan meer toegang tot de Nederlandse kabeltelevisienetten te verlenen aan buitenlandse televisieprogramma's. De bepaling is zo geformuleerd, dat alle vormen van 'quasi-doorgifte', hoewel formeel te beschouwen als overbrengen, met doorgifte worden gelijkgesteld. Dit betekent in de praktijk dat televisieprogramma's ontleend aan communicatiesatellieten, mits aan een aantal voorwaarden is voldaan, vrijelijk via kabeltelevisienetten mogen worden overgebracht.

Deze voorwaarden zijn noodzakelijk omdat de ontheffing van het verbod tot overbrengen zich alleen dient uit te strekken tot die buitenlandse televisieprogramma's die slechts om juridisch-technische redenen niet reeds in hun transportfase naar een draadomroep-inrichting toe, doch eerst door verspreiding door middel van (dat wil zeggen binnen) een draadomroep-inrichting naar alle aangesloten als omroepprogramma's kunnen worden aangemerkt. Er is zorg voor gedragen dat niet nu reeds beslissingen worden genomen over zaken waarover in de parlementaire discussie over de medianota nog moet worden besloten, zoals toepassingen van abonnee-televisie.

Deze worden in de onderdelen c. en e. van het artikel vooralsnog uitgezonderd opdat niet reeds nu op de mediadiscussie wordt vooruitgelopen.

Het zal duidelijk zijn dat het artikel geen betrekking heeft op de doorgifte van omroepprogramma's in formele

zin, zoals bij voorbeeld programma's welke worden ontvangen van een omroepsatelliet. Het doorgeven van deze programma's is en blijft vrij.

De voorwaarde onder a. is met name noodzakelijk in verband met geldende internationale telecommunicatie-afspraken, die ook een wijziging van de aanwijzingsbeschikking van de Minister van Verkeer en Waterstaat van 27 juli 1970 nodig maken. Verwezen zij naar deze wijziging die gelijktijdig met onderhavige beschikking in werking zal treden.

Onder b. wordt een eerste uitwerking gegeven aan hetgeen ter zake van alle vormen van verspreiding van buitenlandse programma's via kabelnetten in het regeerakkoord is vastgelegd. Ten aanzien van de bijzondere gerichtheid van reclameboodschappen op het Nederlandse publiek zullen de volgende - in EBU-verband ontwikkelde - criteria van belang zijn:

- de reclameboodschappen worden aangekondigd - of zijn onderteild - in de Nederlandse taal, terwijl ze afkomstig zijn van een buitenlands originele verspreider;

- de prijzen in de reclameboodschappen zijn uitgedrukt in Nederlandse valuta;

- in de reclameboodschappen worden adressen van verkooppunten in Nederland genoemd;

- in de reclameboodschappen worden producten ten tonele gevoerd die alleen in Nederland voorkomen.

De opsomming is niet limitatief doch indicatief bedoeld. Indien echter aan een combinatie van deze kenmerken voldaan wordt, moet in ieder geval aangenomen worden dat de reclameboodschappen in het bijzonder op het Nederlandse publiek gericht zijn.

Met betrekking tot de onder c. en e. gestelde voorwaarden wordt opgemerkt, dat zij bedoeld zijn om het omroepachtige karakter van de toe te laten programma's te onderstrepen en .. abonnee-televisie vooralsnog uit te sluiten.

Gekozen is voor een 'uitzendende' instantie en voor de eis van openbaarmaking van de programma's in het eigen land. In voorwaarde e. zijn de woorden 'in beginsel' opgenomen, opdat eventueel ook in de toekomst gewenste programmasegmentering, zoals die op enkele (kleinere) kabelnetten reeds wordt toegepast ten volle mogelijk blijft.

De onder d. geformuleerde voorwaarde van gelijktijdigheid is in overeenstemming met hetgeen ook voor de doorgifte van programma's geldt.

Hierdoor wordt evenzeer het omroepachtige karakter van de programma's benadrukt.

Dezelfde overwegingen liggen ten grondslag aan de eis van overkorte verspreiding.

Deze eis is echter niet absoluut gesteld uitsluitend opdat het voor kabelnetten met een beperkte capaciteit mogelijk wordt het programma zo te kunnen verspreiden, dat de gebruikelijke doorgifte van de rechtstreeks ter plaatse ontvangbare programma's niet worden onderbroken.

Bij niet-naleving van de gestelde voorwaarden zullen de gebruikelijke sancties van artikel 20 van de Telegraaf- en Telefoonwet van toepassing zijn. De regeling zal een tijdelijke toepassing hebben. Zo spoedig mogelijk na de discussie over de medianaota zal in een breder opgezette wettelijke regeling worden voorzien.

De Staatssecretaris van Verkeer en Waterstaat.

Overwegende, dat het wenselijk is nadere regelen te stellen m.b.t. het ontvangen ten dienste van draadomroepinrichtingen van door een satelliet uitgezonden, niet voor directe ontvangst door het publiek bestemde informatie;

Gelet op artikel 3 sexies van de Telegraaf- en Telefoonwet 1904 (Stb. 7).

Bestuut:

Artikel I:

De Beschikking van de Minister van Verkeer en Waterstaat van 27 juli 1970 (Stcrt. 144) zoals gewijzigd bij Beschikking van 17 december 1971 (Stcrt. 251) en Beschikking van 6 maart 1974 (Stcrt. 48), wordt nader gewijzigd als volgt:

1. Het huidige artikel 10 wordt vernoemd tot artikel 11;
2. Toegevoegd wordt een nieuw artikel 10, dat luidt:

Artikel 10

1. Een draadomroepinrichting als in de artikelen 2 en 3 omschreven mag zonder een daartoe strekkende aanvullende machtiging van de directeur-generaal niet voorzien zijn van een inrichting bestemd voor de ontvangst van door middel van een satelliet uitgezonden, niet voor directe ontvangst door het publiek bestemde informatie.

2. Een aanvullende machtiging kan slechts worden verleend aan de houder van een machtiging als in artikel 4 bedoeld, indien:

a. deze ten genoegen van de directeur-generaal aantoon, dat de te ontvangen informatie uit hoofde van een tussen hem en de afzender daarvan bestaande rechtsbetrekking bestemd of mede bestemd is ter verspreiding door middel van de inrichting, waarvoor hem een machtiging is verleend;

b. door of vanwege de directeur-generaal is vastgesteld, dat ten aanzien van de ontvangst is voldaan aan de voorwaarden welke hiaraan ingevolge internationale overeenkomsten dienen te worden gesteld;

c. deze met het Staatsbedrijf der PTT terzake van de ontvangst een overeenkomst heeft gesloten, waarbij hij zich verplicht heeft de kosten, welke uit deze ontvangst voor het Staatsbedrijf zullen voortvloeien, waaronder begrepen de vergoeding welke door de PTT aan de satellietbeheerder(s) dient te worden voldaan, aan het Staatsbedrijf te vergoeden en, voor het geval het de ontvangst van versleutelde informatie betreft, tegen een door het Staatsbedrijf der PTT vast te stellen vergoeding gebruik te maken van een door of vanwege het Staatsbedrijf ter beschikking te stellen zogenaamde decoder of andere apparatuur waarmee de informatie kan worden ontsleuteld.

3. Een aanvullende machtiging geeft de houder geen recht op storingsvrije ontvangst.

4. Aan een aanvullende machtiging kunnen technische en administratieve voorwaarden worden verbonden.

Artikel II:

Deze beschikking treedt in werking met ingang van de tweede dag na de datum van uitgifte van de Nederlandse Staatscourant waarin zij wordt geplaatst.

's-Gravenhage, 6 september 1983.

De Staatssecretaris van Verkeer en Waterstaat,

J. F. Scherpenhuizen.

Nota van Toelichting

Het Internationale Radioreglement, dat deel uitmaakt van de Internationale Telecommunicatie Conventie, verplicht de staten die de Conventie hebben ondertekend de nodige maatregelen te nemen om ongeoorloofde ontvangst van radiocommunicatie niet bestemd voor directe ontvangst door het publiek, alsmede verspreiding en/of bekendmaking, op welke wijze dan ook, van de inhoud van de op ongeoorloofde wijze ontvangen informatie te voorkomen en op te treden wanneer een en ander toch plaatsvindt. Het gaat hier dus om informatie die door de afzender, via een aardse zender of een satelliet, wordt uitgezonden ten behoeve van en bestemd voor bepaalde ontvangers. Zonder de toestemming van de afzender is de ontvangst en verspreiding van deze informatie verboden. De toestemming van de afzender kan een algemeen karakter dragen, bij voorbeeld voor een nader, door hem aangegeven categorie ontvangers, zoals (bepaalde) kabeltelevisienetten.

Bij de - overigens nog niet in werking getreden - jongste wijziging van artikel 3-ter van de Telegraaf- en Telefoonwet is het belang onderkend van bepalingen met betrekking tot radio-elektrische ontvanginrichtingen. Hierbij kan met het oog op de rechten van derden in het radioverkeer, dan wel de nakoming van internationale voorschriften, het vereiste van een machtiging van of vanwege de Minister van Verkeer en Waterstaat worden gesteld voor de

aanleg, het aanwezig hebben en gebruik van daarbij te omschrijven ontvanginrichtingen.

Het is echter nodig gebleken ook voor de ontvangst en verspreiding van meerbedoelde informatie uitgezonden door middel van een satelliet ten behoeve van een draadomroepinrichting (gemeenschappelijke en/of centrale antenne-inrichting) regelen te stellen en een machtigingstelsel in te voeren voor het aanleggen, aanwezig hebben en gebruiken van ontvanginrichtingen t.b.v. deze informatie. Hiertoe biedt artikel 3-sexies van meergenoemde wet de mogelijkheid.

Het gaat hier, nogmaals, uitdrukkelijk niet om seinen, signalen, communicatie of andere informatie bestemd voor directe ontvangst door het publiek, zoals omroepprogramma's uitgezonden door een aardse omroepzender of omroepsatelliet. Dergelijke informatie mag door een ieder vrijelijk worden ontvangen en de inhoud hiervan bekend worden gemaakt, e.e.a. uiteraard met inachtneming van auteursrechtelijke en andere aspecten. Het betreft hier informatie, die niet reeds in de transportfase als omroepprogramma kan worden aangemerkt, daar ze niet wordt uitgezonden door een omroepzender of omroepsatelliet en als zodanig niet bestemd is voor directe ontvangst door het algemene publiek. Eerst door verspreiding van deze informatie door middel van een draadomroepinrichting naar alle aangeslotenen of zender, wordt zij omroepprogramma.

Het verspreiden van dergelijke informatie door middel van draadomroepinrichtingen valt derhalve onder het begrip 'overbrengen' in de zin van de Telegraaf- en Telefoonwet en de Omroepwet. Voor de verspreiding is dus toestemming vereist van de Minister van Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur, ingevolge artikel 3b van de beschikking van deze Minister dd. 24 december 1971 (Stcrt. 251) zoals sindsdien gewijzigd.

Behalve de toestemming van de afzender van de informatie is bij uitzending door middel van satelliet de toestemming vereist van de organisatie die de satelliet beheert, b.v. INTELSAT of EUTELSAT. Alle ontvang- en/of zendinrichtingen (grondstations) die met een satelliet van dergelijke organisaties willen werken - voor het ontvangen van of opzenden van informatie naar - dienen hiertoe bij deze organisatie te worden aangemeld.

Deze aanmelding dient te geschieden door de PTT-administratie, of andere daartoe aangewezen instantie, van het land waaronder het grondstation juridisch valt. De satellietbeheerder beslist over de toelating, stelt eventueel bijzondere voorwaarden vast en bepaalt de eventueel verschuldigde vergoedingen e.d. Deze worden aangerekend aan de betrokken PTT-administraties.

Een machtiginghouder van een centrale antenne-inrichting of gemeenschappelijke antenne-inrichting die informatie als vorenbedoeld wil overbrengen dient zich, in voorkomend geval met overlegging van de toestemming van de afzender, te richten tot de Centrale Directie van de PTT te 's-Gravenhage Afdeling Draadomroepsystemen. De PTT meldt het grondstation aan bij de betrokken satellietbeheerder en regelt verder de verkrijging van eventuele decoders, de betaling van het gebruik van het space-segment e.d.

Goedkeuring van het gebruik van een grondstation biedt overigens geen enkele garantie of bescherming voor een goede ongestoorde en blijvende ontvangst. Het gaat hier al. om stations die in het kader van de frequentie-ordening niet worden gecoördineerd en geen bescherming genieten ten opzichte van andere geautomatiseerde radiodiensten. Storingen zullen b.v. kunnen optreden door straalverbanden in Nederland of nabuurlanden werkend in dezelfde frequentieband.

**ONTWERP MINISTERIËLE REGELING EX 48 OMROEPWET EN 3 SEXIES
TELEGRAAF- EN TELEFOONWET (KABELREGELING)**

22 juni 1984

De minister van Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur in overeenstemming met de staatssecretaris van Verkeer en Waterstaat

Gelet op artikel 48 van de Omroepwet (Stb. 1967, 176) en op artikel 3 sexies van de Telegraaf- en Telefoonwet 1904 (Stb. no. 7);

Besluit:

HOOFDSTUK I. ALGEMENE BEPALINGEN

Artikel 1

In deze regeling wordt verstaan onder:

- a. Minister: de Minister van Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur;
- b. antenne-inrichting: een gemeenschappelijke antenne-inrichting of centrale antenne-inrichting als bedoeld in de beschikking van de Minister van Verkeer en Waterstaat van 27 juli 1970, nr. 70027 (Stcrt. 144), waarvoor de directeur-generaal der Posterijen, Telegrafie en Telefonie een machtiging heeft afgegeven overeenkomstig de bepalingen van die beschikking, alsmede de inrichtingen die overeenkomstig die beschikking zijn gemeld.

Artikel 2

1. Het gebruik van antenne-inrichtingen voor het doen overbrengen en overbrengen van radio- en televisieprogramma's is niet toegestaan dan met toepassing van het in deze regeling bepaalde.
2. Het bepaalde in deze regeling is niet van toepassing
  - a. op het doen overbrengen en overbrengen van programma's op directe oproep van een aangeslotene, op het door deze bepaalde tijdstip,
  - b. op het doen overbrengen van programma's van en naar slechts één aangeslotene en
  - c. op het gebruik van een antenne-inrichting voor conservatiedoeleinden.

HOOFDSTUK II. ONGERICHT VERSPREIDE RADIO- EN TELEVISIEPROGRAMMA'S

Artikel 3

1. De minister kan een regionale omroepinstelling als bedoeld in artikel 47 van de Omroepwet vergunning verlenen een voor het publiek bestemd lokaal radio- of televisieprogramma te doen overbrengen door middel van een of meer antenne-inrichtingen.
2. De vergunning geeft aan op welke antenne-inrichting of antenne-inrichtingen zij betrekking heeft. De antenne-inrichtingen dienen binnen één agglomeratie te zijn gelegen.
3. De minister beslist niet op een aanvraag om een vergunning alvorens de betrokken gemeenteraden in de gelegenheid zijn gesteld hun advies uit te brengen. Het advies heeft in het bijzonder betrekking op de representativiteit van de betrokken instelling en bevat de gegevens waaruit de representativiteit blijkt.
4. De minister kan andere dan de in het eerste lid bedoelde instellingen, die volgens de bepalingen van de Omroepwet voor de toewijzing van zendtijd in aanmerking komen, in de gelegenheid stellen voor het publiek bestemde niet-lokale programma's over te brengen.

Artikel 4

1. Het gebruik van een antenne-inrichting voor het overbrengen van voor het publiek bestemde radio- en televisieprogramma's is toegestaan indien het betreft:

- a. een door de Kamers der Staten-Generaal, de provinciale staten of gemeenteraden samengesteld programma, bestaande uit een onverkorte weergave van het in haar openbare vergaderingen verhandelde;
- b. programma's die vanuit het buitenland worden aangeboden door middel van kabel-, straal- of satellietverbindingen,
  - mits het programma niet bevat reclameboodschappen die in het bijzonder op het Nederlandse publiek zijn gericht en,
  - mits, voor zover het betreft een televisieprogramma, het behoudens toestemming van de minister geen Nederlandstalige ondertiteling bevat en
  - mits de verspreiding door middel van een kabel-, straal- of satellietverbinding geschiedt door of in opdracht van een instelling of een samenstel van instellingen die het programma in het land van vestiging openbaar maakt door middel van een omroepzender of een draadomroepinrichting en,
  - mits het programma naar alle aangeslotenen op de antenne-inrichting wordt overgebracht.
- c. programma's uitsluitend bestaand uit alfanumerieke gegevens en afbeeldingen, die op een afzonderlijk kanaal van de antenne-inrichting worden aangeboden door een bedrijf of instelling, niet zijnde een instelling die in aanmerking komt voor de toewijzing van zendtijd, noch een overheidsbedrijf, machtiginghouder of exploitant van een antenne-inrichting, en die worden verspreid op zodanige wijze dat het voor een aangeslotene op de antenne-inrichting mogelijk is dit programma te raadplegen op een door hem bepaald tijdstip, in een door hem bepaalde volgorde.

2. De in het eerste lid bedoelde programma's worden gelijktijdig en zoveel mogelijk onverkort overgebracht.

3. Het gebruik van een antenne-inrichting is voorts toegestaan voor:

- a. mededelingen vanwege de machtiginghouder van de antenne-inrichting met betrekking tot de dienstverlening die door middel van de inrichting verricht wordt;
- b. mededelingen van dringende aard in het belang van de veiligheid van de bevolking in het door de inrichting bereikte gebied.

HOOFDSTUK III. GERICHT VERSPREIDE RADIO- EN TELEVISIEPROGRAMMA'S

Artikel 5

1. Het doen overbrengen van radio- of televisieprogramma's waarvan de overbrenging uitsluitend naar de aangeslotenen geschiedt met wie ter zake afzonderlijke overeenkomsten zijn gesloten, is voorbehouden aan bedrijven, educatieve en kerkelijke instellingen, instellingen op geestelijke grondslag, ziekenomroepinstellingen en andere instellingen, die

- a. daarvoor van de minister een vergunning hebben verkregen en
- b. een daartoe strekkende overeenkomst hebben gesloten met de machtiginghouder van de antenne-inrichting.

2. Vergunning als bedoeld in het eerste lid wordt niet verleend aan een instelling die op grond van de artikelen 13, 14, 15, 16 tweede lid, 17 tweede lid, 18, 19, 20 en 21 van de Omroepwet in aanmerking komt voor het verkrijgen van zendtijd, aan overheidslichamen, noch aan een machtiginghouder of een exploitant van een antenne-inrichting.

3. Een vergunning wordt verleend voor een bepaalde termijn, welke tenminste vijf jaren belooft.

Artikel 6

1. Op een aanvraag voor een vergunning als bedoeld in artikel 5 beslist de minister binnen vier maanden na ontvangst van de aanvraag.
2. Een vergunning als bedoeld in artikel 5 kan slechts worden geweigerd indien de minister van oordeel is, dat de aanvrager de aan de vergunning te verbinden voorwaarden niet in acht zal nemen, danwel indien de aanvrager een instelling is als bedoeld in artikel 5, tweede lid.

Artikel 7

Een vergunning verleend aan een in artikel 5, eerste lid, bedoelde andere instelling kan slechts worden gebruikt voor het doen overbrengen van radio- en televisieprogramma's op antenne-inrichtingen waarop voldoende capaciteit beschikbaar is, waarvan geen vergunninghoudende bedrijven, noch educatieve of kerkelijke instellingen, instellingen op geestelijke grondslag of ziekenomroepinstellingen gebruik wensen te maken.

Artikel 8

1. Aan een vergunning kunnen ten aanzien van het door de vergunninghouder te verzorgen aanbod van televisieprogramma's voorwaarden worden gesteld
  - a. met betrekking tot het aandeel, dat Nederlandse culturele programma's zullen uitmaken van het door de vergunninghouder te verzorgen programma-aanbod;
  - b. met het doel te voorkomen dat een volledig programma als bedoeld in artikel 35, tweede lid, van de Omroepwet wordt aangeboden.
2. De minister kan de in het eerste lid, onder a, bedoelde voorwaarden jaarlijks herzien.

Artikel 9

1. De houder van een vergunning tot het doen overbrengen van televisieprogramma's als bedoeld in artikel 5 treedt jaarlijks in overleg met de Nederlandse Omroep Stichting om een nieuwe overeenkomst tot stand te brengen over de verslaggeving van belangrijke evenementen.
2. Indien op 1 december van enig jaar met één of meer vergunninghouders geen overeenkomst tot stand is gekomen stelt een door de minister te benoemen commissie van deskundigen, op verzoek van een der betrokken partijen een lijst vast van evenementen waarvan de vergunninghouder niet een verslag zal doen overbrengen, danwel slechts een verslag kan doen overbrengen onder de voorwaarden en omstandigheden die de commissie bepaalt.
3. De minister regelt de werkwijze en samenstelling van de commissie.
4. De minister kan een houder van een vergunning van het bepaalde in het eerste lid ontheffing verlenen.

Artikel 10

Het is de houder van een vergunning als bedoeld in artikel 5, onverminderd het bepaalde in artikel 9, niet toegestaan een televisieprogramma te doen overbrengen, indien hij van dat programma zodanige rechten tot verspreiding heeft verworven,

- a. dat de uitzending van dat programma door een instelling die zendtijd heeft verkregen gedurende een langere tijd dan twee jaar na het overbrengen wordt uitgesloten, dan wel,
- b. dat de uitzending van een korte samenvatting van een evenement door een instelling die zendtijd heeft verkregen onmogelijk wordt gemaakt.

Artikel 11

1. Indien het televisieprogramma, dat een houder van een vergunning als bedoeld in artikel 5 op een kanaal van een antenne-inrichting doet overbrengen bestaat uit alfa-numerieke gegevens en stilstaande beelden is het bepaalde in de artikelen 8, 9 en 10 niet van toepassing.

2. De in het eerste lid bedoelde televisieprogramma's kunnen reclameboodschappen bevatten.

3. Indien de in het eerste lid bedoelde televisieprogramma's worden aangeboden op een door de vergunninghouder bepaald tijdstip, in een door hem bepaalde volgorde, kunnen zij gedurende een door de minister te bepalen termijn worden overgebracht naar alle aangeslotenen van de antenne-inrichting.

HOOFDSTUK IV. ALGEMENE VOORSCHRIFTEN

Artikel 12

1. De houder van een vergunning is, met inachtneming van het bij of krachtens deze regeling bepaalde, bevoegd vorm en inhoud van zijn programma's te bepalen. De houder van een vergunning is verantwoordelijk voor hetgeen in dat kader worden overgebracht.

2. Onverminderd het bepaalde in artikel 11 zijn de in het eerste lid bedoelde programma's behoudens toestemming van de minister niet dienstbaar aan reclamedoeleinden. Het op grond van artikel 11 van de Omroepwet voor de binnenlandse omroep bepaalde is van overeenkomstige toepassing.

3. De houder van een vergunning heeft geen aanspraak op enige vergoeding van kosten vanwege de minister.

Artikel 13

Het toezicht op het gebruik van de antenne-inrichtingen dat met toepassing van deze regeling is toegestaan is repressief en wordt door of vanwege de minister uitgeoefend.

Artikel 14

Indien door de vergunninghouder niet wordt voldaan aan het bepaalde bij of krachtens deze regeling, kan de vergunning, geheel of voor een bepaalde antenne-inrichting, voor een bepaalde termijn worden geschorst.

Artikel 15

1. Het doen overbrengen en het overbrengen van een programma met toepassing van deze regeling heeft, behoudens het bepaalde in artikel 4, derde lid, onder b, niet ten gevolge dat het doorgeven of overbrengen van de in het tweede lid genoemde programma's geheel of ten dele wordt onderbroken.

2. De in het eerste lid bedoelde programma's zijn die van:

a. de regionale omroepinstellingen, voorzover de betreffende antenne-inrichting zich bevindt in het gebied waarvoor deze programma's bestemd zijn,

b. de instellingen die zendtijd hebben verkregen voor de binnenlandse landelijke omroep,

c. de Nederlandstalige uitzendingen van de Belgische omroep, indien deze ter plaatse gewoonlijk worden doorgegeven.

HOOFDSTUK V. SLOTBEPALINGEN

Artikel 16

De beschikking van de minister van Cultuur, Recreatie en Maatschappelijk Werk van 24 december 1971 (Stcrt. 251) wordt ingetrokken.

Artikel 17

Instellingen die op grond van artikel 1a van de beschikking van de minister van Cultuur, Recreatie en Maatschappelijk Werk van 24 december 1971 (Stcrt. 251) zijn aangewezen, worden geacht een vergunning te hebben op grond van artikel 3. Aan deze vergunning zijn dezelfde voorschriften en beperkingen verbonden, die aan de aanwijzing zijn verbonden.

Artikel 18

Deze regeling treedt in werking op .....

Van dit vonnis is appellante bij exploit van 23 juni 1983 in hoger beroep gekomen en bij memorie voerde zij daartegen onder het in het geding brengen van stukken drie grieven aan luidend:

GRIEF 1

Ten onrechte oordeelde de President dat de signaallevering middels de gai niet apart van de huur kan worden opgezegd.

GRIEF 2

Ten onrechte heeft de President de door "Beter Wonen" aangegeven feiten en omstandigheden en hieruit resulterende beleidsgronden tot beëindiging van haar gain niet van belang geacht.

GRIEF 3

Ten onrechte heeft de President spoedeisend belang aangenomen.

Zij concludeerde tot vernietiging van het bestreden vonnis en tot alsnog afwijzing van de vordering van geintimeerden, kosten rechtens.

Geintimeerden hebben bij memorie van antwoord de opgeworpen grieven, onder het in het geding brengen van stukken, bestreden met conclusie tot bevestiging van het bestreden vonnis, met veroordeling van appellante in de kosten van het hoger beroep.

Tenslotte hebben partijen hare zaak doen bepleiten, ter gelegenheid waarvan door hen akte is gevraagd van het in het geding brengen van stukken, waarna zij de stukken aan het Hof hebben overgelegd met het verzoek uitspraak te doen.

TEN AANZIEN VAN HET RECHT:

Overwegende dat, als onbestreden overwogen in het vonnis waarvan beroep, tussen partijen vaststaat:

- dat geintimeerden, ieder individueel, met appellante huurovereenkomsten hebben gesloten met betrekking tot flatwoningen gelegen in de Edmond Jasparsstraat te Maastricht;

- dat door appellante in 1973, ten behoeve van (radio-en) televisiesingaallevering aan haar huurders, in vorenbedoelde flat een gemeenschappelijke antenne-installatie, nader te vermelden als g.a.i., is geplaatst;

- dat de stichtingskosten van bedoelde g.a.i. in de huurprijs van de flatwoningen zijn doorberekend;

- dat in de vergoeding voor kosten van service als bedoeld in artikel 20 van het, op der partijen huurovereenkomst toepasselijke, huurreglement de facto een bedrag voor het onderhoud en het verhelpen van kleinere storingen van bedoelde g.a.i. is begrepen;

Overwegende, dat voormelde g.a.i. door appellante wordt c.q. werd geëxploiteerd;

Overwegende, dat geïntimeerden hun vordering (mede) baseren op de stelling dat de signaallevering als vorenbedoeld onderdeel uitmaakt van der partijen huurovereenkomst -hetgeen appellante, stellend dat de huurovereenkomst noch het huurreglement een verplichting tot signaallevering inhoudt, betwist- althans dat tussen partijen een wederkerige overeenkomst tot stand is gekomen tot levering van signaal door appellante tegen betaling door geïntimeerden, waaraan appellante zich niet eenzijdig kan onttrekken;

Overwegende, dat naar 's-Hofs aanvankelijk oordeel voor de beoordeling van het voorliggende gevorderde van geen belang is of de door appellante erkende verplichting tot signaallevering voortvloeit uit der partijen huurovereenkomst of uit anderen hoofde;

Overwegende, dat immers, naar 's-Hofs aanvankelijk oordeel, in casu sprake is van een -met der partijen huurovereenkomst in nauwe betrokkenheid staande- overeenkomst tussen partijen tot signaallevering door appellante middels de door haar geëxploiteerde g.a.i. tegen betaling door geïntimeerden;

Overwegende, dat het Hof voor zijn bovenvermeld voorlopig oordeel steun vindt in de omstandigheden:

- dat appellante een zodanige overeenkomst tot signaallevering slechts kan aangaan met haar huurders immers slechts deze -ook in de gedachtengang van appellante- rechtmatig kunnen beschikken over het in de flatwoningen aanwezige aansluitpunt voor een TV-toestel;
- dat in de huurprijs, -ook al is thans niet meer het bestanddeel daarvan in de huur aan te wijzen, naar tussen partijen in confesso is- de stichtingskosten van de, het signaal doorgevende en door appellante geplaatste en geëxploiteerde, g.a.i. zijn doorberekend;
- dat, wat er ook zij van de vraag of deze kosten begrepen kunnen worden onder de in artikel 20 van het huurreglement vermelde servicekosten, geïntimeerden in bedoelde vergoeding voor servicekosten de facto een bedrag betalen voor het onderhoud en het verhelpen van kleinere storingen van de g.a.i.;
- dat de huurder voor het ontvangen van goede televisie-signalen aangewezen was op de door appellante geëxploiteerde g.a.i. nu het enerzijds de huurder verboden is een televisie- of radioantenne op het dak of elders op/aan het gehuurde aan te brengen, behoudens schriftelijke toestemming van het bestuur van appellante, en anderzijds een binnenantenne -zeker in een flatgebouw- geen redelijk alternatief vormt;

- dat, daargelaten of geïntimeerden-huurders, van een ingevolge het hierna te vermelden antenneverbod, vereiste mogelijke bestuurstoestemming voor een buitenantenne gebruik kunnen maken, niet aan te nemen valt dat het bestuur bedoelde toestemming zal verlenen nu de, naar appellantes mededeling sedert 1968 toepasselijke en door haar alsnog overgelegde, artikelen 265 en 358 van de modelbouwverordening zakelijk weergegeven inhouden dat het plaatsen en hebben van antennes ten dienste van een woning binnen een afstand van 20 meter van een g.a.i. of c.a.i. verboden is en tevens dat op, of bij een tot bewoning bestemd gebouw dat 20 of meer woningen of wooneenheden bevat een g.a.i. c.q. c.a.i. aangebracht dient te worden;

Overwegende, dat ten aanzien van de voormelde tussen partijen tot standgekomen overeenkomst tot signaallevering niet terzake is of signaallevering ook -zoals appellante benadrukt- los van de huur door derden zou kunnen plaatsvinden, noch wat de innerlijke c.q. achterliggende beweegredenen van appellante zijn geweest tot het plaatsen van een g.a.i. en het via de exploitatie door haar van de g.a.i. aan de huurders leveren van signalen tegen betaling door die huurders;

Overwegende, dat daarentegen wel, naar 's-Hofs aanvankelijk oordeel, voormelde nauwe betrokkenheid tussen bedoelde overeenkomsten met zich brengt dat de verplichting tot signaallevering in beginsel slechts beëindigd kan worden als de huuroverkomst tot een einde is gekomen en appellante daarbuiten slechts in uitzonderingsgevallen tot eenzijdige beëindiging kan overgaan;

Overwegende, dat de huuropzeggingsbepalingen van het Burgerlijk Wetboek met het onderhavige geval derhalve niet van doen hebben en het Hof het te dezer zake over en weer door partijen aangevoerde dan ook onbesproken laat;

Overwegende, dat ofschoon grief 1 derhalve in zoverre gegrond is dit, zoals hieronder nader overwogen, niet tot vernietiging van het bestreden vonnis kan leiden;

Overwegende, dat de enkele omstandigheid dat de gemeente Maastricht, -in haar bouwverordening kennelijk, gezien voormelde artikelen, het bestaansrecht van g.a.i.-en erkennend-, overgaat tot het aanleggen van een (stads-)c.a.i. geen reden van zodanig ernstige aard is, naar 's-Hofs voorlopig oordeel, dat appellante niet de wens van geïntimeerden, te weten der partijen signaalleveringsovereenkomst te willen handhaven, behoefde te verwachten en gerechtigd is eenzijdig de signaallevering op de voorheen geldende wijze en onder de voorheen geldende condities te beëindigen;

Overwegende, dat appellante in ieder geval niet, naar 's-Hofs aanvankelijk oordeel, tot een dergelijke beëindiging gerechtigd is zolang niet is vastgesteld -waaromtrent ten processe niet is gebleken- dat het onmogelijk is de signaalleveringsovereenkomst voort te zetten door signaallevering van dezelfde kwaliteit middels de c.a.i. waarbij appellante tegenover de gemeente als abonnee van de c.a.i. zou optreden;

Overwegende, dat de vraag of en zo ja in hoeverre appellante de mogelijk dan verhoogde kosten van signaallevering aan haar huurders kan doorberekenen in het kader van dit kort geding niet ter beoordeling van het Hof is;

Overwegende, dat de g.a.i.-voorziening weliswaar als een gemeenschappelijke voorziening, naar 's-Hofs voorlopig oordeel, aangemerkt kan worden en hiermede wellicht bezwaarlijk te verenigen zou zijn dat 10 huurders aanspraak kunnen maken op invoering of handhaving daarvan, doch dat het gemeenschappelijke, op de gezamenlijkheid steunende, van een zodanige voorziening dan tevens medebrengt dat slechts met instemming van de huurders, althans van een zeer aanmerkelijk deel daarvan, deze voorziening beëindigd kan worden;

Overwegende, dat appellante er op heeft gewezen dat nu -blijkens een door haar gehouden enquête- de overgrote meerderheid van haar huurders beëindiging van signaallevering middels de g.a.i. en verdere signaallevering middels de zijdens de gemeente geëxploiteerde c.a.i. wenst, geïntimeerden naar maatstaven van redelijkheid en billijkheid niet voortgezette signaallevering via de g.a.i. door appellante (aan hen) kunnen eisen, temeer nu de c.a.i. een complex-gewijs aan te brengen voorziening betreft en het bestaan van twee voorzieningen g.a.i. en c.a.i., naast elkaar op grote bezwaren stuit;

Overwegende, dat geïntimeerden -wijzende op de zinssnede voorkomende in het rondschriften van appellante aan haar huurders: "het niet beantwoorden van de (op de voor 15 juli in te zenden antwoord-kaart) gestelde vragen mogen wij beschouwen als een akkoord gaan met de aanbieding van de gemeente"- de waarde van de uitgevoerde enquête bestrijden;

Overwegende, dat uit de door appellante verstrekte gegevens blijkt dat 18,5% van de huurders zich voor invoering van het nieuwe systeem heeft uitgesproken, 16% zich er tegen heeft uitgesproken en 65% in het geheel niet reageerde;

Overwegende, dat het Hof appellante dan ook vooralsnog niet kan volgen in haar, in het schrijven van maart 1983 aan haar huurders vervatte, mededeling "De grote meerderheid van de huurders wil dus wel deelnemen aan de stads-C.a.i." noch in haar stelling ten processe dat appellante, gezien de resultaten van de enquête en het gemeenteraadsbesluit besloten heeft de signaallevering via haar g.a.i. te beëindigen;

Overwegende, dat waar moge zijn dat appellante een beslissing diende te nemen, doch dat het Hof vooralsnog van oordeel is dat dit niet meebracht dat appellante met toepassing van "arithmétique hollandaise" de door haar voorgestane beslissing als door de huurders gewenst kon aanmerken;

Overwegende, dat de door appellante zowel in voormeld schrijven van maart 1983 als ten processe uitgesproken zorg voor de toekomstige economische en financiële consequenties voor haar huurders al evenmin een reden van zodanig ernstige aard vormt, naar 's-Hofs aanvankelijk oordeel, dat dit de eenzijdige beëindiging van de signaalleveringsovereenkomst rechtvaardigt;

Overwegende, dat te dezer zake teminder van een omstandigheid als bedoeld gesproken kan worden, naar 's-Hofs voorlopig oordeel, nu van appellantes huurders 16% duidelijk appellantes zorgen niet deelden en 65% verondersteld kunnen worden geen zorgen te dezer zake te hebben, daargelaten dat in de voorlichting bij de enquête dit punt niet werd aangeroerd integendeel gevraagd werd de mening weer te geven over de bereidheid om voor de ontvangst van meerdere TV-programma's (via de c.a.i.) meer te betalen;

Overwegende, dat het er overigens in casu niet om handelt of appellante haar huurders niet het recht kan onthouden aansluiting op de c.a.i.-voorziening te nemen, doch of appellante gerechtigd is haar huurders te verplichten aansluiting op de c.a.i.-voorziening te nemen;

Overwegende, dat toch, naar 's-Hofs aanvankelijk oordeel, beëindiging van de signaallevering door appellante middels haar g.a.i. voor geïntimeerden in redelijkheid geen ander alternatief met zich brengt dan aansluiting op de c.a.i.-voorziening;

dat immers een eigen buitenantenne, zoals hiervoor reeds overwogen, niet is toegestaan en noch het afzien van televisieontvangst noch het plaatsen van een binnenantenne, zeker in een flatgebouw, als een redelijk alternatief is aan te merken en dit kennelijk ook niet in de opvatting van appellante is nu deze zelf stelt dat signaallevering per g.a.i. bij gebreke van een beter alternatief zoals privé-antenne, kabelnet, ingegroeid is;

Overwegende, dat appellante nog heeft gewezen op het zeer grote aantal tot standgebrachte aansluitingen op de c.a.i., waaruit zou blijken van de wens van de huurders tot aansluiting, doch dat geïntimeerden uitdrukkelijk hebben gesteld dat deze aansluitingen slechts zijn de aangebrachte aansluitmogelijkheden, de zogenaamde "kastjes", welke niet gelijk te stellen zijn met het aantal werkelijk gerealiseerde aansluitingen van hen die zich als abonnee op de c.a.i. hebben aangemeld, aangezien de "kastjes" ook worden aangebracht als de huurder geen abonnee wenst te worden op de c.a.i.;

Overwegende, dat appellante heeft aangeboden de juistheid van de door haar verstrekte gegevens omtrent de werkelijke aansluitingen middels een accountantsonderzoek/-verklaring aan te tonen, doch naar 's-Hofs voorlopig oordeel in een kort geding als het onderhavige voor een min of meer uitgebreid en/of langdurig getuigen- of deskundigenonderzoek geen plaats is;

Overwegende, dat uit al het vorenoverwogene volgt dat de grieven 1 en 2 niet tot vernietiging van het bestreden vonnis kunnen leiden;

Overwegende, dat ook grief 3 faalt nu immers reeds de enkele omstandigheid dat appellante, zoals in het schrijven van maart 1983 aan haar huurders medegedeeld, de exploitatie van de g.a.i. te beëindigen, zodra een complex woningen op de gemeentelijke kabel zou zijn aangesloten en de werkzaamheden voor die aansluiting ook blijkens de aansluiting cijfers gestaag worden voortgezet, voor geïntimeerden, die daarvan de gevolgen zouden ondervinden, een spoedeisend belang medebrengt bij een voorziening in deze;

Overwegende, dat hieraan niet afdoet dat inmiddels, vanwege de onderhavige procedure, de exploitatie van de bestaande g.a.i.-installatie vooralsnog is aangehouden;

Overwegende, dat nu de opgeworpen grieven geen doel treffen het bestreden vonnis bekrachtigd dient te worden, zulks onder verwijzing van appellante in de op het hoger beroep gevallen proceskosten;

RECHTDOENDE IN HOGER BEROEP:

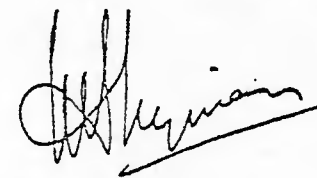
Bekrachtigt het door de President van de Arrondissementsrechtbank te Maastricht op 10 juni 1983 tussen partijen gewezen vonnis waarvan beroep;

Verwijst appellante in de op het hoger beroep gevallen proceskosten, welke kosten tot aan deze uitspraak aan de zijde van geïntimeerden worden begroot op fl. 2.850,— waarvan te voldoen aan de griffier van dit Hof f 135,—, aan geïntimeerde sub 10 f 285,— en het restant aan de procureur van de geïntimeerden sub 1 tot en met 9;

Aldus gewezen door de heren mrs. Nijman, raadsheer-voorzitter, Dorn, raadsheer, en Kaulingfreks, raadsheer-plaatsvervanger, en uitgesproken ter openbare terechtzitting van het Gerechtshof te 's-Hertogenbosch van 15 juni 1984 door mr. Nijman, fungerend-president, in tegenwoordigheid van de heer Hurkens, waarnemend-griffier.

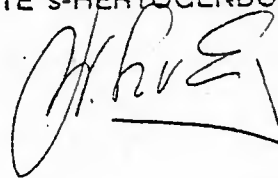
R.J. Hurkens.

W.A. Nijman.

VOOR GROSSE ~~DE GRIF~~
Afgegeven aan Mr. W. Plesman.
DE GRIFFIER VAN HET GERECHTSHOF
TE 's-HERTOGENBOSCH

Zaterdag 16 juni 1984

Afl. 22

Rechtspraak van de Week

BEHORENDE BIJ HET NEDERLANDS JURISTENBLAD

Uitgever: W. E. J. Tjeenk Willink • Zwolle

Nr. 107

HOGE RAAD

25 mei 1984, nr. 12281
(Mrs. Ras, Drion, Snijders,
Royer, Bloembergen)

Gelijktijdige doorgifte per kabel van televisie-uitzendingen aan abonnees van een centrale antenne-inrichting.

Vraag of die doorgifte moet worden beschouwd als openbaarmaking in de zin van het auteursrecht.

(Vervolg op HR 30 okt. 1981, NJ 1982, 435, m.nt. Van Nieuwenhoven Helbach)

(Auteurswet 1912 art. 1 en 12; Herziene Berner Conventie (Trb. 1955, 45) art. 11 bis lid 1 sub 2°)

De Stichting tot exploitatie Centrale Antenne-Inrichting Amstelveen, te Amstelveen, eisers tot cassatie, adv. Mr. A. G. Maris,
tegen

1. Columbia Pictures Industries Inc., een vennootschap opgericht en bestaande onder de wetten van de staat Delaware, Verenigde Staten van Amerika, gevestigd te Burbank, California, Verenigde Staten van Amerika,

2. Metro-Goldwyn-Mayer, een vennootschap opgericht en bestaande onder de wetten van de staat Delaware, Verenigde Staten van Amerika, gevestigd te Culver City, California, Verenigde Staten van Amerika,

3a. Paramount Pictures Inc., een vennootschap opgericht en bestaande onder de wetten van de staat Delaware, Verenigde Staten van Amerika, gevestigd te New York, Verenigde Staten van Amerika,

3b. Furie Pictures Corporation, een vennootschap opgericht en bestaande onder de wetten van de staat Delaware, Verenigde Staten van Amerika, gevestigd te New York, Verenigde Staten van Amerika,

4. Twentieth Century Fox, een vennootschap opgericht en bestaande onder de wetten van de staat Delaware, Verenigde Staten van Amerika, gevestigd te Beverly Hills, California, Verenigde Staten van Amerika,

5. De Franse vennootschap Les Films Ducaresse Société Anonyme, gevestigd te Parijs, Frankrijk,

6. Universal Pictures Ltd., een vennootschap opgericht en bestaande onder de wetten van het Verenigd Koninkrijk, gevestigd te Londen, Engeland,

7. Warner Bros Inc. vroeger genaamd Warner Bros-Seven Arts. Inc., een vennootschap opgericht en bestaande onder de wetten van de staat Delaware, Verenigde Staten van Amerika, gevestigd te New York, Verenigde Staten van Amerika, verweersters in cassatie, adv. Mr. W. Blackstone.

1. Het geding in de voorgaande instanties

Voor het verloop van het geding voorafgaande aan zijn arrest in deze zaak van 30 okt. 1981, NJ 1982, 435, verwijst de HR naar dat arrest.

Bij dat arrest heeft de HR het arrest van het Hof Amsterdam van 12 juni 1980 vernietigd en de zaak ter verdere behandeling en beslissing naar hetzelfde Hof verwezen.

Het Hof heeft bij arrest van 27 jan. 1983 het vonnis van de Rb., waarvan beroep, vernietigd en de gevraagde verklaring voor recht uitgesproken.

Het arrest van het Hof is aan dit arrest gehecht.

2. Het geding in cassatie

Tegen het arrest van het Hof heeft CAI-Amstelveen beroep in cassatie ingesteld.

De filmbedrijven hebben geconcludeerd tot verwerping van het beroep.

De zaak is voor pp. bepleit door hun advocaten.

De conclusie A-G Franx strekt tot verwerping van het beroep.

3. Beoordeling van het middel

3.1 Het gaat in dit geding om de vraag – zoals geformuleerd in het eerder in deze zaak gewezen arrest van de HR van 30 okt. 1981, nr. 11739 – of de gelijktijdige doorgifte per kabel via de door CAI-Amstelveen geëxploiteerde centrale antenne-inrichting aan op die inrichting aangesloten abonnees van CAI-Amstelveen, van de te Amstelveen uit de ether ontvangen televisie-uitzendingen van de in de inleidende dagvaarding genoemde, auteursrechtelijk beschermde films moet worden beschouwd als openbaarmaking in de zin van de art. 1 en 12 Auteurswet 1912, resp. als communication publique in de zin van art. 11 bis lid 1 sub 2° van de op 26 juni 1948 te Brussel gesloten herziene Berner Conventie voor de bescherming van werken van letterkunde en kunst (Trb. 1955, 45), verder: de Berner Conventie.

Het Hof heeft deze vraag in zijn thans bestreden arrest bevestigend beantwoord. Het middel bestrijdt 's Hofs arrest, waartoe het primair aan-

voert dat te dezen niet sprake is van „openbaar maken” resp. van „communication publique”, en subsidiair dat te dezen sprake is van een rechtvaardigingsgrond, afwezigheid van een redelijk belang, misbruik van recht dan wel onbetamelijk handelen, een en ander als omschreven in onderdeel 1.2 en uitgewerkt in de volgende onderdelen.

3.2 De HR stelt voorop dat – op de gronden uiteengezet in de r.o. 7 en 8 van zijn bovengenoemd arrest – voor de uitlegging van art. 12 lid 4 in verbinding met art. 1 Auteurswet 1912 beslissend is de uitlegging die moet worden gegeven aan art. 11 bis lid 1 sub 2° Berner Conventie.

De strekking van laatstgenoemde bepaling moet, naar de HR in r.o. 6b van zijn eerdergenoemd arrest overwoog, aldus worden begrepen: dat het doorgeven, al of niet per draad, van een radio- of televisie-uitzending aan het publiek door een „autre organisme” als bedoeld in die bepaling, voor de vraag of daartoe de toestemming van de auteursrechtgebende is vereist, in beginsel op één lijn moet worden gesteld met een oorspronkelijke uitzending. „In beginsel”, omdat hier kan blijven rusten de vraag of het in strijd zou zijn met de Berner Conventie een uitzondering op het toestemmingsvereiste te maken voor gevallen waarin slechts sprake is van kabel-

netten van naar hun aard beperkte omvang, zoals een gemeenschappelijke antenne-inrichting voor een beperkte groep van aangeslotenen als bedoeld in r.o. 6b, laatste alinea, van genoemd arrest. Van een zodanig geval is hier immers geen sprake.

3.3 Het Hof heeft vastgesteld dat CAI-Amstelveen is een „autre organisme” in de zin van art. 11 bis lid 1 sub 2° Berner Conventie resp. niet is „het organisme dat de radio- of televisie-uitzending verricht” als bedoeld in art. 12 lid 4 Auteurswet 1912.

Het Hof heeft geoordeeld dat dit zonder meer meebrengt dat voor de gelijktijdige doorgifte toestemming van de auteursrechtgebende was vereist.

Het middel bestrijdt laatstbedoeld oordeel met een beroep op in de – thans te bespreken – onderdelen 3 t/m 7 genoemde omstandigheden.

3.4 Onderdeel 3.

Dit onderdeel stelt de betekenis aan de orde van de in subonderdeel 3.3 onder A, B en C genoemde omstandigheden.

De omstandigheid dat CAI-Amstelveen zich uitsluitend bezig houdt met de (gelijktijdige) doorgifte van „te Amstelveen uit de ether ontvangen binnen- en buitenlandse radio- en televisieprogramma's” (A), vormt geen beletsel om hier een communication publique in de zin van genoemde bepaling van de Berner Conventie resp. een openbaarmaking in de zin van de Auteurswet 1912 aan te nemen.

Evenmin verzet zich daartegen de omstandigheid dat het hier gaat om een „door gemeentelijke overheden geëxploiteerde collectieve voorziening” (B), door middel waarvan de overheid tegemoet komt „aan de belangen van de burger” (C). Noch genoemde bepaling van de Berner Conventie noch het daarop geënte art. 12 lid 4 in verbinding met art. 1 Auteurswet 1912 laten ruimte voor een inperking van het toestemmingsvereiste in dier voege dat dit vereiste niet zou gelden in gevallen waarin het gaat om door de overheid behartigde belangen van het publiek als in het onderdeel bedoeld. De bij pleidooi door CAI-Amstelveen opgeworpen vraag of zwaarwegende maatschappelijke belangen zich kunnen verzetten tegen toewijzing van een verbodsactie, kan blijven rusten omdat in het onderhavige geval van een zodanige actie geen sprake is, immers uitsluitend een verklaring voor recht is gevraagd dat CAI-Amstelveen door een gelijktijdige doorgifte zonder toestemming van de auteursrechtgebende inbreuk maakt op dat auteursrecht en jegens de auteursrechtgebende onrechtmatig handelt.

De subonderdelen 3.4 en 3.5 komen neer op een herhaling van een beroep op voormelde omstandigheden en behoeven dus geen afzonderlijke bespreking.

3.5 Onderdeel 4.

Uit genoemd arrest van de HR van 30 okt. 1981 volgt dat de omstandigheid dat Amstelveen is gelegen in de „directe ontvangstzone”, dat wil zeggen in het gebied waar de door middel van ka-

Rechtspraak van de Week

Citeerútél: RvdW 1984.1

Administratie: Libresso b.v. Distributiecentrum voor boeken en tijdschriften. Staverenstraat 32015. Postbus 23, 7400 GA Deventer. Tel. 05700-91922.
Prijs: per pagina 17,50 ct.; voorheffing 1984: f 148,75 excl. band; voor studenten 20% korting. Losse nummers: prijs op aanvraag

Nieuwe abonnementen: Abonnementen kunnen op elk gewenst tijdstip ingaan. Voor het resterende gedeelte van het jaar wordt een evenredig deel van de abonnementsprijs in rekening gebracht. Het abonnement wordt jaarlijks in het eerste kwartaal gefactureerd. Nieuwe abonnementen kunnen schriftelijk of telefonisch (05700-91153) opgegeven worden.

Adreswijzigingen: Bij wijziging van naam en/of adres verzoeken wij u de enveloppe met het juiste adres toe te zenden aan Libresso b.v. Postbus 23, 7400 GA Deventer.

Beëindiging abonnement: Abonnementen kunnen tot uiterlijk 1 december van het lopende abonnementsjaar worden opgezegd. Bij niet-tijdige opzegging wordt het abonnement automatisch voor een jaar verlengd.

Betalingen: Gebruik voor uw betalingen bij voorkeur de te ontvangen stortingsacceptgirokaarten. Dit vergemakkelijkt de administratieve verwerking.

Juridische Databank

De uitspraken zijn tevens opgenomen in de Juridische Databank.

Inlichtingen: tel.: 05700-91180

beldistributie doorgegeven programma's ook met een individuele antenne kunnen worden opgevangen, niet van belang is.

3.6 Onderdeel 5.

De subonderdelen 5.1 t/m 5.5 doen een beroep op de omstandigheid dat Nederland het zogenaamde service-gebied voor de Nederlandse zenders vormt, waarmee de subonderdelen doelen op het gebied waarin krachtens wettelijk voorschrift „de uitzendingen via de Nederlandse zenders moeten (...) waargenomen kunnen worden”.

Meergenoemde bepaling van de Berner Conventie laat echter geen ruimte voor een inperking van het daar bedoelde toestemmingsvereiste in dier voege dat dat vereiste niet zou gelden voor het geval dat de doorgifte plaatsvindt in het zogenaamde service-gebied. Een dergelijke inperking van de auteursrechtelijke bescherming zou immers niet verenigbaar zijn met de bedoeling welke, zoals uiteengezet in het arrest van 30 okt. 1981, bij de opstelling van de meergenoemde bepaling van de Berner Conventie heeft voorgezeten. Derhalve kan evenmin worden aangenomen dat in het Nederlands wettelijk stelsel voor een zodanige inperking plaats is.

In het vorenstaande ligt opgesloten dat evenmin van belang is dat, zoals in subonderdeel 5.6 wordt gesteld, de Belgische en Duitse zenders, waarover het hier gaat, juist ook beogen de Nederlandse kijkers te bereiken.

3.7 Onderdeel 6.

De in dit onderdeel bepleite gelijkstelling – voor de toepassing van art. 11 bis lid 1 sub 2 Berner Conventie en van art. 12 lid 4 Auteurswet 1912 – van een centrale antenne-inrichting met een steunzender, miskent dat in het door het onderdeel bedoelde geval van een steunzender sprake is van doorgifte door het organisme dat de uitzending verricht, terwijl het in dit geding gaat om doorgifte door een „autre organisme”. Dit verschil is ingevolge genoemde bepalingen nu juist beslissend voor de vraag of in geval van doorgifte het toestemmingsvereiste geldt.

De vraag wat geldt in geval van een in het onderdeel nog genoemde gemeenschappelijke antenne-inrichting, kan blijven rusten omdat zulk een geval zich hier niet voordoet (zie boven, 3.2, slot).

3.8 Onderdeel 7.

Het daarin ontwikkelde betoog komt erop neer dat, als wordt aangenomen dat hier het toestemmingsvereiste geldt, de abonnee-kijker „tweemaal auteursrecht voor dezelfde openbaarmaking” betaalt. Dit betoog kan reeds daarom niet als juist worden aanvaard omdat, naar de HR heeft overwogen in meergenoemd arrest van 30 okt. 1981 (onder 5, voorlaatste alinea), een gelijktijdige doorgifte per kabel, als waarvan hier sprake is, voor het zich in de directe ontvangstzone bevindende publiek – en hetzelfde geldt voor het publiek dat zich in het „service-gebied” bevindt – zelfstandige betekenis heeft.

Geen rechtsregel brengt mee dat de auteursrechthebbende bij de toestemming tot uitzending

geacht moet worden „rekening gehouden te hebben met en verdisconteerd te hebben het service-gebied” (subonderdeel 7.4). Evenmin valt in te zien dat art. 11 bis lid 2 Berner Conventie, genoemd aan het slot van subonderdeel 7.4, welke bepaling inhoudt dat de nationale wetgever een regeling omtrent de „conditions d'exercice” van de daar bedoelde rechten kan treffen, steun biedt aan het standpunt van CAI-Amstelveen.

Subonderdeel 7.5 strekt ten betooge dat het argument van de „dubbele betaling” wel relevant zou kunnen zijn te zamen met de andere in het middel aangevoerde omstandigheden. Voor dit betoog zij verwezen naar hetgeen hierna onder 3.9 wordt overwogen.

3.9 Blijkens het vorenstaande zijn de omstandigheden, genoemd in de onderdelen 3 t/m 7, kort gezegd, niet relevant. Zij zijn dat ook niet als zij te zamen worden gezien. Daarop stuit onderdeel 2.1 af, evenals subonderdeel 7.5. Aan deze omstandigheden kan ook niet langs de in subonderdeel 1.2 subs. aangegeven weg – zie hierboven, 3.1, slot – betekenis worden toegekend. De algemene klachten vervat in de subonderdelen 1.1 en 1.2 en in onderdeel 8 falen dus.

3.10 Nu blijkens het vorenstaande het middel in al zijn onderdelen tevergeefs is voorgesteld, moet het beroep worden verworpen.

4. *Bestlissing*

De HR:

verwerpt het beroep;

veroordeelt eiseres in de kosten van het geding in cassatie, aan de zijde van verweersters tot aan deze uitspraak begroot op f 306,30 aan verschotten en f 1700 voor salaris.

In bovenstaande zaak heeft het Hof o.m. overwogen (Red.):

7. *De grieven II t/m VII.*

7.1. Deze grieven stellen de vraag aan de orde of de gelijktijdige „doorgifte” per kabel via de door CAI-Amstelveen geëxploiteerde centrale antenne-inrichting aan de op die inrichting aangesloten abonnees van de te Amstelveen uit de ether ontvangen televisie-uitzendingen van de in de inleidende dagvaarding genoemde films moet worden beschouwd als openbaarmaking in de zin van de art. 1 en 12 Auteurswet, resp. als communication publique in de zin van art. 11 bis lid 1 sub 2° Berner Conventie.

7.2. Deze vraag dient bevestigend te worden beantwoord, daar CAI-Amstelveen, naar als enerzijds gesteld en anderzijds onvoldoende betwist ten processe vaststaat, is een „autre organisme” als bedoeld in voormeld art. 11 bis lid 1 sub 2° Berner Conventie. De onderhavige „doorgifte” is derhalve te beschouwen als een „communication publique” als in genoemd artikel bedoeld. Deze „doorgifte” valt eveneens onder „openbaar maken” in de zin van art. 1 Auteurswet. De in art. 12 lid 4 Auteurswet genoemde uitzondering doet zich niet voor, daar CAI-Amstelveen niet is te beschouwen als „het organisme dat de radio- of televisie-uitzending verricht”.

7.3. De door CAI-Amstelveen getrokken vergelijking met een steunzender (memorie na verwijzing bladzijde 8) gaat niet op, reeds hierom omdat een steunzender in het algemeen deel uitmaakt van het organisme dat de uitzending verzorgt. CAI-Amstelveen daarentegen is een rechtspersoon die juridisch en economisch los staat van de zendgemachtigde c.q. het organisme dat in binnen- of buitenland de oorspronkelijke uitzendingen verzorgt. Ook de vergelijking met een gemeenschappelijke antenne-inrichting treft geen doel. Het laatste betreft immers het geval dat de eigenaar van een gebouw of gebouwencomplex met een antenne uitzendingen opvangt voor de zich in dat gebouw of gebouwencomplex bevindende radio- of televisietoestellen, toebehorende aan hemzelf en/of aan anderen die zich als huurder of anderszins aldaar bevinden.

7.4. Een en ander brengt mee dat voor de onderhavige openbaarmaking door CAI-Amstelveen toestemming van de auteursrechthebbenden was vereist. Deze is, naar vaststaat, niet verleend. CAI-Amstelveen heeft derhalve inbreuk gemaakt op het auteursrecht van de filmbedrijven.

8. *De in de r.o. 8 en 9 van het vonnis waarvan beroep bedoelde omstandigheden.*

De aldaar door de Rb. genoemde omstandigheden kunnen aan de bescherming van het auteursrecht niet afdoen. Hetzelfde geldt voor het aldaar door de rechtbank bedoelde publieke karakter van de kabel distributie alsmede de afweging van de belangen van auteursrechthebbenden en „ontvangende burgers” door de Rb. in de r.o. 9 en 15 (de Rb. spreekt in plaats van „ontvangende burgers” ook wel van „personen en organisaties van het ontvangende organisme”; vergelijk r.o. 14 van het vonnis waarvan beroep). Noch het een noch het ander brengt mee dat de doorgifte door CAI-Amstelveen niet is te beschouwen als een — afzonderlijke — openbaarmaking in de zin van de Auteurswet.

9. *Directe ontvangstzone.*

CAI-Amstelveen heeft er nog op gewezen dat van belang is of Amstelveen is gelegen in de „directe ontvangstzone”, het gebied waar de door middel van kabel distributie doorgegeven programma's ook met een „gewone antenne” kunnen worden ontvangen. Dit criterium is evenwel ondeugdelijk. Het Hof verwijst te dezen naar hetgeen in eerdergenoemd arrest van de HR van 30 okt. 1981 is overwogen in r.o. 5 (bladzijde 28 en 29).

10. *Service-gebied.*

10.1. CAI-Amstelveen heeft voorts gewezen op de omstandigheid dat via de Nederlandse zenders uitzendingen plaatsvinden die door „alle burgers of consumenten in Nederland” waargenomen moeten kunnen worden, zulks gelet op de taakstelling van de betreffende instanties (memorie na verwijzing bladzijde 7 en 8). Dit zou dan meebrengen dat Nederland het zogenaamde

service-gebied voor de Nederlandse zenders vormt en dat de eis van de filmbedrijven, mede gelet op het algemeen belang, voor Nederlandse uitzendingen nog minder redelijk zou zijn dan voor buitenlandse uitzendingen.

10.2. Het Hof verwerpt deze redenering. De Auteurswet somt limitatief de uitzonderingen op het auteursrecht op, waaronder die welke hun grondslag vinden in het algemeen belang; te denken valt in dit verband aan art. 17a Auteurswet (dwanglicentie). Bedoelde uitzonderingen doen zich i.c. niet voor.

11. *„Dubbel kijkgeld”.*

11.1. CAI-Amstelveen heeft aangevoerd dat de kijkers al door het zogenaamde kijkgeld te betalen auteursrecht hebben voldaan. Met name zou dit gelden voor nationale uitzendingen. Als nu ook CAI-Amstelveen auteursrecht verschuldigd wordt, zal zij dit weer op de abonnee moeten verhalen. Deze moet daardoor twee maal betalen, aldus CAI-Amstelveen.

11.2. Daargelaten dat een financieel gevolg als hier bedoeld niet relevant geacht kan worden, dient in aanmerking te worden genomen dat voor twee verschillende bewilligingen van de auteursrechthebbenden betaald moet worden, namelijk voor die in het uitzenden en voor die in het doorgeven via CAI-Amstelveen. Voor zijn betaling aan CAI-Amstelveen waarvan de auteursvergoeding een kostenbestanddeel vormt, ontvangt de abonnee alle voordelen die een centrale antenne-inrichting biedt boven een individuele antenne: een kwalitatief betere ontvangst, een groter programma-assortiment en het uitsparen van de kosten van een eigen antenne.

11.3. De onderhavige stelling van CAI-Amstelveen dient derhalve te worden gepasseerd.

12. *Schade van de auteursrechthebbenden.*

De filmbedrijven lijden schade, daar zij voor het vertonen van hun bewilliging in de openbaarmaking van de films een vergoeding kunnen eisen, welke zij door de onderhavige schending van hun auteursrechten derven.

13. *Samenvatting en conclusie.*

Naar uit het vorengaande volgt, zijn de grieven in het principaal appel, voorzover gehandhaafd, derhalve de grieven II t/m VII, gegrond, terwijl het incidenteel appel geen doel treft. Dit brengt mee dat het vonnis waarvan beroep moet worden vernietigd. Het door de filmbedrijven primair gevorderde is toewijsbaar en CAI-Amstelveen dient als de in het ongelijk gestelde partij in de kosten van het geding in beide instanties te worden veroordeeld.

Aanbiedingen van Maastrichtse vestigingen voor het Kabel-
experiment Zuid-Limburg

L = Lokaal
R = Regionaal

L/R	SKIL	Cultureel Magazine
L/R	Stichting Krant en Kabel	Krant en kabel
L	VVV Maastricht	Reserveringssystemen hotels
L	Ziekenhuis St. Annadal	Geïntegreerde informatie voor- ziening in de gezondheidszorg
L	Educatief Centrum Maastricht	Activering
L/R	Stichting Microtel	Lokale tv en databank
R	Medisch Regionaal Centrum	MRC
R	Jongen Laura	Medisch communicatienet
L/R	Stichting Cultureel Centrum Maastricht	Culturele informatie Toneel-kunst agenda
L/R	Regionale Omroep Zuid	Schoolradio
L/R	Huijgen Raadgevende Ing.	Gebouwbewaking
R	Bonnefantenmuseum	Databank culturele gegevens, ten- toonstellingen, culturele achter- grond info, cursus programma sep- tember 1984, zomer 1985
R	Rijksuniversiteit Limburg	Bibliotheek service en educatieve programma's voor medici en studen- ten
R	AVC Maastricht/Muziekkabel	Non-stop muziek
R	Academie voor Bouwkunst Maastricht	Distributie software/courseware computer aided design

Bijlage 9.11.

Schema modellen lokale omroep.

De in hoofdstuk 6.2.2. uitgewerkte modellen A, B en C zijn in diverse combinaties denkbaar. Deze combinaties zijn globaal in de navolgende drie categorieën in te delen:

1. lokale t.v.
2. lokale t.v. gecombineerd met lokale radio
3. lokale radio.

Op die wijze zijn er in theorie 9 modellen denkbaar.

Ad 1.

Zie hiervoor hoofdstuk 6.2.2.2.

Ad 2.

Om naast de lokale t.v. lokale radio-uitzendingen te realiseren zou in de verschillende modellen gewerkt kunnen worden met de navolgende minimale audio-faciliteiten:

Model A

- 2 draaitafels
- 1 spotmaster
- 2 Revox recorders
- 1 cassettedeck
- 1 mengtafel 12 in 1
- 1 Uher Reportrecorder
- 8 microfoons
- statieven en kabels.

De totale kosten van dit audio-materiaal worden geraamd op ca. f. 20.000,--.

Model B

- 1 mengtafel 12 in 2
- 1 mengtafel 6 in 1
- 10 diverse microfoons
- 3 Otari twee-spoor-recorders
- 3 cassettedecks
- 2 Uher-Report portable recorders
- 2 Spotmaster jinglemachines
- 3 Quick-start draaitafels
- 1 patch-panel, bekabeling e.d.
- 1 echo-unit/-galm
- statieven, toebehoren etc.

De totale kosten van dit audio-materiaal worden geraamd op ca. f. 35.000,--.

Model C

Hierbij moet rekening gehouden worden met hetzelfde bedrag als hierboven aangegeven onder model B voor lokale radio/t.v.-omroep. Een en ander afhankelijk van de mate van professionalisering, die wordt nagestreefd.

Ad 3.

Indien enkel gewerkt zou worden met lokale radio-omroep dan dienen de onder ad 2, bij de diverse modellen, genoemde bedragen verhoogd te worden met de navolgende kosten:

- kosten voor huur, inrichting en onderhoud van studio-annex kantoorruimte;
- vanaf model B: loonkosten van 1 (of meer) professionele medewerker(s).

Bovendien dient in dat geval gestreefd te worden naar "ether"-uitzendingen, zodat ontvangst op portable- en auto-radio's mogelijk wordt. Dit houdt een lastenverhoging in met kosten van aanschaf van een eenvoudige zender ad f. 1.000,-- à f 5.000,--.

Opgemerkt dient te worden dat de aanvraag-procedure via de P.T.T. waarschijnlijk vrij lang zal gaan duren.

